





Court of Session Appellate Jurisdiction Cuttack.

Present B. L. Gupta Esquire Sessions Judge

Criminal Appeal No. 29 (B) 1st quarter of 1893.

Appeal from the order of Babu Nabin Chandra Das Deputy Magistrate of Balasore. Dated the 11th February 1893.

No. 1 Khetra Mohakur, No. 2 Kristo Jena, No. 3 Brundaban Mahanti, No. 4 Madhu Behera, No. 5 Sambhu Behera, No. 6 Hari Majhi, No. 7 Mahendra Mahakur, and No. 8 Gobinda Mandal prisoner on bail *Appellants*.

For Appellants Babu Modhusudan Das Pleader; for Respondent Babu Hariballab Bose Government Pleader.

The appellants were convicted and sentenced under section 147 of the I. P. Code to 6 months rigorous imprisonment each.

On the morning of the 12th January at about 6½ A. M. the Salt Inspector of Balasore (Mr. Brown) and the Salt Sub-Inspector Mr. Ronan, with a number of peons of the salt department and one village Chawkidar invaded the village of Kainagori with a view to search the houses for contraband salt supposed to have been surreptitiously manufactured by the villagers. The story for the prosecution is that peons were told off to watch the different houses. As soon as the salt Sub-inspector, the Village Chawkidar, and 2 peons took their stand at the gate of one Krishna Jena's house, they saw Krishna Jena come out of his house door and go towards a tank in his compound carrying 2 handies (earthen pots) in his hand.

The peons ran after him and saw him throw the handies into the tank. These were picked up and one is said to have contained salt earth and the other brine. But as the 2nd handi was found broken and in any case the brine had escaped into the tank water, the allegation that the handi contained brine must be taken to be an inference. It may be mentioned here

that the evidence shows that the compound of Krishna Jena's house is enclosed all round with a fence and that his dwelling hut and tank are within that enclosure what is described as the gate is an opening in the fence leading into the compound and the "house door" means the entrance into the dwelling hut itself. It is quite clear from the depositions read together that the Salt officer entered the enclosure of Krisona Jena's premises and searched his tank and arrested him and detained him there until, shortly after, a crowd of excited villagers came, and, as alleged, rescued him. The salt officers deny that they actually searched any houses, that is, the inside of huts. But several villagers examined for the defence have deposed that houses were searched including the house of Krishna Jena. Two important facts are however admitted.

(1) Before the alleged riot and rescue took place groups of villagers came and repeatedly told the salt officers not to search the houses as no police officer was present. One ring-leader said to them "we have no confidence in you" another told Krishna Jena "Don't allow your house to be searched by these salt officers as no police officer is present." The defence witnesses say that on this the Salt Inspector abused them and ordered one Khetra Mahakur, to be seized and the peons did pursue and strike him. Mr. Brown deposed that he only threatened to report those who interfered by speaking as above.

(2) It is admitted that the alleged riot took place within the enclosed compound or yard of Krishna Jena's house, and that the riot was subsequent to protests made by villagers against house searches being made in the absence of the police. The defence denies the seizure of salt earth or arrest of Krishna Jena. In the row that took place blows with sticks were exchanged and some of the salt peons as well as Mr. Brown the salt Inspector received slight hurts. The rescuing consisted in this that one

man pulled off Krishna Jena by the hand and the others removed a handi and a basket of salt earth.

In the charge framed by the Deputy Magistrate the rescuing of Krishna Jena is not mentioned as the common object of the assembly. The common object set forth in the charge is "to assault Mr. Brown the Salt Inspector and the other salt officers, and to resist them in the discharge of their duty."

This however in my opinion is not a just or reasonable view of the case. The object of the villagers even as disclosed in the admissions of the salt officers was to prevent houses being searched in the absence of the police. The use of sticks on both sides was evidently a sudden outbreak and the rescue or rather the escape of Krishna Jena in the melee was the necessary consequence, assuming that he was arrested. There was no charge against the appellants under sections 224 and 225 P. C. The counts are under sections 147 and 353 and the conviction and sentence under section 147 P. C.

The law and the rules clearly lay down that salt officers will have no power to search any "house, boat, or place" except "in the presence of an officer of police not inferior in rank to a head constable" (Vide section 18 of act XII of 1882 of the G. G. Council) it is the admitted fact that no such police officer was present within miles of the place. Nor was any such police officer expected to arrive. Hence the allegation that the salt officers were watching the houses only is devoid of any real significance. It appears that the salt sub-inspector Mr. Ronan went to the Mahapada out post for police aid but the only head constable there being absent, a constable only (witness No. five) was deputed. This constable too was sick and lagged far behind and was not present at the occurrence. The salt officers including Ronan who quickly rejoined Mr. Brown on the way however would not wait but marched to the village.

They say they surrounded the houses and were visiting for the sick constable to arrive and give legal authority for house search as by his presence. But the constable did not arrive until whole drama had been played out. The constable has deposed that he walked while the salt officers ran and losing sight of them he turned back midway and was actually returning to the out-post when he heard a great voice and proceeded to the village.

The material portion of the Lower Court's Judgment is as follows "I find that the salt officers did not make any actual search. They came to the *barries* of the villagers and waited for the arrival of the constable. They arrested one villager while he was destroying suspected articles. They were authorized to make such arrest under section 16 and 17 of Act XII of 1882 and as the accused rescued the villagers from their lawful custody and assaulted the Inspector in the course of the same transaction their conduct clearly comes under rioting under section 147 P. C."

"I must here observe that the salt officer specially the Inspector of the Department concerned should have known (the) law better on the subject and ought not to have acted under the belief that the presence of a constable even if he had come with them would have justified them in making a search under section 18 of the Salt Act."

With reference to the above I have to observe that admittedly the salt officers did enter the premises of Krishna Jena and search his tank and that it is impossible to suppose that the Inspector did not know the law when the same is emphasized in a special chapter of the Madras salt rules applicable to Orissa, and when the illiterate villagers (in consequence apparently of constant friction with the salt department) had come to know the law and presumed to expound it to the Inspector on the spot. That a requisition was actually made at the Police Out-post also shows that

the direction of the law was understood and remembered. But when the salt officers were informed that no constable was available there was no inclination on their part to stay their hands. It is therefore not intelligible why they should defer house search awaiting the arrival of a constable whose presence they knew would not legalize the search and make no difference in practical convenience.

As regards the legality of the arrest of Krishna Jena, I am unable to endorse the view taken by the Deputy Magistrate. The law is clearly explained in Chapter XIV of the Madras salt manual or Circula<sup>r</sup> orders. That Chapter refers specially to Orissa. It is there repeatedly pointed out that mere possession of salt earth is not penal and would not even justify a search for section 18 refers to the possession of salt (not salt earth) section 16 authorizes the seizure of salt not of salt earth. The utmost that can be said is that the possession of lixiviated salt earth and of brine is evidence of manufacture: but here only 2 *handis* were seen whilst their contents got merged and washed in water. Even in this respect para 193 of Chapter XIV of the Madras manual says "The Government of Bengal being averse to prosecutions for the manufacture of small quantities of salt for private consumption such manufacture has also not to be treated as an offence." But in this case there is no reliable evidence whatever of such manufacture. Further the entry into Krishna Jena's house and the search being illegal, the arrest was also in my opinion illegal. In fact if the whole deposition of the salt Inspector be read with section 18 of the Act which lays down in detail the procedure to be followed it will be found that the proceedings of the salt officers in this case were illegal throughout.

The villagers examined for the defence and the accused persons of course deny that Krishna Jena threw anything into the tank. The last

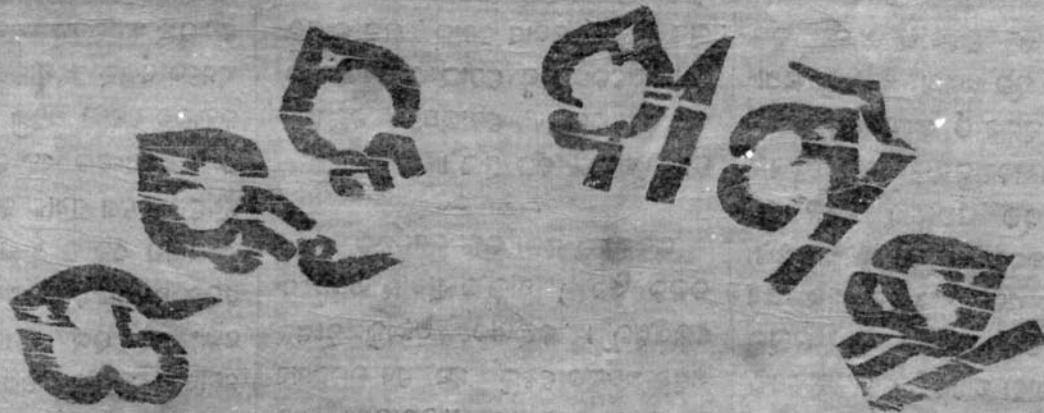
Inspector and the Sub-Inspector did not see Krishna Jena throw the *handis* into the tank. It is *prima facie* extremely improbable that while Krishna Jena's house was being watched out side he should rush out with 2 *handis* to destroy their contents viz a little earth and brine which he could quietly and effectually destroy inside his dwelling house. It is true the Inspector has deposed that he saw Krishna Jena going with 2 *handis* but in his written detailed report to the Magistrate he made no such statement. There it is only stated that he was informed that Krishna Jena had been arrested by 2 salt peons while throwing pots into a tank some salt earth was also found in his compound under straw. As money rewards are expected by informers and officers concerned in salt cases the discovery in the early morning of salt earth, &c not inside a dwelling house but in tanks and open parts of the compound is absolutely no evidence against the owner of the tank or compound. The Board's rules fully recognize and emphasize the fact and warn salt Inspectors of it.

In connection with section 99 P. C. it is sufficient to remark that it will not cover such a case as this. In the words of collect in his comments on the Indian Penal Code (page 52 Edition of 1889) only "slight legal inaccuracy is excused."

I regret in having to decide this case against the officers of the salt department as it might indirectly have the effect of fostering a spirit of lawlessness among the inhabitants of the saliferous tracts. But I do not see my way to support the convictions on legal grounds. It may be noted that the appellants have already undergone rigorous imprisonment for about 17 days.

Upon the grounds set forth above I annul the connections and sentences in this case and acquit the appellants.

(Sd.) B. L. GUPTA  
Sessions Judge.  
29th April 1893.



## ସାପ୍ତାହିକ ସନ୍ଧାନପତ୍ରିକା ।

ସଂଖ୍ୟା  
୧୨୯

୩୨ ଜାନୁଆରୀ ୧୯୫୦ ମାତ୍ର ୨୨ ଟଙ୍କା ମରିଛା । କେବେ ୧୨୯ ଟଙ୍କା ୧୦୦ ଟଙ୍କା ଶକ୍ତିକାରୀ

ଶତମାନିକ ମୂଲ୍ୟ ୩୮  
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୩୫

ମଣିଷରଠାରେ କୁକମାଳଙ୍କ ଉପଦ୍ରବ ପୁନଃ  
ଦାର ଦୂରି ହୋଇଥିଲୁ ଅନୁଭବ ଦେଇ ଧେ-  
ମାନେ ମଣିଷରର ସୁଏମିନାମକ ନାଗାତ୍ମାମରେ  
ପଣି ଜୁମ୍ବାର ବିଧିକର ଗୁଣ୍ୟାର ଅଛନ୍ତି ।  
ରୁକ୍ଷାଳକର୍ତ୍ତ୍ଵପଣ୍ଡ ଏମାନଙ୍କୁ ଶାସ୍ତି ଦେବାର  
କନୋବସ୍ତୁ କରୁ ଅଛନ୍ତି ।

ନୟାମତ୍ତରୁ ଯାଇଥିବା ଓକଲମାନେ ଫେର  
ଅଛି ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ତୋପାନ କି ହୋଇଥିଲେ  
ଅଣିଷ୍ଟୁଷ୍ଟୁଷ୍ଟୁଷ୍ଟୁଷ୍ଟୁ ଫେର ଅସିଥାନ୍ତେ । ଶୁଣି  
ଅନୁଭବ ଦେଇଁ ଯେ ସେଠା ଗୋଲମାନ  
ଅପୋଷିରେ ମେଷ୍ଟିଗଲ । ଦେବାନ ନମା-  
ପ୍ରାର୍ଥକା କରିବାରେ ବକ୍ତା ଜାବା ଗୁଡ଼ର  
କିମ୍ବା ଏବଂ ପ୍ରତିମାନକର ଯେ କରୁ କୁବାର  
ଥିଲ ତାହାରୁ ଜଣାର ସୁକର୍ମ ପାଇବାର  
ଅଗ୍ରାହୀ କୁତ୍ତାଳିତାରୁ ପାଇ ଅଗଣ୍ଯ ଦରରୁ  
ବାହୁଦିତ ଗଲେ ।

ବଜାଦେଶର ଶେଷକଟ ସର ରାଜ୍ୟର  
ବାହାଦୁର ଅନୁଭବରେ ଶେଷକାଗ୍ରହରେ  
ଦ୍ୱାରା ଦେବା ସମୟରେ ସେଠାର ନହିଁ  
ରଜା ନିତ୍ୟରଜାନିତ୍ୟ ନମନେ ଦୂରଦଳା-  
ରଜା ଦାନ କରିଥିଲେ । ଶେଷକାଗ୍ରହର  
ଦାତବଳ ନିତ୍ୟରଜା ସମ୍ମାନରେ ଗୋଟିଏ  
କୁତ୍ତାଳ ବସ୍ତିଷ୍ଟର ଅର୍ଥାତ୍ ଆଚିକାନନ୍ଦର  
ଅନ୍ତିର ବ୍ୟୁତ କିମ୍ବା ସମ୍ମାନରେ ଏହି ଟଙ୍କା

ଦାନ ହୋଇଥିଲା । ମାକ୍ୟୁର ଶେଷକଟ ଏହି  
ମହିନେ ଦାକ ପ୍ରତିଶ ପୁନଃକ ମହାବିଜାନ୍ତ ଧରି-  
ବାଦ ଦେଇ ଅଛନ୍ତି ।

ଇଷ୍ଟୁବୋଣ୍ଟ ରେଲବାଟ ରାଜମହିନ୍ଦୀଠାରୁ  
ବିଜ୍ଞାନଗର (ଇତାନଗର) ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମା ୧୦୦-  
ରାଜ ଅଗମି ପୁନଃକ ମାର ତା ୫ ରିଳ ପୂର୍ବରୁ  
ପିତିବା । ଗୋଦାବିଶବ୍ଦରେ ପୋଲ କି ହେ-  
ବାରୁ ଜାହାଜହାର ନିର୍ମାଣ କରିବାର ବମଳ  
ବିଜ୍ଞାନଗର ହୋଇଥିଲେ ସେ ରେଲଗାଡ଼ିମାନ  
ଖାଲ କି ହୋଇ ମାର ଓ ଆଗ୍ରା ବିହିତ ଜାହା-  
ଜବେ ବୋଲାଇ ହୋଇ ଅଭିଧାରକ ଅଧିକ ।  
ସମ୍ବାଦ ଦେବକାଦତାରୁ ରାଜମହିନ୍ଦୀଠାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ  
ବିଜ୍ଞାନଗରେ ପାର୍ଶ୍ଵମାନେ ଅଛି ପାରିବେ ।  
ପଞ୍ଚାବର ସନ୍ଧାନରେ ସେବୁ ଦେବା ପୁଣ୍ୟ  
କାଳ ପାରିବ ଏହିପର ବନୋବସ୍ତୁ ହୋଇଥିଲା ।

ବଜାଦେଶର ଅଧିକାରୀ ପ୍ରାୟ ଏକ ସମୟ-  
ରେ କୁତ୍ତାଳାର ବିଜ୍ଞାନଗର ବିଜ୍ଞାନ  
ପ୍ରକଟ ହୋଇଥିଲା । ଅନେକ ଅନ୍ତର୍ମାନ  
କରିବୁ ପରିବେଷରେ ବଜାଦେଶର ବିଜ୍ଞାନ  
ବିହିତ ଦେଇ କୁତ୍ତାଳା ପୁନଃପ୍ରାୟ ରାଜର  
ମାଟ ଅଧିକାରୀ ଏହିପର ସେପର କରୁ କି  
ଦେବାରୁ ସେ ପରିବେଶକାମିମାନେ କରି ହୁଅଗିଲ  
ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ସମାଦରମାନକରିବେ ଏଥିର ରତ୍ନ  
ଲଗିଥିଲା । ଯାହା ହେଉ ବର୍ତ୍ତମାନ ଗବର୍ଣ୍ମମେଣ

ଆଧାମର ଜୁଗାବିଶବ୍ଦମହିନ୍ଦୀ ନିରକ ବିଜ୍ଞାନ  
ବିହିତ କର ସବସାଧାରଣକୁ ସନ୍ତୋଷ ପ୍ରଦାନ  
କରିଅଛନ୍ତି । ବିଜ୍ଞାନ ପୂର୍ବରୁ ଏହା ହୋଇ-  
ଥିଲେ ଅହୁର କରି ହୋଇଥାନ୍ତା ।

ଶେଷମାନକୁ ପରିବୁ ବଜାଦେଶର ଶେଷକଟ  
ନିବଟରେ ଏହି ମର୍ମରେ ଏକ ଅବେଦନପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ  
ଦିନ୍ୟାମାର ଅଛି କି ତେଷିତିଗିର୍ଭ୍ୟ ପଞ୍ଚଶିରା ଏବଂ  
ମୁନ୍ଦସତିରେ ବରତ କରିବା ବେଳେ ଜାହାଜ  
ମାନଙ୍କ ବ୍ୟସର ଅଧିକ ଧରେଟିଲ ହେଉ ।  
ଏ ପାର୍ଥିନୀ ଆମ୍ବାକଳ ବିବେଚନାରେ ଅଧ-  
ିକର ନୁହିବ । ଯେଉଁମାନେ ଅନେକ ଦିନ  
ତେଜାଲଙ୍କ କର ଯୋଗଦାନ ଓ ବଜାଦେଶର  
ଦେବାର ଅର୍ଥନ୍ତ୍ରସେଷର ଲେବଦୁ ହାମାମ କାର୍ଯ୍ୟ  
ଦେଲେ ଅବଶ୍ୟ ହଲ ଫଳ ଦେବ । ନେବଳ  
ପେନ୍ଦ୍ରିକର ଦୀପ୍ୟ ପରା କରିବା ସକାରେ  
କିମ୍ବା ଅଧିକ ବସ୍ତିଷ୍ଟର ମୋକଳ୍ପନ ହୁଅନି  
ଦେବା ତୁଳିବ ନୁହେ ।

କୁତ୍ତାଳ ବିଜ୍ଞାନକର୍ତ୍ତାର ଏହୁ ଏ କି  
ବ, ଏ, ସହାମାନ ଭାବରବର୍ଷରେ ବୁଝିବ  
ଦେବା ଦେବିଯରେ ଭାବରବନାହିଁମେହ ଅନ୍ତର୍ମାନ  
ବ୍ୟସ ବରବାରୁ କରୁ ବାବିଦ୍ୟାନାହିଁ କରୁଛେ  
ସମ୍ମାନ ହୋଇ କରୁ ସବସାଧାରଣକୁ କରିବାରା  
ନିର୍ମାଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ସଥା କରେ କୁତ୍ତାଳମାନର  
ମୂଳ୍ୟ ଯେ ଯୋମକାର ଏବଂ ଅନ୍ତର୍ମାନରମାନର

ଶୋମକାର ଆରମ୍ଭ ହେବାର ଧାର୍ଯ୍ୟ କର  
ଅଗ୍ରନ୍ତ । ସେହି ଦୂର ପଣ୍ଡାଜ ସକାଳେ ସଥା-  
ଭମେ ଲାନୁସ୍ଥିମାର ଓ ଅପ୍ରେଲମାର ଶ୍ରଦ୍ଧମ-  
ସପ୍ରାଦରେ ଶିଥାଦିଗୁର ଭାଇରେକୁରବ  
ଠାରେ ଅବେଦନ କରିବାରୁ ହେବ ଏକ  
ପ୍ରବେଦକ ଅବେଦନ ପରେ ଏକଶତ ଟଙ୍କା  
ଦେବାରୁ ହେବ ଯେ ଉହିନୁ ସମ୍ମାର ଧିସ  
ପାଇ ଆଜିଶ୍ରୀ ଲାହା ପଠାଇବା କରିଗୁ ଉତ୍ତରାରୁ  
ଯାହା ବଚିବ ଯାହା ଆବେଦନ କାରିକୁ ଫେର  
ଦିପୁଣିବ ।

ଶିଳ୍ପର ଗଣ୍ଡଗୋଲ କିବାରଣ କ ହୋଇ  
ଦିଇଂ ଦୂରି ହେବାର ଛାଯାଏ । ତାରବିବା-  
ଦିକୁ ପ୍ରକାଶ ସେ ଧେଠାର ସବଦାବିମାଳେ  
ଶିଳ୍ପର ଆନନ୍ଦ ଅଚରଣର ବିଜୁବରେ  
ପ୍ରତ ପ୍ରକାଶ କରିବାରୁ ଲଙ୍ଘନବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡଲ୍  
ପ୍ରାଣୟୁପରିଷିଖ ଆଜ୍ୟାହେବିଲୁ ନଜିରବନ୍ତି-  
ରେ ଉତ୍ତିଥିଲୁ । ସମ୍ବକଣ ସେ ପଦଚୂର  
ହୋଇ ପ୍ରାଣକୁରେ ନଜିବଦିଲେ କହିବେ  
ଏହ ତାହାଙ୍କ ପୁର ଶିଳ୍ପର ଗନ୍ଧରେ ଦସିବେ  
ବନ୍ଧୁତ ଦୁଅର ସେ ଆହାରହେବ ଶିଳ୍ପର  
ଦୀତାପନରେ ବସିଲୁଛନ୍ତି ଗନ୍ଧ ବ ୩୭ ର୍ଧ-  
ମଧ୍ୟରେ ଶିଳ୍ପକାର ଯା ଓ ପୁରୁଷ ଦତ୍ତା କିମ୍ବା  
କାର ପ୍ରାକାର କରିପାରିଲୁ । ଅନ୍ୟତଃ ହେଲେ  
ଏ ଅପଣାର ପାଇଁ ଭାର୍ଯ୍ୟାଙ୍କୁ କମ୍ବ କଟିଲେ  
ଏବ ରହିମ୍ବରୁ ଏକଜଣକୁ ଅଗ୍ନିରେ ଧୋ-  
କାର ମାରିଲେ ।

ଗର ଶନବାର ଓ ରହିବାର ଏଠାରେ  
ଅସମ୍ଭବ ଗ୍ରାସୁ ଦୋରପୁଲା । ସେହି ରହିବାର  
ଅସମ୍ଭଵରେ ମେଘ ଦୂଷଣ୍ଟ ଦେହାଜ ସେଥିରୁ-  
କେ ସାମାଜିକନୁଷାଳ କରାଯାଉ ସୋମବାର  
ମଧ୍ୟାହ୍ନବାରକେ ଏହାଖାଲୀ ଦୃଷ୍ଟି ହେଲା । ମାତ୍ର  
ଧୋମବାର ଘେରବାରୁ ହତି ଆଜମ୍ବୁ ଦୋର  
କି ଜାନାଳ ପ୍ରାଣି ଓ ଦୂଷାଧକୁ ବ୍ୟକ୍ତବ୍ୟକ୍ତ  
ଛରବେଳ ଗତ କାଳ ବିଷ୍ଟ ଜୀବ ହେଲା ।  
ସତାନା କରିବା ଉଜ୍ଜ୍ଵାଳ ମହିକାମଞ୍ଚ ଅନେକ  
ଶୁଣିପଡ଼ିଅଛି ଏବଂ ଅନେକ ଦର ଓ ଦାଢ଼ି  
ତୁମେବାହି ହୋଇଅଛୁ । ଦିଲ ଖାଲ ପ୍ରହୃଦୟରେ  
ଛଳପୃଷ୍ଠ ହୋଇଅଛି । ଏ ଗୋପାଳରେ କେ-  
ହିଂତାରେ କିଧର ଜିତ ହେବାରୁ ଅବସ୍ଥା କାନ୍ଦା  
ଯାଇ ଗାହି । ଦେବନ ମୁଖ୍ୟମାଦବାହା ଲେଖି  
ଅନ୍ତରୁ କି ଜୀବିଦଳ ଫେଠାରେ ଅନବରାହି

ଜୀବ ଦୂଷି ଓ ବତାଏ ହୋଇ ସର କାନ୍ଦିଲ-  
ଜ୍ଞାନ ଅଳେବ ବଶୁ ହୋଇଅଛି ଓ ବାଦିମୁ-  
ଦି ଜୀବ ଦୂଷିଲ୍ୟ ବୋଲିଅଛି । ବନିବିବା-  
ତାକ ଦୁଇଦିନ ବନ ଥିଲା ।

ନାଲଗରୁର ସକା କୃତଚନ୍ଦ୍ରପତ୍ରଙ୍କ ହୁଏ-  
ଚନ୍ଦ୍ର ଅଭ୍ୟନ୍ତ ପୀଡ଼ିତ ଥିବାର ଏଥିଥୁବେ  
ଲେଖିଥିଲୁଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ହୁଅର  
ସହି ଅବଗତ ହେଲୁଁ ସେ ସେ ଚଳିତମାନ  
ତା ୧୯ ହିନ୍ଦୁ ଗୁରୁବାର ମଧ୍ୟାହ୍ନକାଳରେ ସେହି  
ପୀଡ଼ା ହେତୁ ହିର୍ମାଣେହଳ କରିଥିଲାନ୍ତି ।  
ବଜାମହୋଦୟ ତେଣେକାର ଜଣେ ପ୍ରାଚୀନ  
ବୁଦ୍ଧମାନ ଓ ଧାର୍ମକର୍ମକା ଥିଲେ ଓ ମୁହୂର୍ତ୍ତକୁ  
ଗର୍ତ୍ତପ୍ରାନ୍ତମାନ ହୁମଣକର ଆପଣା ବିଶ୍ୱାସମରେ  
ଆସାର କୁଣ୍ଡଳତା ସଙ୍ଗାଦନ କରିଥିଲେ ।  
ଏହାଙ୍କର ଘୋଷପ୍ରକଟ [ ମୟୁରଭାଷର ବର୍ତ୍ତମାନ-  
ସଜାନ ଭାବ ] ଗା ଝାମଚନ୍ଦ୍ର ମର୍ଦ୍ଦପତ୍ର ହୁଏ-  
ଚନ୍ଦ୍ର ଜୟଧୀ ଧାର୍ମପୂର୍ବ ଜନକଷାଳ ହୋ-  
ଇଥିଲାନ୍ତି । ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଜାବାଲଗ ଥିବାରୁ  
ମାହାଲ କୋଟି ଅବଲ୍ୟାର୍ଥ ଅଧିକରେ ଅଧିକ  
ଏବ ମୁଦ୍ରାକୀଳ ଅନନ୍ତରୁ ଗ୍ରସନ୍ତ ରଜତ  
ସାହେବ ସେପରି ମାନେଇଥା ବିଦ୍ୟା ଧ୍ୟାନକୁ  
ବର୍ତ୍ତମାନ ରୁଜାଳ ଜାବାଲଗେ ଘେଷପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ  
ସେହିପରି ରହୁବାର ସମାବଳା । ଏ ବନୋ-  
ବପୁ ଅବଶ୍ୟ ସନ୍ନୋଧକଳକ ହେବ ।

ବଜୀୟ ବ୍ୟକ୍ଷ୍ୱାପନସରର ସହସ୍ର ନିବା-  
ଚନବାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହୋଇଅଛି । ଏଥିଧୂରେ  
କଲିବତା ମିଳିବିପାଇଟା ହାବ ବାବୁ ସୁରେପ୍ପ  
କାଥ କାନ୍ଦୁର୍ଧ୍ୟ ଏକ ସେନଟସର ହାବ ଆ  
ଭବିଲାର, ଏ, କାନ୍ଦୁର୍ଧ୍ୟ ବାବୁକ ନିବାଚିତ  
ହୋଇଥିଲେ । ମୋଟସର ମିଳିବିପାଇଟା  
ଓ କଲ ବୋଇକ୍ସମାକଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଏଥର ଯେଉଁ  
ମାନେ ନିବାଚନାଥବାବ ଘାଇଥିଲେ ସେମାନଙ୍କ  
ମଧ୍ୟରୁ ପାଠକାବିଗ୍ରହ କଲିବୋଇକ୍ସମାକଙ୍କ  
ହାବ ହାରିବାର ମଦାପତ୍ର, ଘାଇଥିବିବା-  
ଗର ବୋଇକ୍ସମାକଙ୍କ ହାବ ଏ ଅଶୁଭୋଗ  
ଗୋଥୁଣ୍ଡ ବାହୁକୁର ପ୍ରେସିଡେନ୍ସିଗ୍ରହ ମିଳି-  
ବିପାଇଟାମାକଙ୍କ ହାବ ବାବୁ ଲାଲମୋହନ  
ଯୋଗ ଏବ ଚାଗ୍ରାନ ବିଲିଗର ମିଳିବିପାଇ-  
ଟାମାକଙ୍କହାବ ଥାଇକୋର୍ଟର ଡେଲାଇ ମୌରିବ  
ସିରକୁର ଉସଲମଖାନ୍ ବାହାରୁ ନିବାଚିତ  
ଦ୍ୱୀର ଅର୍ଥ । କଲିବତାର ଦିଲିକସତ୍ତା ପ୍ରେ-

ଫେୟୁର ସାହେବଙ୍କୁ ନିବାଚଳ କରି ଅଛିଲ୍ଲି ।  
ସମେତ ସାରର ପ୍ରୟୋକ୍ତମାୟ ଜ ୨ ଶ ସଦସ୍ୟ  
ନିବାଚଳ ହୋଇ ଅଛିଲ୍ଲି ଏହି ଏହାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ  
ଜ ୯ ଏ ଲଂଘକ ଏହି ଜ ୨ ଶ ହେଲାଯୁବ୍ରଦୀ  
ମଧ୍ୟରେ ତଣେ ପ୍ରଥମ ଜନିଦାର ତଣେ ପ୍ରଥମ  
ମୁଖମାନ ଏହି ଜ ୯ ଶ ବଜାଳ ବାରାଣ୍ସୁର-  
ପ୍ରଭୃତି ବିଜ୍ଞାନ ପ୍ରେକ୍ଷି ଥିବାରୁ ନିବାଚଳକାର୍ଯ୍ୟ  
ସର୍ବାଂଶ୍ରେଷ୍ଠ ଭଲ ହୋଇଥିଲୁ ଏହି ଜାଗମୁ-  
ମହାସମେରିବୁ ପ୍ରଥମ ପୁଣ୍ୟପୋଷକମାନେ ସବୁ  
ପ୍ରଥମେ ନିବାଚଳ ହେବାରୁ କହୁ ସମିକର  
ଗୋରବ ଚାରି ହୋଇଥିଲୁ ସାହାର ବରବାକୁ  
ହେବ । ନୁହନ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ୩୦ରେ ସବସାଧାର-  
ଣକର ଅନ୍ତକ ଆଖା ଶକ୍ତି ଏହି କାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ  
ରାହା ବହାରରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲେ ବଡ଼ ଅନନ୍ଦର  
ନିଷ୍ଠା ହେବ ।

କୁର୍ବାଳୀ-ପାଳ

ପ୍ରବେଶିବା—ଏହିର ସମାଜରେତକା ଏହି-  
ପଥେ ହୋଇଲାଛି ।

ଏହୁ ଏ, ପଦମା—ଇବର୍ତ୍ତ କର୍ମଶାଖର  
ମଧ୍ୟରୁ ଜୟୋତିଷ ଏବଂ ଉତ୍ତର ପଦମଧ୍ୟ  
ଜୟୋତିଷ ଗଣନାରୁ ଜୟୋତିଷ ଆଜି କଥା  
ଥିଲେ । ଏବର୍ତ୍ତ ବେଳେତେଣ ସମ୍ମାନାର୍ଥୀ ହୋଇ  
ଥିଲେ କଣା ଯାଇ ନାହିଁ ମାତ୍ର କଥୁତ ହୁଅଇ  
ସେ ଏତବର୍ତ୍ତ ପଞ୍ଚ ଜଣ ଦୃଶ୍ୟାର୍ଥୀ ହୋଇ  
ଅଛନ୍ତି । ଏଥରୁ ୫ମ ଶ୍ରେଣୀରେ ଜୟୋତିଷ,  
ସ୍ଵର୍ଗ ଶ୍ରେଣୀରେ ଉତ୍ସାହ ଏବଂ ସ୍ଵର୍ଗ ଶ୍ରେଣୀରେ  
ଜୟୋତିଷ ଏବଂ ସ୍ଵର୍ଗକାଳୀନ ପାଶ  
କରିଥିବାରୁ ପ୍ରାର୍ଥନା ସମ୍ଭାବ ଜୟୋତିଷ  
କର୍ତ୍ତା ହୋଇଥିବ । ସୁତରଂ ଗଭର୍ଣ୍ଣଠାରୀ  
ଅଧିକ ପରିଶାରୀ ହୋଇଥିଲେବେଳେ ଭାଣୀଙ୍କେ  
ବୃତ୍ତବାର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ଏବଂ ଏବର୍ତ୍ତର ତଳ ଅନୁ-  
ପାଇରେ ଗବ ପୁଷ୍ପବର୍ଷର ଫଳ ସଙ୍ଗେ ସମାଜ  
ହୋଇ ଅଛ । ଏପରି ଅତ୍ୱିତ ଫଳ ଅବଶ୍ୟକ  
ଅସ୍ତର ଅଟଇ ଏବଂ ଏଥରେ ଜୟୋତିଷମଳୀର  
ଦିନାର ଦେବାର ଅଶ୍ଵରା ଦେଇଅଛ । ଯୋଗା-  
ଭାନୁମାରେ ବୃତ୍ତର ଦିଲେଜ ପ୍ରଥମ ଓ ପ୍ରେସି-  
ଡ଼େନ୍ବି କରେଇ ଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଅଛ । ଦୃଶ୍ୟ  
ଓ ଉତ୍ସାହାଳ ମଧ୍ୟ ହୁଏଇନାମଧ୍ୟରେ ସତବାହି  
ଏହି କରେଇ ଡେବ ଅଧିକ ବୋଲିବାକୁ  
ହେବ । ଏଠା ହେବନାବେଳେତୁ ମହ ପୁଷ୍ପ  
ବର୍ଷ ରୁ ୨୮ ଶକମଧ୍ୟରୁ ଜୟୋତିଷ ଏବଂ ଗଭର୍ଣ୍ଣ  
ବର୍ଷ ଜୟୋତିଷମଧ୍ୟରୁ ଜୟୋତିଷ ନିର୍ମାଣ

ହୋଇଥାଲେ । ଏବର୍ତ୍ତ କ ଛଂଖଙ୍କ ମଧ୍ୟ  
କେବଳ କ କି ଏବଂ ତଣ୍ଡି ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ  
ଏକଜଣ ଯେ ଏବ ଆହୁ ଗୁରୁଜଣ ଶ୍ରୀ  
ଶ୍ରୀରେ ପାଇ ବରସାଇନି । ସୂଚର୍ଦ୍ଵ ଏହଳ  
ଏବର୍ତ୍ତ ସାଧାରଣାପାଇଁ ଏହ ଅଳ୍ପାଳ୍ପିକ ବର୍ଷିର  
ଏହୁ ବଲେଇର ମନ ତୁଳକାରେ ଦିବାକୁ ମନ  
ହୋଇଥାତ୍ତ ଏବ ଏଥିରାରେ ତେଣାଥାବୀ ମାଧ୍ୟକେ  
ଦୁଃଖର ହେବେ ସରେବ ନାହିଁ ।

ଏଠା କ୍ଷେତ୍ରକଣଶୀ କଲେଜର ପାଇ ଦିନ  
ଘୋଟନାଥ ପଟ୍ଟଙ୍କ । ଗତ ପଞ୍ଚବର୍ଷ ଜାନ୍ମି  
ପରସ୍ତିକ ମଧ୍ୟରୁ ହେତୁଳ ଏହାରେ ଉତ୍ତରାଂଶ  
ଗର୍ଭର୍ଷ ଓ ୧୯ ଜାନ୍ମ ମଧ୍ୟରୁ ଜନ୍ମ ଶରୀରୀ  
ହୋଇଥିଲେ । ଏବର୍ଷ ଜାନ୍ମ ପରସ୍ତିକ  
ଦେଲେ ମାତ୍ର କେବଳ ଜାନ୍ମ ଶରୀରୀ ପରସ୍ତିକ  
ରେ କୃତକାର୍ଯ୍ୟ ଦେଲେ । ପୂର୍ବ ବ୍ୟକ୍ତିଗର୍ଭ ପରି  
ବର୍ଷ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତରବିଦ୍ୟାରେ ଡେଣ୍ଟାଲ  
କୌଣସି ପାଦର ନାମ କାହିଁ । କୁଣ୍ଡ ଯେଉଁ  
ଦୁଇକଣ ପାଇ କରାଯାଇଛି ସେମାନଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ  
ଯଦି ଏକ କହି ମଧ୍ୟରୁ ଏହାର ପ୍ରକାର ଧର୍ମରେ  
ଏ କଲେଜର ପାତ୍ର ନୁହିଯାଇ । କମାରଙ୍କ କେ-  
ପେନ୍ଡିକର୍ଷ ମନ୍ଦିରକ ଘରିବା କରି ଦୁଇବିର  
କଥା ଅଛନ୍ତି । ବି କାରଣରୁ ଏଥର ହୋଇଥିଲୁ  
ଏକ ଏଥୁଆର୍ ଅଖାସର ବା ଶତ ବିଏ ଦାୟୀ  
ଏଥା ଦିଲ୍ଲିରୁଷେ ଅନୁଷ୍ଠାନିକ କରିବା ଦିଲି ।  
ଡେଣ୍ଟାଲ ହରିଷ୍ଚନ୍ଦ୍ର କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଏଥର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ  
କାହିଁକି ସମସ୍ତ ଡେଣ୍ଟାଲ ସାମଗ୍ରୀ ଏବଂ ଏକାନ୍ତ  
ମନୋଯୋଗ ପ୍ରକାର ବିନ୍ଦୁକର ପ୍ରକାର

କରନ୍ତି । ଏମନ୍ତ ସମୟରେ କଷିତ୍ର ଦେଖାଇ  
କହେ ।

ଶ୍ରୀଆଗଜିତ ।

ତେଣୁଥାଗନେଟର ଗ୍ରାହକବୃକ୍ଷର ପ୍ରଥାନ  
ଉପାୟ ଚାହୀଁର ମୂଳ୍ୟ ଉଧା ବରଦା ଦେଇଅଛୁ ।  
ମାତ୍ର କେବଳ ମୂଳ୍ୟ ଉଧା ହେଲେ ସେ ଅବଳ  
ବଢ଼ିବ ଏପରି ଆଧା ବରସାଇ କାଣାରେ ।  
ସେଥିରେ ସବସାଧାରଙ୍ଗଳ ପ୍ରଯୋଜନୀୟ କଷ-  
ସ୍ତୁଗହିବା ଛାଇବ । ସମ୍ମର ତେଣୁଥା ଗନ୍ଧେଟରେ  
ଆଇବ ଅଭିନବ ପାଶୁଲ୍ଲବି ଏବଂ ଆଇନାନ୍-  
ଧାର ସେ ସମ୍ମ ବିଜ୍ଞାପନ ପ୍ରକାଶ ଦେବା  
ନିଜାନ୍ତ ଅବଶ୍ୟକ ସେ ବିଜ୍ଞାପନମାନ ଏବଂ  
ଏଥରଭାବୁ କର୍ମଗୁରୁ ନିଯୋଗ ଓ ଦାଇବୋର୍ଡର  
ସରକୁଳର ପରିବ କେତେକ ବିଷୟ ପ୍ରକା-  
ଶିତ ଦୁଆର । ରେବନ୍ୟୁବୋର୍ଡର ସରକୁଳ-  
ଲଗମାନ ପଢ଼େ ପ୍ରକାଶିତ ହେଉଥିଲା ଏବେ  
ହେଉ ଲାହଁ ଏବଂ ଛାଇଲବନ୍ ରେବକସ-  
ସାହେବ ତେଣୁଥାର କମିଶ୍ନ୍ଯୁର ଥୁବା କାଳରେ  
ଦେ ସମ୍ମ ବିଷୟ ତେଣୁଥାଗନେଟରେ ପ୍ରକାଶ  
ଦେବାର ଅବେଳା ଦେଇଶ୍ଵରର ସଥା ବଜାର-  
ପର ଦୁଷ୍ଟି ଓ ଫାର୍ମଲର ଅବସ୍ଥା ବାରିଜ୍ଞାନିକର୍ତ୍ତାଙ୍କ  
ଆନନ୍ଦାନ୍ତ ରଧ୍ୟାଙ୍କ ଓ ଜନ୍ମ-ମୁଳର ବିବରଣୀ  
ଇତ୍ୟଥି ତାତାପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅବିଦେଶିତ ପକା-  
ଇକେ ପ୍ରକାଶ ହେଲ ଉତ୍ସବୁ ବନ୍ଦିତ ଦିନକୁ  
ବହୁବ ହୋଇଅଛି । ଏତାପର ପ୍ରକାଶ କରିବା-  
କରିମନ୍ତେ ଅନୁଭାବନ ଓ ଜାହାଙ୍କ ମହିଳାମାନ  
ଦେବଳ ରୁକ୍ଷ ଦୋଷଥିଲା । ସେହି କାଳରୁ  
ସମ୍ଭାବନର ଅଧିକ ବ୍ୟଥି ଦୋଷ ଅସ୍ଥାନ  
ଅଥବ ପେଣ୍ଠି ଉଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟଥି କହିଥିଲା  
ଭାବା ସମ୍ବଲ ହେଉ ଲାହଁ । ଏହାରୁ ରହିବ  
ଦେବାନ ହୌଶି କାରାଗ ଆଇଥାରେ ମାତ୍ର  
ଅମୂଳାନକ ଦିକ୍ବିଜନାରେ ଏହା ବରୁ ପ୍ରକାଶ  
ଦେବା ଉତ୍ତର ଏବଂ ବିଦ୍ୟାର ଗନ୍ଧେଟର ଅଦ୍ୟ  
କୁର୍ରାର କଥା । ପେବେ ଦୋଷିତକ ଯେ  
ଆଇନ ଓ ଅଭିନବ ପାଶୁଲ୍ଲବି ସବସାଧାରଙ୍ଗଳ  
ବଜାରଦା କାରାର ମରିଗାବିର ତେଣୁଥାଗନେ-  
ଟ ଉଦ୍ଧିତ କର୍ମାନ୍ତ ପ୍ରଯୋଜନ ଏବଂ ଦେଇବ  
କୁଦେଶା ବାଧିତ ହେଲେ ସଥେଷ୍ଟ ଦେଇ  
ଘେବେ ତେଣୁଥାଗନେଟରେ ତେବେକ ବିଷୟ  
ପ୍ରକାଶ କର ବିଜା ମୂଳ୍ୟରେ କେତେବେଳେ  
ଗନ୍ଧେଟ ନବରାଗ ମନେ ସଥେଷ୍ଟ ଦେବ ।

ଏହିରେ କହେଇ ପଥ ଏହି ମନ୍ଦବୁଦ୍ଧି ଅର୍ଥରେ  
ଜଣା ପଡ଼ି ଏହି ବ୍ୟକ୍ଷାପତ୍ରରସର ଫଳେ  
କଳ ଯେବେ ଉଣାବ୍ୟବରେ ବିଷ ଦୋଷ  
ପାରେ ତାହା ଦେବା ଛାଇଛା । କିନ୍ତୁ ଗରଜୁ  
ଟର ଅତିରି କାହାରବା ଅକର୍ଯ୍ୟ କାହାମୟୁ ଓ  
କିନ୍ତୁ ବନ୍ଦୋବ୍ଦୀ ପୂର୍ବରୁ ହୋଇଥିବା ପ୍ରା-  
ତିଥିରେ ମନ୍ଦବୁଦ୍ଧିର କଷ୍ଟ ଜଣା ଲ କର ପ୍ରଥମେ  
ମେ ସଂଶୋଧିତରଙ୍ଗର ମନୋରକ୍ଷଣ କମଳେ  
ପରିକାମଦ୍ୱାରରୁ ସପ୍ରାଣ୍ୟ କରିଥ ସମ୍ମାନକ  
ଅନୁଭବ ଉତ୍ତରାଳ ତର୍ହେରେ ଦେଇ ଫଢ଼ିବା  
ଦିଲ । ଯେବେ ପରିପ୍ରେସରେ କହି ଫଳ କି  
ଦେବ ତେବେ ବ୍ୟବ୍ୟ ସନ୍ଧେୟର ଚେଷ୍ଟା କରି-  
ବାରୁ ଦେବ ।

କେହିଁ କହିଥାରନ୍ତି ସେ ବିବଧ ବିଷୟମାତ୍ର  
ଡ଼ିଆଗେନେଟର୍‌ରେ ଦେଲେ ବହି କଲେ-  
କର ସହେଳ ପ୍ରଥା ଅରଣ୍ୟ ଦୂରି ଦେବକା ଏ-  
ଥକୁ ଅମେରିକାରେ ବହୁଁ ସେ ଗଜେଟ ଚଳା-  
ଇଗର ଗର ଯାହାକୁ ହାତରେ ଥାଏ ସେ  
ସବବେଳିନା ପୂର୍ବବ କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ବ୍ୟୟ  
ଦରିଦ୍ର ଲାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେପରି ସକରେ  
ନିଜେଟ ଶୁଣି ଦେଉଥିବ ତହିଁରେ ଅନ୍ତର୍ଭବ  
ଅଛନ୍ତି ପ୍ରାକ କଣ୍ଠ ହେଉଥିଲା । ଏଥର କେ-  
ବୋଲି ଉଦ୍‌ବାହନ ବେଳାହୁଁ ଥାଏ । ଦାରବୋ-  
ଟର ସରକୁଳରମାନ ଗଜେଟରେ ଯାଦା ଯାଦା  
ଦୂରି ତାହା ଅଧିକାରୀ ମହିମାପରିମାଣୀୟ  
ଅର୍ଥାତ୍ ବେଳେ ସମୟରେ ବିପରି ଯାଇନରେ  
ମାସବାର ଆନନ୍ଦମନ୍ତ୍ର ରହିଥାଏ ଧାରନରେ  
ଦେବ ଏବ ଦୟାର ଅମଳ ଦେଇବିଦ୍ୟ ଦୟାର  
ଅଶୋକର ବା ପରବର୍ତ୍ତିର ହେଲା ଏହାରୁ  
ଆଏ ଏବ, ସମୟ ହେ ଗୋଟିଏ କଢି-  
କବିଷାରେ ଦୁଇପୁଣ୍ୟ ଲାହାର ପାଇ । ଏହାରୁ  
ଜଳସାଧାରଣଙ୍କର ତାଣେବାର କିନ୍ତୁ ପ୍ରୟୋ-  
ଜନ ଲାହିଁ ଏବ ଏହା ଅପରାହ୍ନ କରନ୍ତିର  
ନରକୁ ବଢାଇବା ବଳା ଥିଲ କିନ୍ତୁ ଫଳ ନାହିଁ ।  
ସରକାରୀ ଦୁଇଲାଇକର କନ୍ଦୁପୁରାଜିତ  
କରିଲା ଇଂରାଜିଗଜେଟର ଏବପୁରୁଷ ପ୍ରାୟ  
ଏବ ତତ୍ତ୍ଵାଂଶର ପ୍ରତାରଣ ଦୂରି ମାତ୍ର  
ଡ଼ିଆଗେନେଟର୍‌ର ପ୍ରାମ୍ଲ ଏକମଧ୍ୟ ପ୍ରାକ ଅଧ-  
ିବାର ବରୁଅଛି ଏବ, ଓରେ ଓ ଲୋକଙ୍କ  
ଛବିମୁଖଜାତରେ ଦିଶ ଯାଇଥିଲା । ତେଥେ-  
ଗଜେଟରେ ଇଂରାଜି ବିଜ୍ଞାପନ ପକାଶ ଦେବାକା  
ଅଳ୍ପବରା କିମ୍ବା ମାତ୍ର ଲାଗାଇ ଲାହିଁ ।



ଶ୍ରୀମାନବିଜ ଶ୍ରୀହୃଦୟ ସବ ତୁ ମାହେନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡକ-  
ମାତ୍ରାରୁ ହୁଏ ବାରିତ ଏହି ଅଭ୍ୟନ୍ତ କଥା ଏଥେ ମଧ୍ୟରେ  
ଦୂରସ୍ଥାନ ପଢ଼ି ଜ୍ଞାନ କଥା ସୁରକ୍ଷାର ମେ ମାରଇ ତାଙ୍କ  
ପଣ୍ଡାରୁ ସବୁରେ ବାହାର ହୋଇଥାଏଛି ।

ପ୍ରେରଣାପତ୍ର ।

ଧର୍ମପ୍ରେରକ ନିତ୍ୟମତ ନିମନ୍ତେ ଅମ୍ବେ  
ମାତ୍ର ବାଘୀ ହୋଇ ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପାଦରେ ଅନୁଭବ ହେଲାଏବା ସମ୍ମାନକ  
ମହାଶୟ ସମୀପେତୁ  
କନ୍ଦଳିତ ଦେଇବ ପଞ୍ଜିକୁ ଅପରାହ୍ନ  
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଦେଇ ବାଧାର ଉପରା  
ହେବ ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵାପରୁ କଣ୍ଠାହୁତ ନ ହୋଇ ଗା ବାରୁ  
ସମଳାସ୍ପର୍ଶଲୟ ଅବଦମାନ ବାକ ଉତ୍ତମା-  
ଯୁ କବିଗଣାପ୍ରକଶ୍ୟ ଜୀବନ୍ମୁଖରେ ସମା-  
ଲେବନା କରୁଥିବାର ଦେଖି ଓ ଗୁଣି କଢ଼ି  
ଆଜାଧବ ହୋଇଥିବୁ । ମାତ୍ର ଦୃଷ୍ଟିର ଫଳମୂ-  
ଲ୍ଲ ଏହି ଯେ କାହାକୁ ବାରଣାଶ୍ରୀ କହୁ ସମାଲୋ-  
ଚନ୍ଦ୍ରା ଥମୁଳ ପାଠ ବର ଶାର୍ଦ୍ଦ୍ର କାହୁଁ । ଗର୍ବ  
୯ ମ ହଞ୍ଚିନ୍ଦ୍ରା ଉତ୍ତିତ-ପ୍ରଭାବେ ପ୍ରବର୍ଷିତ  
ହୋଇଥିବା ସମାଲେଚନାର ଅଂଶ ଦେଖି  
ଆମୁର କେତେକ ସନ୍ଦେହ ହୋଇଥିଲା । ଆ-  
ଶା କିମୁଁ ସମଳାସ୍ପର୍ଶ ବାରୁ ଅନୁପ୍ରତି କରି  
ଜାହା ଘର୍ଣ୍ଣି ଦେବେ ଏହି ସେ କିମେ କିର-  
ଖେଳ ଦୂରବେଳେ ସମାଲେଚନ ନୁହନ୍ତି  
ବୋଲି ଯେ ଅଧିକା ଦେଇଅଛି ଜାହା ଅତିରେ  
ଦୂର ବର ବାଧକ କରିବେ ।

ଦିନକରିବା ନବତାରେ ସେ ଦୋଷ ନାହିଁ  
ଗାହା କେହି ବହୁଧାରିବ ନାହିଁ । ଜୀବ  
ଗାନ୍ଧି ସମ୍ମାନ୍ସବିଭାବ ସମାଜରକ  
କର ଅମ୍ବର ଉଦେଶ୍ୟ ନୁହେ । ତେବେ ଏ ମୁଖ୍ୟ  
ପରିଚ୍ୟା ପରିବରେ ଭିନ୍ନ ବାବମାର ଥମ୍ଭ  
ଆଗେଥି, କାରାର ଭାବମୁଖ୍ୟ-ଭବ୍ୟାନ୍ୟ  
ରେ ଥମ୍ଭେ ସମାବହାର ହୁମ୍ର ବା ଘାରଭାବ  
ପାଇବ ଲୋକୁଁ । ତେବେ ପଦେ କଥି କାହା  
କେବିଛ ବା କୁଣ୍ଡି ଗାହାର ବହୁବି । ସ୍ଵପ୍ନ  
କାର୍ଯ୍ୟଶଳ୍ମନ ଓ ଉପେକ୍ଷାକୁ ନିନା ବ  
ପ୍ରଶଂସା କର ଅମ୍ବର ଉଦେଶ୍ୟ ନୁହେ । ତାଙ୍କ  
ସନ୍ଦେହ ଉତ୍ତରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଉଦେଶ୍ୟ ।

ଏକପ୍ରକାରେ ପ୍ରକଳନଶେଷରେ ଶବ୍ଦ ବି-  
ଶେଷ ବିଦ୍ୟାଗ୍ରହ କରିବାରେ ଉଚ୍ଚବିଦ୍ୟା ବି-  
ଜ୍ଞାନେରୁ ଅନୁଲାଭା କେବଳ ସେହି ଶବ୍ଦ-

ମାନୁକ ସାହାସଧ ବିଜା ଅଳ୍ୟ କୃଷ୍ଣାୟରେ ତା-  
ଗିବା ସମୁଦ୍ର ନୁହେ । ଅପରଥିତରେ ବିଜାକ  
ଓ ଅଭିନରେ ବନ୍ଦମାନ ଏବଂ ବିଶେଷାର୍ଥିରେ  
ସହଚର ଓ ସବଦା କବିତାକୁ ଦୃଥାନ୍ତ । ବାହୀ-  
ତଥରେ ସେପରି କବିତାକୁ ଅଛି ବିଭିନ୍ନ  
ଦେଖାଯାଏ । କାବ୍ୟାଦରେ ଏହି ଶବ୍ଦ ଉନ୍ନତ  
ଅର୍ଥରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥାଏ । ବିଜାକ ଓ  
ଅଭିନରେ ସେପରି ଦେବା ସମ୍ବନ୍ଧ କି ସୁଲେ-  
ହେ, କାବ୍ୟାଦ କଥା ଘେଣିବ ଆଜି, ବିଜାକ  
ଓ ଅଭିନର ପ୍ରକର ଅର୍ଥର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ପାଇଁ  
ତୀବ୍ର ଶିଥାଇ ଅଛକ ନାହିଁ । କହିଁରେ ସୁଜି  
ବନ୍ଦମାନେ ପାଠକମାଳକୁ ଅନୁମାନ ଓ ଅପ୍ୟା  
ରଥରେ କର୍ତ୍ତର କର ବନ୍ଦା ରେଖି ଥାନ୍ତି ।  
ଏପରି ସୁଲବେ ସମନାରାୟଣବାବୁ ଉଦ୍‌ବୃତ୍ତ  
ଅନୁମାନକରି ଯେଉଁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଦେଇ ଅନୁମାନ  
ଦେବା ଭାବାକୁର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇ ଧାରେ  
ବି କା କାହା ଦେଖା ଥାର । ସେ ବିମୁଲାଖିତ  
ଇନ୍ଦ୍ରିୟାଙ୍ଗକୁ ଅନୁରସ ଦ୍ଵାରା ନିପାନ୍ତ ଅଣ୍ଣିଲ  
ଓ ଅପାଠ୍ୟ ବୋଲି କହନ୍ତି ।

“ବେଦକା ସତ କୋହେ + + + + ।  
ବନୀ ସେ ବଜୁ ଉପ୍ରାତ ରୂପେ ।

ବିପିଲେ ବିଜ୍ଞାବଦ୍ୟୁରୁ ଦେଲି

ବର୍ଷାକଳ ଦେଉଥିବ ଜାଳ,  
ବସି ଏହା ଗସି । ବହୁଥିବ ନିବ ପ୍ରାଚୀଲକଣ୍ଠସା”  
ସୀତା ବଢ଼ିଦୟାତ୍ମି, ମଞ୍ଜସହାର ବନ  
ଦୋହାରଥିଲୁ, ଦୁଃଖ ସହିଦଳ ନୁହିଲୁ,  
ଦିନେଦିନେଯୁବୁ ଧର ଶତି କଣକୁ ଅସିବ  
କଥାମାନ ସମଚନ୍ଦ୍ରର ବିହାର ତୁଳାଯୁ  
ପରି ଦୋଧ ଦେଇ ଗାହି । “ବର୍ଷାକଳ  
ଦେଉଥିବ ଜାଳ,” ଓ “ପ୍ରାଚୀଲକଣ୍ଠସା” ଏହି ଶବ୍ଦ  
ଦିଲ୍‌ଯାଏ ନିରାକ୍ରମୀକରାଇ ପରିଚୟ ଦେଇ  
ଅଛୁ ଦୋଳି ମନେ କର ଦୋଧ କୁଏ ବସନ୍ତା  
ବୟସ ଲାଲ ଏହି ଉଦ୍‌ବ୍ୟାଙ୍ଗଶତିବ ଏତେବୁଳ  
ଅଶ୍ଵାଳ ମନେ କର ଅଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଏଥିରେ ଯେବେ  
କବକଳ ଜାମୁହରା ଓ ଅଦରସ ପ୍ରକଟିତ  
ଦେଉଥିଲୁ ତାହା ଅମୂର ସ୍ଵଳ୍ପକର୍ତ୍ତବ ଦିଲ୍  
କାହି । “ଭରଦ” ଓ “ପ୍ରାଚି” ପଦକ୍ଷୟକୁ  
ଏହି ଶମତାସ୍ତ୍ରର କାର ଦେବଳ ସେହିଠାରେ  
ଯାଏବିଲୁବ ଅଛୁ ମେହିଠାରେ ବିଦବୁଳ କୁଏ  
ଦୋଳ ପାରିଆଇ ହେବେ ଏହା କିମ୍ବା ଅର୍ଥାତ୍

ବେଳେ ଶ୍ରୀ ତେ ସ୍ଵାମୀର ବିହେଦକୁ ନୂହାଏ  
ଗାହିଁ । ସମାଜୋତକ ମଧ୍ୟାମୟ ବି ବେଳେ  
ମେଦନ, ବିଷ, ଅମର, ବିଦୟୁତନ୍ଦ୍ରାମରି ପ୍ରଭକ  
ଭାବମାର ପିଟାଇ ଉଚ୍ଛାର ଦେଖି ଗାହାରୁ ।  
ବିଷେଷତଃ ବିଦୟୁତନ୍ଦ୍ରାମରି ବୁଝୁଥୁଲାରେ  
“ଶ୍ରୀର” ବନ୍ଦର ବେଳେ ଅର୍ଥ ଏବଂ କିମ୍ବା  
ବିବହୁତ ହୁଏ ଗାହା ବିଷେଷ ବୁଝେ ଦେଖାଇ  
ଦିଅ ହୋଇଥାଏ । ଥରେ ଦେଉଥିଲେ ସମ-  
ତାମୟଙ୍କ ବାବୁ ଅଜ “ଶ୍ରୀର” ଓ ପାଶବଦା-  
ମୁକତାବ୍ୟକ୍ତିକ ବୋଲି ବହିବାକୁ ଡାହା ବର  
କ ଆହେ ସେ ଗଛରୁ ପ୍ରକାଶ ଲେ “ଶ୍ରୀର”  
ଶକ ବିଶୁଦ୍ଧ ପବିତ୍ରଭବରେ ପ୍ରସ୍ତେତ କର  
ହୋଇ ଥାଏ । “ଶ୍ରୀର” ଓ ଇଂରେଜ Love-  
ଶବ୍ଦ ପ୍ରତିଷଦି ବୋଲି ବୁଝାଯାଇ ଥାରେ ।  
“ବିରହାନଳ ଦେଉଥିବ ଜାତ । ବସି ଏକା  
ଲୁଣ-ବାହ୍ୟକ ନିତ ପ୍ରାତିଳନବା” ଏହିବାଟା  
ମାଜ ଯେଉଁଠାରେ ବାଜନ୍ତୁ ପ୍ରତ୍ୟେ ନାହିଁ  
ସେଠାରେ ପ୍ରସ୍ତେତ ହୋଇ ଥାରେ । ବୋଧ  
ହୁଏ ଅମୂଳକ ଅଧୁକବସମାଜର ଅବସ୍ଥା  
ସେପର ବର୍ତ୍ତରେ ଘମନାବୁଧୀଗରୁ ଏକ  
ଜଣ ଶ୍ରୀ ଓ ଏକ ଜଣ ପୁରୁଷ ମଧ୍ୟରେ ବେଳେ  
ଦୂର ନିଶ୍ଚମ ଓ ପବିତ୍ର କଞ୍ଚକା ହୋଇ ଥାରେ  
ଗାହା ଅନୁମାନ କରି ପାରିବେ କି ନା ଅମୂଳ  
ସନ୍ଦେହ । ସଫ ଏହିଭାବରେ ଉପୋଷେତ୍ର  
ଜ୍ଞାନାଂଶ୍ଚାନ୍ତ ଦେଖାଯାଏ ଗାହା ବେଳେ ସମ-  
ତନ୍ତ୍ରବଳ ସେପର ବହିବା ଦୂରଶାୟ ବୋଲି  
ଦେଖାଯାଇ ନାହିଁ । ତାରେ କିମ୍ବା ଅଧିକାର  
ଅଗ୍ରପ୍ରଦ ଓ ମାର୍କଣ୍ଡେସ୍ ମୁଦ୍ରିତପ୍ରତି ସନ୍ତୁଷ୍ଟ  
ହେଲୁଥି ମନେ କରି ଅଛିନ୍ତି ଯେ ସବୁ ପାହୁ-  
ଦିଶାରୁ ବିଶ୍ଵବିତୋର୍ଣ୍ଣ ମନୁମାନେ ଘମନାବ-  
ସ୍ଥାନ ବାହୁଦୂର ପର “ଶ୍ରୀର ଓ ବରକ” ଶବ-  
ଦ୍ୟକୁ ପାଶବଦାବଦିକ୍ଷକ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ  
କରିବେ ଲାହିଁ । ଅମୂଳରେ ବିହୁାଂଶୁର  
ଏହି ଅର୍ଥ ହୋଇଥାରେ । ସାଧା ସତ, ସାମାନ୍ୟାତ୍ମକ  
ବିମତରେ ବିହୁାଂଶୁର ପାଶବଦାବଦିକ୍ଷକ  
ଏକମାତ୍ର ପାଶ ଓ ସ୍ଵତର ସ୍ଵାହାରେ  
ମୋହତା ବିଶ୍ଵାସକ ନାହିଁ ଏଗର ଅର୍ଥ କରିବ  
ଯେ ଅମୂଳ ତୁମ ବେଳେ ଘମନାବୁଧୀଗରା  
ଗାହା ଧଂଶୋଧନ କରି ବାହୁଦୂର କରି-  
ଦି ।

“ଦୁଷ୍ଟ ବିଦୀର ତମ୍ଭୁକୁ ହେ ରହନ  
‘ବିକ୍ରିତମ୍ବୁ ଦେଖାଇ ବାପେ ବେତ୍ତୁ ଯୁକ୍ତ ।’

ମନ୍ଦିରାବୟପୁଣ୍ୟବାଚୁଳ ପତରେ ଏହା  
ସୁରତବ୍ୟକ୍ତିକ ନୂହେ । ବୋଧ ହୁଏ ତାଙ୍କର  
ଦୁଷ୍ଟି “ଦୃଷ୍ଟି” ଶବ୍ଦ ଅନ୍ୟ ଅଭିନ୍ନ ଯାଇ ନାହିଁ  
ଜଳିଯିବାରୁ ହୀଏ ଗାହି ଉଚିତ ଥିଲା  
ସେ ବୋଧ ହୁଏ ଯାଣିଗାର ନାହାନ୍ତି ସେ ବକ୍ଷ  
ବାକରୁପକୁଳର ପକୁଳ ଛାଇ ଅବଳ ବରବା-  
ରେ ପ୍ରହରି ହୋଇଥାଇଲା । ପ୍ରକୃତରୁ  
ଅବଳ ବନ୍ଦ ତାହା କୁଳସାଧାରଣେ ଦୃଷ୍ଟିର  
ଅନୁସରେ ବରିବା ପାଇଁ କବି ଯେତେବେଳେ  
ପ୍ରୟୁଷି କୋଇଥାଇଲୁ ତାହା ତାଙ୍କ ପଦବିବ୍ୟା-  
ସବୁ ପ୍ରକାଶ ଦେଇଅଛି । ଗେବେ ଅନ୍ୟ କୌ-  
ଣ୍ଡି ବାକରୁପକୁଳର ଛାକ କବି ଦେଆଇ  
ପାଇଥାନ୍ତେ ବି ଲା ତାହା ଛାନ୍ତି ବେବଳ  
କୁଳ ଧଂକିରୁ ପବେତିର କୋଇପାରେ ତାଙ୍କ  
ପର ତ ଧରି ଧରିମାନ ଛାନ୍ତିର ବିଶ୍ୱାସରେ  
ଅମ୍ବେମାନେ ତାହା ବିଦେତନା କର ପାଇଥାନ୍ତି  
ସମନ୍ନାସ୍ୱପ୍ନ ବାବୁ ସେଯର ଭବରେ ଛାନ୍ତିକ  
କର ପରିବି ସେଥିରୁ ପ୍ରକାଶ ସେ କୁଳକ  
“ଦୃଷ୍ଟି ବିଦେତି” ଛାକ ଦେଖାଇବା କବି-  
କର ଏକମାତ୍ର ଜ୍ଞାନେଣ୍ଟ ଥିଲା, ସେଥିର କିନ୍ତୁ  
ସମ୍ବୁଦ୍ଧ ହେଲା ନାହିଁ । ଅମ୍ବ ମନ୍ଦରେ ସମନ୍ନ-  
ସ୍ୱପ୍ନ ବାବୁ ଧରିଅଟିର ହିଏ ଆଜି କୁଳକ  
ଥିଲେ ତଳ ହୋଇଥାନ୍ତା । ପ୍ରକୁଳ ତବ  
ଏହଙ୍କ ହୁଏ କି ସୁରତବ୍ୟଦୋଷର ବାଧା ?  
ତାହା ହେଲେ ସମନ୍ନାସ୍ୱପ୍ନବାଚୁଳ ମନ୍ଦିର-  
ସାରେ ଫୁଲିକ ଘାବେବ ଗାଢ଼ାଇଗଲିଏ  
ନାମର ବାହ୍ୟରେ ଅନ୍ତମ ଓ ଉଚିତର ଉଚି-  
ତ ହୁଏ ଅଛି ତବ ତଳ ପ୍ରକୁଳର ଶେଷ ମନ୍ଦିର  
ଦେଖାଇ ଅବରି

“ବନ୍ଦିଗତଙ୍କ ଜୀବନ ବରଣ ପା ।

ବିଷ୍ଣୋତ୍ସବରେ ଅପା କହିଲା ଖବା ।

ବୋଲି ହେଲେ ସମ୍ପଦ ପରିଚ ହେ

ଶିଳ୍ପାକାର ଉପାଦାନରେ ।

ଏଠାରେ ସିଂହ ଯେ ବର୍ଷାକ ଉପରେ  
ଅଜୁମ୍ପଦ୍ମ ଶୁଣିବ ବଲେ ଏବ ଦନ୍ତମାଳ ଯେ  
ଯାହା କମ୍ପଦ୍ମକ ଛବିଦ୍ଵା ଛବି ସଙ୍ଗେ  
କୁଳିନା କଲେ, ଏବା ସମୀକ୍ଷାଦୟର ବାଚ  
ଦୂରୀତି ମନେ ଦରାବରୁ । କିନ୍ତୁ ନିର୍ବିଦ୍ଧ  
ତ ବିଶୁଦ୍ଧ ଭବରେ ବିନ୍ଦୁ ବର ଦେଖିଲେ  
ଏହରେ ବିହୁ ଦୋଷ ଥିଲ ପର ଦୋଷ ହେଉ  
ନାହିଁ । ବିନ୍ଦୁରାଜନେ ଯେ ମୁହିଷିର

ଶ୍ରୀ ଶାକା କୋଥ ତୁଏ ସାମାଜିକ ସାମ୍ପ୍ରେଦରାତ୍ମକ  
ଧନକାଳୀଣଙ୍କ ବାହୁ ପଢ଼ିଥିବେ । ପ୍ରଦୟନ୍ତରେ  
ତୁମ୍ଭୁ ଉପରେ ନୟେ କରିବା ସ୍ଥାନବିକ ଦୋଷ  
ଲି କାହାରକୁ ଅବଦଳ ନାହିଁ । ଏବଂ ଅଧ୍ୟନିକ  
ସର୍ବସାମାଜିକ ପ୍ରଦୟନ୍ତରେ ପ୍ରଦୟନ୍ତରେ ପ୍ରଦୟନ୍ତରେ  
ପ୍ରଦୟନ୍ତର ଦିଲ୍ଲି ପାଇବାର ଚନ୍ଦ ତୋରି ପ୍ରକାଶ  
ଦୋଷଆବା । ତେଣେ ସମଜକୁ ଅଗ୍ରତାଧ୍ୟକ୍ଷମ  
ବିଜ୍ଞାନ ଉପରେ ନ ରଖି ଅନ୍ୟ ପରିବାରେ  
ଧର୍ମା ସେ ହାତାକର ହୃଦୟର ସମ୍ମିଳନର୍ଥ  
କରଇ ପାଇଥାନ୍ତେ ତାହା ଧର୍ମମାନେ  
ହେଉ ପାରୁ କାହିଁ । ଏହା ସମାଜକରଣ  
ମହାଯୁ କଣ୍ଠର କେଳେ ଉପକର ହେବା ।

ଏଠାରେ ବିନ୍ଦୁଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ବଜୋର ସଙ୍ଗେ  
ତୁଳଜା କହିବାରେ କହିଲୁ ଏ ଉଦେଶ୍ୟ  
ଥିଲା ତାହା ଜାଣିବାକୁ ସମଜାପୁଣ୍ଡବାବୁ  
ପ୍ରସ୍ତରୀ ହୋଇ ନାଦାନ୍ତି । ସେ ବୋଧ ହୁଏ  
ବାମୁକକଣ୍ଠରେ କେବଳ ଡିଲକୁତୁଳିବା  
ଦେଖିଅବରୁଣ୍ଟି, ମାତ୍ର ଅମୃତ ସୁନ୍ଦରିରେ  
ଏହି ଅନୁମାନ ଦେଉଥିଲା ସେ ସାରା ମୁଦ୍ରିତ  
ପାଇଁ ସାରାହିତ୍ୟ ଏବଂ ନୟାର ପକାଇବା କମ୍ପି  
ହେଲୁ ସେ କଷ ଛାଇ କରିଥିଲେ, ତାହାର  
ହୁବି ଦେଖାଇବା କବକବ ଉଦେଶ୍ୟ ସୁଲା  
ପବନ ରାବ ନ ଥିଲେ ସେଠାରେ ସୁନ୍ଦରିରେ  
କଞ୍ଚି ସମ୍ମୋହିତ କର ନ ଆନ୍ତେ । ତାର  
ପୂର୍ବେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଏକ ପ୍ରଧାନ ଆଶ୍ରମ ଦେବତା  
ବୋଲି ସମସ୍ତବଦୀରେ ପରିପରି ଦେଇ  
ଥିଲେ । ବିର୍ତ୍ତମାନ ରହୁଳ ଏକ ଜ୍ଞାନୀଶ୍ଵର  
ଜୀଜୀ ସେତେବେଳେ କାହାର ମନରେ ନ  
ଥିଲା । ଶୁଦ୍ଧି ଦତ୍ତ ମୁଦ୍ରିବାକୁ ହାମାନ  
ଦୀର୍ଘର ଅଭ୍ୟାସ ମନେ କରିଥିଲେ ତୋଳି  
କରି ବର୍ତ୍ତକା କରିଥିଲୁଣ୍ଡି । ବିନ୍ଦୁରେ ସହିତ  
ରେ ସୂର୍ଯ୍ୟକୁ ସମୋଜନ କରିବାରେ ତାହା  
ବିନ୍ଦୁ ଉଦେଶ୍ୟ ଅଛି, ତାହା ବୋଧହୁଏ  
ପାହାରିଦିନାହୁଁ-କହାଇମାନଙ୍କୁ ଗୋଚର ଥିଲା

ବାଚିର ଦୀତରେ ଘାଁଗ୍ରାମ ।  
ଦଲଇ ଦଲଇ ମେଳ ପ୍ରାଣ ।

(୧୯୫୨୫୩)      ଅପରାଧକ ବରମକ  
ଗୋଲେଖ ପୁଣି      ଘୋଲେଖ ଧନ୍ଦା

ବିଜ୍ଞାପନ

## Sita-mai-ki Andira

ଅଭ୍ୟବ ରହସ୍ୟ, ଅଭ୍ୟବ କାଣ୍ଡ, ଅଭ୍ୟବ  
ଚମଳାର ପଟକା, ଏପର ପୁଷ୍ପକ ଭକ୍ତି-  
ଭାଷାରେ ଅବଧ ମୁଦ୍ରାର ଦେଇ ନାହିଁ । ଆବାଳ-  
ଦୂଦିବଜନାକର ସୁଖମାତ୍ରେ ଅଛେ ।

ମନ୍ଦିର ୧୦୯୬ ପାତ୍ର

ଦେଖିବାକୁ ପାଇଁ ବାଲମୁରେ ପାପବ୍ୟ

ଏବନ୍ଦ୍ୟସୁ ସଂପାଧାରଣାକୁ ଲାଗାଇ ବିଅ-  
ଆରଥିତ କି ଏ କହାଇ ଏମ ମହାରାଜଙ୍କର  
ପଢ଼ାନାହାନ୍ତି ତତ୍ତ୍ଵରେ ଯଥାହ ହେଉଥା  
ଥିବାରୁ ଜଣ୍ଠ ଚିମନ୍ତେ ମୋଟ କୁଳ ଓ ନିଷ୍ଠ-  
ଲଭିତ ପରିମାଣରେ ପଢ଼ୁଇଛନ୍ତି କହୁଛି ପରି  
ଯଶରେ ଅବଶ୍ୟକ; ଅରାଦି ପଦ କେବେ  
ଉପରେକୁ ଜନିଷାଇମାନ ଯୋଗାଇବା ସକାଣେ  
କମ୍ଭାନ୍ତର ହେବାରୁ ଉଚ୍ଚ ଉଚ୍ଚତା କେବେ  
କେହିଁ ରେଟରେ ଯୋଗାଇ ଯାଇବେ ଆହା  
ଇରେଖ କର ଶା ଏହାମୁକ୍ତା । ୮ । ବର୍ତ୍ତମାନ  
ଦକ୍ଷିଣାତ୍ମକ ନବର ସନ ଜୀବମାସ ତା ୧୫ ଦିନ-  
ମଧ୍ୟରେ ଦରଖାସ ପଠାଇବେ । ଉଚ୍ଚ ।

Q5e X R X

ରାମନ୍ତୁ କାଳଗୋର  
ମହାତ୍ମାରବିଧର ଦୋଷ ।

ଶ୍ରୀନଗାଲାଚ ଅର୍ଥପଦିକ

ମୁଲୁଷାତ୍ୟ ଶ୍ରଦ୍ଧମାଳାର ପରିବର୍କିତ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ  
ରଖ—ଅର୍ଥପ୍ରସ୍ତୁକ ଅର୍କ ଅଣା ମୁଲୁଷରେ  
ଏହି ପଶ୍ଚିମାଳାର ଏକଥଣା ମୁଲୁଷରେ  
କଟକ ପ୍ରିୟିଂକମ୍ବାନିଙ୍କ ପ୍ରମୁଖାଳୟରେ ଓ  
ରାମପ୍ରଥମ ବାହୁଙ୍କ ନିର୍ବାଚନ କରିଥିଲେ ହେଉ-  
ଅଛି।

ଶ୍ରୀ ମାତ୍ରମଣୀ ପାତ୍ର,

卷之三

FOR SALE

A Bullock-coach with or without bullocks.

Apply to J. Vaughan, Missionary,  
Cuttack.

ଏତେବୁ ସର୍ବିଦ୍ୟାମାରିଗଲୁ ଜୀବତରେ ଯାଇ-  
ଅକୁ କି ଯେ ଖେଳ-ମେଡିକଲ୍ ଯେବେ  
ଏ ଗୋଟିଏ ହତି ଆଶାପାଇଁ । ଅଭ୍ୟଂକିତ





କାନ୍ତିର ପାଦମଣି

ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ରିକା ।

卷之三

ଯାଇଁ ଦେଖିଲାମାତ୍ରେ କିନ୍ତୁ ସୁଧା ଗୋଟିଏ ମରିଦିଲା କିମ୍ବା କେବେଳା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

ଅଶ୍ରୁମ ବାଣୀକ ମୂଲ୍ୟ ୩ ୯  
ପର୍ଯ୍ୟାନେସ୍ୱ ୩ ୧୦

ତେବେ କରିବାକୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାମଙ୍କ କରିବାକୁ ପାଇଁ ଏହାର ପରିବାରକୁ ଦେଖିଲୁଛି ।  
କାହାର ଗ୍ରୂହଣ ରୁଣ୍ଡି ହୋଇଥିଲେ । କାହେଠିର  
କାହାର ଗ୍ରୂହଣ ରୁଣ୍ଡି ହୋଇଥିଲେ । କାହାର  
ଗ୍ରୂହଣ ରୁଣ୍ଡି ହୋଇଥିଲେ ।

ସମ୍ବାଦ ଲେଖିଥିଲୁଗା କି ତାହାଙ୍କ ସଂପ୍ରେରୁକୁ  
ଲିଖିବ ବୁଝନ୍ତ ଅବି ଉଚିତ ଥିଲ ମାତ୍ର ମୋ-  
କବିମାର ପ୍ରକଳି ଘଟନା କି ଅର୍ଥ କୁ ଅଧାଳ-  
ଭବେ କି ପ୍ରକାଶ ହେଲ ଏହି କି କାବଣକୁ  
ତୁମିଏ ହେଲ ସହସ୍ରାଗିମାନେ ରେହି ପ୍ରକାଶ  
ନ ବୁଝାରୁ ମନ୍ତର ସନ୍ଦେହ ତୁର ହେଲ  
ନାହିଁ ।

ମୁଖ୍ୟମନ୍ଦିର-ବସାର କିମନ୍ତେ ଛଳିଲାଗ୍ରହ  
ଅବ୍ରଦ୍ଧ ତଥା ପ୍ରଦ୍ଵେଷକର ମାତ୍ର ଏକାର୍ଥିକୁ ହେବା  
ଶ୍ରୀମଦ୍ ଏକଲକ୍ଷମ୍ବୁ ବିଶେଷ ଅଧିକ ବୋଲ  
ହାହିଁ ଏବ ହାହିଁ ଯଥରୁ ପ୍ରାୟ ଅଧେ ଉସଳ  
ହେବାକୁ ବାଣୀ ଅଛି । ପ୍ରାୟ ଦୂରବର୍ଷ କାଳ ଅବି-  
ଶ୍ରାନ୍ତ ସହ ଓ ତେଜ୍ଜ୍ଵା ରହ ସମସ୍ତ ଜ୍ଞାନକର୍ଷରୁ  
ଏକବିଦ୍ୟାରୁ ଅଧିକ କି ଛାତିବା ଅଳ୍ପକୁ ହୁଏ  
କର ବିଶ୍ୱ ଅଟଳ । ଏଥିରେ ହିନ୍ଦୁକାଳପତ୍ର  
ଶ୍ରୀ ଧର୍ମବିଜ୍ଞାନୀଙ୍କେ ଲାହାର କି ଦସିବେ ?

ମଧ୍ୟରୁରେ କବେ ହନ୍ତର୍ମଳିକୁ ଅଛି  
ଗାହାକୁ ଭ୍ରାତା କରିବାରୁ । ବରିଶାଖର  
କୁ ପାଦ ସବକୁମରେ ଗାହାକୁ ଥିଲେ  
ଅଛିନ୍ତା । ବିଶ୍ଵମାରଦୀରୁ ବର୍ଷାପତି ଆଦାଯ  
କରିବାକୁ ସେତେବେଳେ ବାହାରି ଗୋଟିଏ  
ବୋପି ସାଧନରେ ବିଚେ ଦରିଦ୍ର । ମହା  
ସକର୍ତ୍ତପରେ ଖଣ୍ଡିଏ ତନ୍ମାତ୍ର ଅଛି ଜାହା ମରି  
ମୁକ୍ତା ଓ ସୁର୍ଯ୍ୟରେ ସୁରକ୍ଷିତ । ବହୁତଖାଦି  
ଲୋକ ଏହି ସିଦ୍ଧାଂତକୁ କାହେଲେ ତମର  
ପୁରୁଣୁ ନାନାପ୍ରାଣରୁ ଘେରିଯାନ୍ତି । କଗରୁ  
ପୁରୁ ବନ୍ଦ ମୂଳଦବୀରୁ ଦଶ ଏବଂ ଅଳକାରିତି  
ଦର୍ଶିତ ହୋଇ ସିଦ୍ଧାଂତକେ ଉପଥାନ୍ତି ଏବଂ  
ଆଗେ କରିବାମାଙ୍କ ଜମକ କରିଛି ଜାହା ନ  
କେବେଳେ ଆଜା ଭୁବ ଦେଇ କାହିଁ । ଧନ  
କରିବାରୁ !

ଅଧିକୃତ ସୋଲମେଡ ଅପ୍ରେସର ଦେଉଠି  
ଜାହେବ ଚୌଧୁରୀ ବ୍ୟାରେନ ନିଶକମହାଧାତୁଳ  
କୁଷରେ ଅଭ୍ୟାସରେ କରିଥିବା ଅଛିଗୋଗରେ  
ଯେଉଁ ମୋହବମା ବାଲେଖର ପରିଜୀବନ  
ଅତାରିଲାରେ ବାୟୁର ଦେବାର ଏଥୁଥୁବେ  
ଲେଖିଥିଲୁ ଜାହା ଅଭିଜନିତ କାରିଗରେ  
ତୁମ୍ଭିମ ଦେବାର ବାଲେଖରର ସମ୍ମାନଶତ  
ମାନବିରୁ ଅକରଣ ହେଲୁ । ଓଡ଼ିଆ ଓ ନବ

କୋଠବାଟୁ ମହନ୍ତ ରଘୁନିଧି ରଦ୍ଧ  
ନାଥପୁରୀ ଗୋପାଲ ଶମନଙ୍କ

ଲେଖିଥିବାକୁ ସେ ସେଇବାରେ ଅବେଳା  
ଦୟାର କାହାର ପଡ଼ିଯାଇ ଅଛି ଓ ଅନେକ ଦୟା  
ଦୟାର ଅଛି । ଅବେଳା ମୋର ବର୍ତ୍ତମାନ  
ପଦାରେ ଗଲମୂଳରେ ପଡ଼ି ବନ୍ଧୁ ଦ୍ଵେଷ କରୁ  
ଅଛନ୍ତି । ଦ୍ଵେଷକରେ ସମ୍ବନ୍ଧାୟ ଜମି ଦୂରି  
ଥିଲ ବର୍ତ୍ତମାନ କେତେବେଳୀରେ ଜଳ ଶୁଣି  
ଯାଇବାରୁ ଦୂରି ଦେଖାଇଲାମି । ଗତବର୍ଷ କହି  
ରେ ସେପରି ହୋଇଥିଲ ବର୍ତ୍ତମାନ ବର୍ଷାରେ  
ମେହିପର କୁମିଳାନ ଉଲମ୍ବନ ଓ ଦରହଙ୍ଗ  
ହୋଇଅଛି । ଏପରିଲା ଦୂରାବୁଲି ଦୋହା  
କାହିଁ । ଯାହାକିମ୍ବୁ ଯାମାନାରେ ଦୋହାଥିଲ  
ଯାହା ଦୂରି ରହିଅଛି । ଶାଲେଷୁରାଥବଳରେ  
ଏ ଅଚଳପ୍ରେଷଣ ଅଥବା ହୋପାନ ଓ ଦୂରି  
ହୋଇଅଛି ।

ଆମ୍ବାନଙ୍କ ପ୍ରାସମାଦବାଚା ଲେଖିଲୁ  
ଛନ୍ତି କି “ଆଜିଏହୁ ଦୁଃଖର ସହିତ ଜଣାଇଅଛୁ”  
ଯେ ଡେଲାଇ ପ୍ରସକ ସନ୍ଧାନୀ ବାଲମଠର  
ଶକ୍ତିର ବାମୋଦରଗର୍ଭମୁଖୀ ଗଢ଼ମାତ୍ର  
ବା ଏ ପିଲ ହେଲ ଏ ଏ ଘା ଘରୟରେ  
ଉଦସଥାରକୁ ପ୍ରସାକ କଲେ । ଏ ମହାଶ୍ଵା  
ସେବକ ପ୍ରାଣଭାନୀକ କିମ୍ବା ଶେଷକର ଘର-  
ଦରତହୁର ଶୁଦ୍ଧପୂର୍ବିତ୍ତ ସମ୍ବଦରେ ପରିବିଳ-  
ମହାଭାକୁର ସର୍ବଦିଶନଦ୍ୱାରା ମୁହଁ ହେବା  
ବିଷୟ ପାଠକର ବିବିଧ ମହୁୟମରେ ସର୍ବ-  
ଦିଶକରିଛନ୍ତି ପରିଚ୍ଛବି ପ୍ରକଳ୍ପ କରିଥିଲେ ।

ଫକା ଶୟନକାଳରେ ଗୋଟିଏ ସର୍ପ ଯେ କି  
ବହୁବାରୁ ଲାଦାକ ଅକାଶଗୁଡ଼ିକୁ ଗତିପୂର୍ଣ୍ଣ  
ବରୁଥିଲ ସ୍ମରିତ ପାଦରେ ଦଂଶର ବରକାରୁ  
ଆମୀ କିମ୍ବା କିମ୍ବା ତ୍ରୈଶାହୀ ସତେଜ ହୋଇ ସର୍ପ  
ଦଂଶନକରକାରମଠୁଁ ବ୍ୟକ୍ତିମାଳକୁ ଦହ୍ନ  
ଯୋଗାସନରେ ବସିଥିବା ସମୟରେ ପ୍ରାଣବିମ୍ବ  
ବହୁର୍ଗ ହେଲା । ଏ ମହାଶ୍ରଦ୍ଧା ଜଣେ ବନ୍ଦଦର୍ଶୀ  
ଏବଂ ଯୋଗଯାୟନପୁଣ ସ୍ଵଳେ ।”

ବିଲିକତାର ଦୀନବୋଣ୍ଡ ଏବଂ ବଜୀୟ  
ଶେଷଟଙ୍କଳ ମଧ୍ୟରେ କି ମତାନ୍ତର ଯଦି ହେଉଥି  
ଗବ୍ରୁମେଖଙ୍କ ନିକଟେ ନିଷତ ସବାପେ ପଠା  
ଯିବାର କେବେ କାବ୍ୟରେ ଶ୍ରୀମା ଯାଇଥିଲା ।  
ବିଲିକର ପାଇଁମେଶ୍ୟସରେ ସେହି ପ୍ରସରରେ  
ସବ ତେବେବରାଣ ସାହେବ କାହାରେ ସେକେ  
ଟମକୁ ମେଚ୍ଛ ପ୍ରଥମ କରିଥିଲେ ତହିଁକୁ ତଣା  
ଆଏ ପେ ପୁଅସ ଗଲାମ ମୋକଦମାରେ ଅଧିକୁ  
କିମ୍ବାରପତିମାନକୁ ଅଧିକ ପରମାଣ ଆସିଲା  
ଦୋଷୀ ଧାରନ୍ୟ କରିବା କାରଣ କର୍ମମେଶକ  
କାର୍ଯ୍ୟବ୍ରାଗୀୟ ବିନ୍ଦରୁରମାନେ ପ୍ରକାଶନ୍ତରେ  
କାହିଁ କରିବାରୁ ହାନିବୋଟି ଚାହିଁରେ ଅପରି  
କରି ଅଛନ୍ତି । ହାନିବୋଟିର ପିତେର  
ନାରେ ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟ କରୁବାକାଳ ମୁଧୀ-  
ନାରୀ ପ୍ରତି ହସ୍ତମେଷ କରିବା ଅଟିଲା । ବିଲ-  
ିକର ସେକେଟିଥି ଏଥର ଉତ୍ତରରେ ପ୍ରକାଶ  
କରିଅନ୍ତରେ କି ଏ ବିଷୟଟି କର୍ତ୍ତମାନ ତାମକ  
କରୁଥାଇବାରେ ଅଛି ଏବଂ ଏମନ୍ତମାୟ ତଠିପତ୍ର  
ଲେଖାଲେଖି ଅନ୍ୟ ଫେର ହୋଇ ନ ଥିବାରୁ  
ପାଇଁମେଥ୍ୟସରରେ ଉପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କର ଯାଇ କ  
ପାରେ ।

ପୋଷ୍ଟେକ ଶ୍ରୀମ ହା କିବଳ ସୁନ୍ଦରେ  
ଡାକବରତ୍ତୁ ଏକ ବିଜ୍ଞାପନ ଚାହାଉଥିଲା ।  
ଆବଦିରତ୍ତ ମୁଣ୍ଡମାନେ କହନ୍ତି ଯେ ତାକ  
କିବଳଦ୍ୱାରା କୌଣସି ପ୍ରକାଶରେ କାଳାରୁହରଙ୍ଗ-  
ହାରା ସବା ବିନୂତ କବାଯିବ ଲାହୁ । ରବର-  
ଶ୍ରୀମ ବ୍ୟକତବାର ହାର ତାଙ୍କଟିବଳ ଉପରୁ  
ଗମର ତିର ଅର୍ଦ୍ଧାରୁ ଲେବେଲମୁଁ ଦଢ଼ିଛି  
କରିବା ପ୍ରଥା ଏହେ ଅଖି ହୋଇଥିଲା ଯେ  
ତାକା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଉତ୍ତର ଦିଇବା ଅବ-  
ନ୍ୟକ ଦେବ କାହାକୁ । ଏହି ଉତ୍ତରଶ୍ରୀମ ବ୍ୟକ-  
ତାରରେ ତାକଥର ଲେବଳ୍ଦୁ କହ ବିଜ୍ଞା-  
ନ୍ଦ୍ରିଯାରୁ । ଶ୍ରୀମ ପୁଷ୍ପରେ କେବଳ ଗାତ୍ରା

କାଟିଦେଖା ବିମା ଗାରିଖଟା ଲେଖିବା ଅବା  
ଦସ୍ତଖତ ବରଗାନ୍ଧୀର ବିରେଷ କୌଣସି ଚଞ୍ଚୁ  
ଦେଉ ନ ହୁଲ ବନ୍ଦ ଉଦ୍‌ବନ୍ଧୁମ୍ବ ବ୍ୟବହାର-  
ହାର ଡାକଟିକଲ ବ୍ୟବହାର୍ୟ, ତଥା କରିଯେ  
ଦୂର୍ଭାଗୀ ଅଳେବ ପୁଣରେ କଷ୍ଟ ହୋଇଥାଏ ଓ  
ବରଗାନ୍ଧୀ ବଜାରର ମର ହେଉଅଛି । ସବୁଙ୍କ  
ସମ୍ପର୍କର ପ୍ରଥା ଏବାବେଳକେ ଛୁଠିଲ  
ଦେଖାଇ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦୋଇଅଛି । କୃବର ବିମା  
ଟି ଡାକିବରାରୁ ସେଇହା ଲେବମାନେ  
ଘେରିଲ ବରଗାନ୍ଧୀ ଏହି ବାରଗାନ୍ଧୀ ମାଧ୍ୟାରଣୀ  
ପ୍ରାଣରୁ ଫଳକ କରୁଥିଲେ । ସିଦ୍ଧିପାଇବିର  
ଶ୍ଵାମୀ ବ୍ୟବହାରରେ କଷ୍ଟ ହେଲା ତାକେ ପଢ଼ି  
ପ୍ରଥା ଅର୍ଥାତ୍ ଦୂରଟା କାଳିଗାନ୍ଧାବେବା ଅବା  
ଦସ୍ତଖତ ବରଗାନ୍ଧୀର ବେବାରେ କୌଣସି  
ଅପରି ରହିବ ନାହିଁ । ଅମେମାକେ ଅଗାରି  
ଏବଂଦ୍ବବସ୍ଥର ପ୍ରସ୍ତାବ ଖାର୍ଯ୍ୟ ହେବା ଧୂମରେ  
ବାଧାରାଗକ ଏଇ ଗୁଡ଼ର କରିବାର ଛାତା ।

ଗରୁ ଦୂରକାର ଦିବସରେ ଏଠା ମହାନାଳୀଙ୍କ  
ନମ୍ବୁ କାଳୀଯୁବୋଦାର ବାଜାଳା ସବୁର ଶାଖୀ  
ନବଲମାଳାଙ୍କ କମଳା କଥାପଥାଙ୍କର । ଷେଠ ରେ  
ବସୁଲେଳ ସମବେଳ ତୋଳାଥିଲେ କୁଣ୍ଡ୍ୟ ଅଜୀବ  
ମନୋକମ ହୋଇଥିଲ । କେବଳ ବାହିରେ  
ଗୋଟିଏ ଦୂର୍ଘଟନା ଘଟିଥିଲ । କେତେବେଳ  
ସମ୍ମଦ୍ୟ ପ୍ରାୟ ଜ ୧୦୦ ଶଲ୍ଲେବ ଏବତ୍ତିର  
ହୋଇ କଣ୍ଠବଜ୍ଞାରବାଟେ ଘନକ କରୁଥିଲେ ।  
ଉଛୁ ବଜ୍ଞାରର ମସିଦିନାହାଟରେ ହେବା-  
ସମୟରେ କେବେଳ ମୁସିଲିମାନ ଏମାଜଙ୍କ  
ବାଜା ବନକଲୁବାକୁ କହିଲେ କିନ୍ତୁ ଏବେଳକରୁ  
ଗୋଲମାଳରେ ସମସ୍ତରେ ଶୁଣିବା ଅସୁଚ,  
ଦିକ୍ଷବନ୍ ଜୀବିତର ନୋହିବାକୁ ଝୁରିପାଇଛନ୍ତି  
ମୁସିଲିମାନ ଏମାଜଙ୍କର ଦିନା ଅରମୁ କଲେ ।  
କେହିଁ ଅଗାତପ୍ରାୟ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ସଙ୍ଗାତ-  
ଜାଗା ଏହା କେବଳ ଉନିଦିନରେ ହୋଇ  
ଫଳାଫୁଲ କଲେ । ଅମ୍ବଦ୍ ସବୁରେ ମନ୍ଦିର-  
କଳେରେ ମୁସିଲିମାନ ହଜୁଏବି ଗୋଲମାଳ  
ହୋଇଥାଏ ଓଡ଼ିଶାର ବିଟକରେ ଏହାର  
ସ୍ଥାନମୁଣ୍ଡରାତ ହେଲ । ଅମ୍ବେମାନ ଶୁଣିଅଛୁ  
ଏବନ୍ତି ସମ୍ଭବରେ ମାମନ ତଳିବାର ଯୋଗାତ  
କରିଥିଛନ୍ତି । ଅମ୍ବେମାନ ମୁସିଲିମାଲାଙ୍କର  
ଏ ତାର୍ତ୍ତିକୁ କବିତ ଅମେବିଲ କର କ  
ଆରୁ ଏହି ସମ୍ବାଦ୍ୟ ପଥରେ ହଜି ମୁସିଲ  
ମାନ ଏବତ୍ତିମିଳ ଅମେବି କରିବାର ଏଠାରେ

ମୁଁ ଦେଖାଯାଉଥିବା ପ୍ରତି କଞ୍ଚମସହିଦର  
ମୂରଳାକନ୍ଦର ହାର୍ଷଦରେ ଅମ୍ବୋଟର  
ତାପଦରେ ଦୁଃଖିତ ଓ ଦୁଃଖ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ପ୍ରାଚୀନମନ୍ଦିରରସମ୍ବଲପଥରରେ ପ୍ରଥାକ ହରିଟି  
ଗର ମାର୍ତ୍ତିମାସରେ ଶେଷ ଦେବା ମା ଏ ସ-  
ମଧ୍ୟରେ ମନ୍ଦିରରସମ୍ବଲପଥରରେ ଯେ ସଂପୁ-  
ର୍ବାର୍ତ୍ତା ଦୋହାଅଛି ତହିଁର ବିଜ୍ଞାପନ ମନ୍ଦିରର  
ସୁପୋର୍ବ୍ୟ ସମ୍ବଲପଥରକେ ମୁହଁର କବଳ ପ୍ରବୃତ୍ତି  
କରିଥିବାକୁ ଏବଂ ଅମେଗାନେ ଜହିରୁ ଖଣ୍ଡିଏ  
ପାଇବାର କୃତଜ୍ଞତାସହିତ ଶୀଘର କରୁଥିବା  
ବିବରଣ୍ୟକାରୀ ସମ୍ବଲପଥର ସବ୍ୟକ୍ତ ଟ୍ରେନଙ୍କୁ  
କା ଅବାୟୁ, ଦୋହାଅଛି । ଅବାୟୁ ଦେବା  
ଟଙ୍କା ପଥରୁ ତ ଟ୍ରେନଙ୍କ କା ବ୍ୟୟ ଦୋହା-  
ଅଛି । ଏହି ବ୍ୟୟରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ସେବନକ  
ହୃଦୟ ମୁହଁର ପ୍ରପୁର ଦୋହାଅଛି ଏବଂ ଦେବ-  
ମନ୍ଦିର-ସମ୍ବଲପଥରକେ ଶେଷ ଦୋହାଅଛି ।  
ଶମଦିଵ ବିମଳାର ଗନ୍ଧ ଯନମଶ୍ରମ ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟ-  
ମନ୍ଦିରର କାର୍ଯ୍ୟ ଅନ୍ତରେ ହେଉଥିବା ହଲଗା  
ମନ୍ତ୍ରାବଦ ଚକରେବ ବାର୍ଷିକ ଶାଶ୍ଵତ ଆରମ୍ଭ ଦେବ  
ମାତ୍ର ଦେବା ଅବାୟୁରେ କିଳମ ଥୁବା ଦିନେ-  
ଶତଃ କଲକଟାବମିଠୀ କ୍ରୂର ବରଧିବା ଟଙ୍କା  
ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତ ପଠାଇବା ଦେବୁ ଅଧିକର୍ତ୍ତବ୍ୟ  
କାର୍ଯ୍ୟ ଦେବାଗଥାରୁ ନାହିଁ ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତ ମନ୍ଦିର  
ସଫେର୍ଷେ ନ ମିଳିବା ଏବଂ ମାଲମହିଳ ସମ୍ବଲ-  
ରେ କିଳମ ଦକ୍ଷିବା ଦେବୁ ଯଥ କାର୍ଯ୍ୟ ମଠ  
ହେଉଥିବା । ଏଥରୁ କଲକଟାବମିଠୀର କିଳମ  
କରିବା ଦିନ ଦଶ ନାହିଁ ବରଷା କରୁ  
ଦେବୀ ହନ୍ଦୁସମାଜବ୍ୟକ୍ତିରେ ଏବାକୀ ଶୁଣି-  
କାନ୍ତି ଥର ଦେବ ନାହିଁ । ସମ୍ବଲକାର୍ଯ୍ୟର  
ଦ୍ୱାରା କାହିଁ ସଜାତୀୟଦ୍ୱାରା ମାନ୍ଦ୍ରମା ଉଦ୍‌ଦୟ  
ଦିବୁ ଅର୍ପିବ ଦୋହାଅଛି । କିନ୍ତୁ ସମ୍ବଲ ବରଷି  
ସେ ବରାଗାୟ ବାରକମାତ୍ରର ଭାବାର କାର୍ଯ୍ୟ  
ଦେବୀ ସନ୍ଦେଶ ପଢାଇ ବରଧିବା ।

ସମ୍ବଲପୁରର ହାତକ୍ଷେତ୍ରକାଳୀନୀ ପରି-  
ମ୍ବଳେ ପ୍ରଚୁରମାନଙ୍କ ଚରଣୀ ନିମନ୍ତେ ଉଠିଥି-  
ଦସ୍ତ ଟଙ୍କା ବ୍ୟାପର ଯେଉଁ ଗୋଟିଏ କୁହ  
ଜମୀର ଦୋହରାତ୍ରୁ ଧାମାକଳ ପଦମ୍ବା ସମାଜେ  
ସେହିପରି ଗୋଟିଏ ଘର ଜମୀର ଆବଶ୍ୟକତା  
ହୁତଶବ୍ଦର ବିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ ସାହେବ ଦେଖାଇ  
କାହୁ ସମ୍ବଲପୁର ଡେପଟି କମିଶନର ସେହି

ଦେବ ଲାଟ୍ ଏହା ଅମ୍ବେଳେ କହ ନ ପାରୁ ।  
ପୂର୍ବିକୁଷ୍ଠାର କିଶୋର ଉତ୍ସାହ ନିମନ୍ତେ ଲେଖି-  
ଜୀବନ ଧର୍ମ ପ୍ରାପିତ ହୋଇ ଜୀବନକର୍ତ୍ତର  
ଗୁରୁତ୍ୱରେ ଜାର୍ଯ୍ୟ ଲାଗିଥାଏ ଏବଂ ପ୍ରାମୟ  
ମୋକଳ ବିଭବ ଅବସ୍ଥା ଓ ସମ୍ମାର ଦୃଷ୍ଟିରେ  
କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରଣାଳୀ ଗଠିତ ହେଲେ ଏହି ଦେଶୀୟ  
ସମିତିବସ୍ତରେ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାଚର ଭାବ ବହିଲେ  
ପ୍ରାଚୀମୁଲକୁହାର ହୃଦୟର ଦେବାର ସମ୍ମୂଳୀ  
ଆଶ ଥାଏ ।

ତୋଷାଳ

ଗର୍ବ ସପ୍ରାତରେ ଦୃଷ୍ଟିସହି ଶୋଧାଇ ବୋ-  
ଲିଥକାବିଷୟ ଲେଖିଅଛୁ । ଶୋଧାଇବ  
ଅବସ୍ଥା କେବେ ଲେବେ ସତ ଏଣ୍ଟି ସାଲର  
ଶୋଧାଇର ଯୁକ୍ତଶବ୍ଦମଳ ଅଶ୍ଵଙ୍ଗ ବରିଥିଲେ ।  
କିନ୍ତୁ ଯାହା ହେଉ ଏ ଶୋଧାଇର କଲ  
ଦେବେ କ ଥୁଳ କ ସେପର ମନଦିନଜୀବୀ ସହି  
ନାହିଁ । ବଜ୍ରୋଧସାଗରର କେବଳ ସ୍ଥାନରୁ  
ଏହି ଶୋଧାଇର ଉତ୍ସପରି କେବଳ ଭାବ ସ୍ଥିର  
ଦୋଷ ନାହିଁ । ତେବେ ହତ୍ତର ଅଶ୍ଵଙ୍ଗ ପୂର୍ବରୁ  
ହୋଇଥିବାରୁ ସମ୍ମତିମଧ୍ୟକୁ ଜାହାଜର ବିମନ-  
ଶିଖେ କୁଣ୍ଡ ଯାଇଥିଲା କେବଳ ପ୍ରେରିତମାନେ  
ସମ୍ମଦ୍ଦିନ ନିଷ୍ଠରେ ଥିଲେ ସେହିମାତ୍ରମାତ୍ର କିଶେଷ  
ଭାବରୀ କୃପ୍ରିୟ ହୋଇଥିଲା । ହତ୍ତମନକରେ  
ସରକାର ଉପୋର୍ତ୍ତ ପ୍ରକାଶ ପେ ହତ୍ତ ମଞ୍ଜ-  
ଲବାରଦିବସ ବାଲେଅଛଇ ପରିମଳକୁ ମମକ  
କିମ୍ବା ଉତ୍ସମୟରେ ଉତ୍ତର ପୂର୍ବଦରଙ୍ଗ ମମକ  
କରିଥିଲା ବୃଦ୍ଧବାରଦିବସ ସାରକାରୀପରେ ଏ-  
ଗର ପରାପର ଅନ୍ତରୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ କାରେ  
କାଲିବତ୍ତା ସମ୍ଭାବ ଯାହାଦିଗରେ ହତ୍ତ ହୋଇ-  
ଥିଲା । କାଲିବତ୍ତାରେ ଏକବୁଝ କୌଣସି ବି-  
ଶେଷ ଛାଇ ହୋଇ ଗାହିଁ କେବଳ ଫେରିବେ  
ପ୍ରକାଶିତ ମୁହଁପାଇଁତ ହୋଇଥାଏ । ମଧ୍ୟଦାଳ  
ପରିଚିନ୍ତାବିନିରେ ଯତ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲା ।  
ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବୁଦ୍ଧମାନ ବୁଦ୍ଧଜାଗାୟୀ ବୋଲିଥିଲା ।  
ଜୁଗେ ସାତେବଳ ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷାଦର ଲକ୍ଷ ପରି-  
ଧିକ୍ ଭବନକୁ ଦର ପୂଜ୍ୟ ଥିଲା । ଜେହିଏ  
ଦୂର ମୁଦ୍ରିତମାନ ବୁଦ୍ଧପଦକରେ ବିଶେଷ ଅ-  
ନ୍ତର ଆରାଧିତ ଓଜନାମନରେ କେବଳ ଦୂର  
ଭାବ ଦୂର ମରିଛନ୍ତି ଅନିଦିନକାଳ ହତ୍ତ  
ପ୍ରବଳବୈଶରେ ପ୍ରକାହର ହେଉଥିଲା ଏବଂ  
ପାଶା ପିଇ ହେଲାରୁ ସାରଗମଧ୍ୟରୁ ଜାଲାଧାର  
ତାର ଦୟାବହ ସମାଦ ଅପାର ପଢ଼ିଥିଲା । କାହାକୁ

ଭୟଦାର ମାନ୍ୟାଳ କହିବେ ତୋଧାକରେ  
ପକଚ ହୋଇଥିଲ ବିନ୍ଦୁ ସୌଭାଗ୍ୟକିମ୍ବେ  
ତୋଧାକକ ଅଭିଜନ କରିଥାଏ ।

ଭାବମସ୍ତକରଙ୍ଗ ଶେଷ କାହାକୁ ଉଦ୍‌ଦେଶ  
ମୁଧର ତୋପାକରମୟରୁ ଅନୁଷ୍ଠାନକାରୀତି  
କୃଧବାରତକବ ଲୁଚଳ କୋଣାର ବର ଉଠେ  
ଜୁଲାଣ୍ଡିବିଦିବରୁ ଶମନ ବରୁଷର ଏ ଜାହାଜ  
ପିନଲେମ୍ବର ବୋଜାମାରର । ଅନେକେ କା-  
ଗାପକାର ଅମଳକର ଅଶବ୍ଦା ବରୁଅଛନ୍ତି ।  
ଜାହାଜର ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି ସମାବ ଗାୟ  
ଦାଇ କାହିଁ ।

ତେବେ ମଧ୍ୟରେ ହୃଦକୋଳାରେ ଗୋପା  
କର ଅଶକ୍ତା ଦିଶେଷ ଥିଲା ଓ ଉଚ୍ଚପୁ ଲୋକ-  
ମାନେ ବିଶେଷ କ୍ଷେତ୍ର ହୋଇଥିଲେ । ଗୋପାକ  
ସମୟରେ ଲୋକମାନେ ସର ଉଚ୍ଚର ମେଘନାର  
ଅଦେଶାନ୍ତରାରେ ବିର୍ଜିତ ଦୋଇଥିବା ପଢ଼ା-  
ଶୁଦ୍ଧରେ ଅଣ୍ଟି ପ୍ରତିବିନିମ୍ଯାନ କରିଥିଲେ ଓ ଉଚ୍ଚପୁ  
ଶୈର୍ଷ ଅଧିକରନ ମହ ଓ ପରିଷମରେ ଲୋକ-  
ମାନେ ଆବ୍ୟନ୍ତର ହୋଇଥିଲେ । ଏ ସହକାର୍ୟ  
ନିମ୍ନେ ଘୋଟନାକିମ୍ବା ଧନ୍ୟବାଦର ପାଇ  
ଅଟକୁ । ଜଗନ୍ନାଥଜାପାଳ ଶାଶ୍ଵିଧରୀଥିବା  
ବଜ୍ରବର ଦକ୍ଷତ ଗୋପାକର ବଳରେ ହୃଦ  
ହୋଇବିବାକୁ ବୋଲାରେ ଲାହ ନ ଥାର କିମ୍ବ  
ଆଜିକୁ ମନ୍ଦିରାରସିଲ ଯାହା ହେଉ ନଥାରେ  
ନଗର ବରଦାଳୁ ସଙ୍ଗମହେବାରୁ ନବପଦରେ  
ଅଛୁ । ହୃଦୟ ମାନବୋଟର ଅବସ୍ଥା ବଜା  
ଶୋତରୀୟ ଦୋଇଆନ୍ତା ମାତ୍ର ମାଟିମାନେ କେ-  
ପେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଦୟା ଧାରିବ ପିଣ୍ଡ ଦେଇ  
ଦେବାଟ ଓ ପ୍ରାଣ ରାଶା କରିଥିଲେ । ହୃଦକୋଳ  
କର ଦେବପେକ ତୁମ୍ଭ ସମୁଦ୍ରାର ହୋଇଥିଲୁ ।

ଦେନେବସ୍ତାତାରେ ଗୋବିନ୍ଦଙ୍କା ବୃଦ୍ଧ  
ହୋଇ ସହରକୁ ଜଳମର୍ଗ ଦରସ୍ଵଳ । ଗରସର  
ପାଇରେ ଘୟଥୁବାର ସମାଜ ମିଳଇ । ପ୍ରାୟ  
ଛଣ୍ଡର ଲେବ ଡାକବଜଳାରେ ଅଶ୍ରୁ ଦେବନ  
ପ୍ରାଣ ବଜ୍ଞାର ଥିଲେ । ଗୋବିନ୍ଦଙ୍କା ଛାତକିପତ୍ର  
ଛହଁ ନବଟବର୍ତ୍ତ କୁଣ୍ଡାପାଳ ପ୍ରଭୁର ପ୍ରାମାଣ  
ସବସ୍ତାର ଦସାର ଦେନାହୁବାର ସମ୍ମର  
ମିଳଇ ।

ସାହୁର ଓ ଦୃଷ୍ଟି ଆଜିରେ କୋଣାର୍କ  
ବିଶେଷ ପ୍ରତିକଳ ଦୋହରାନ୍ଧବାର ସମ୍ମାନ ଦିଲାଇ ।  
ଅନେକ କଥିଥାଗଳୁ ଓ ଘରୁ ଏହି ଅଭି  
ରୂପାଦି ଭାଙ୍ଗି ପାଇଥାଏ ।

ପୁଣ୍ଡ ଓ ଧୋର୍ଦ୍ଦା ଅଥଲଭେ ମଧ୍ୟ ଗୋଟା-

ନରେ ଘରହାର ଗଜ ଯାଇ ଦୁଃଖୀ ଲୋକଙ୍କ  
କଥ କଷ୍ଟରେ ପଡ଼ାଇଅଛି ।

ବହୁକାଳ ହେଲା ଏହେ ସର୍ବକାଳପ୍ରାୟ  
ଚୋଣାକ ଓ ଉତ୍ସହତ ଏହେ ଅଧିକ ଦୂଷ୍ଟ  
ଦେଖାଯାଇ ନ ସ୍ଵର୍ଗ । ଏଥୁ ଭାବାକୁ କରିବାକ  
ପାଇ ଆସ କି ହେଲେ କୁଷିଦ୍ଧାନ ହେଲୁ  
ଲେବନ୍ଦର ଗାହାର ଶେଳ କଟିବ ସନ୍ଦେହ  
କାହିଁ ।

—\*—

ରାଜ ପରିଶୋଧର ସୁବ୍ୟକ୍ଷ୍ମୀ ।

ଡେଶାମକ୍ରିଆତମଧ୍ୟର ଉପରିଷା ଗୋଟିଏ  
କୁଦୁରୁତ୍ୱ । ସେଠାର କର୍ତ୍ତ୍ତମାକ ରାଜାଙ୍କ ପକ୍ଷର  
କାଳ ପ୍ରାୟ କି \* ଟ ହେବ । ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନପୂରେ  
ବେଶପଣାର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପରାମନକ ରାଜାଙ୍କରେ  
ଗୋଟିଏ ସୁବ୍ୟକ୍ଷ୍ମୀ କରିବାର ଅବସତ ହୋଇ  
ଅମ୍ଭାନ୍ତରେ ଅନୁଷ୍ଠାନକ ପରାମନକ  
ଅନୁଷ୍ଠାନକ ପରାମନକରେ ଆଇପାରେ ଏଥିପାଇ  
ଏ ସମ୍ବନ୍ଧି ଡେଶାମକ୍ରିଆତମଧ୍ୟର ପରାମନକ  
ଅନ୍ତରେ ବେଶପଣାର ଏଠାରେ ଅନୁଷ୍ଠାନ ପରାମନକ  
କରି । ଯଥା—

#### PROCEEDINGS IN THE COURT OF THE SUPERINTENDENT OF TRIBUTARY MAHALS.

Mr. M. S. Das, on behalf of certain Mahajans of the Tigoría state petitioned the Court to exercise its jurisdiction with reference to certain rules on the subject of mortgages of lands of the State which are declared by these Mahajans to be oppressive.

As to the question of jurisdiction and whether this Court is empowered to interfere.

In the latest orders of the Bengal Government on the subject contained in 1433 P. of 24th November 1884, it is laid down in para: 3 that in Civil matters the Superintendent may entertain direct complaints made to him by persons dissatisfied with any order passed by a chief.

It is further laid down that he can interfere as an appellate court to correct systematic oppression.

As no decision is dealt with in the present petition I think the former

order applicable; it is general in its terms and clearly includes a matter such as the following.

The Raja of Tigoría in January 1891 finding his ryots heavily indebted to Mahajans found it necessary to pass certain orders in order to protect his ryots from ruin, it is alleged that three fourths of the tenantry had been ousted from possession by moneylenders.

The procedure of the Raja is one that has been necessary in at least one part of British India, and under certain conditions appears to be a just and benevolent step.

The substance of the rules is as follows.

That no usucapitory mortgages shall be allowed after January 1891.

That mortgages granted before that shall be dealt with as follows.

A statement of account shall be made to date allowing interest at 3 annas in the Rupee per annum instead of 2 annas the customary rate, and that this sum shall be discharged by one half the produce being the property of the mortgagee till the debt is discharged.

The rules don't appear to me unfair to the Mahajans.

It is however contended that publicity was not given to the rules and that the petitioners represented by Mr. Das are still ignorant of their purport,

In proof of the contrary the munshi produced before me the records of 321 cases which were dealt with subsequently to the order of January 1891 and in accordance with the terms thereof. Among them was a case in which the creditor was an inhabitant of Banki in Megulbandi. It is argued with some reason that if other mahajans came to know of the rules and acted on them, accepting the decisions passed in accordance with them, it is not reasonable that the present petitioners should contend that they know nothing of the rules. I believe that the rules were given publicity

as well as can be expected in a Tributary mehal.

It is further contended by Mr. Das that the rules are not bona fide in the interest of the agriculturalists, but that they were passed at the instigation of the relatives, friends and amanah of the Raja to enable them to evade their debts.

I see no reason to assume this but on the general principles that apply to the case of public officers in British India I think it undesirable that such rules should act to the advantage of public servants contracting debts within the state.

It was pointed out to me by the Raja's munshi that any general exemption of servants of the Raj would have a far reaching effect, as from the lowest to the highest all are paid by service lands.

The munshi on behalf of the Raja contended that the petitioners did understand the conditions of the rules and proceeded to explain further that if the petitioners would bring their mortgages to the Raja a statement of account would be made out and that half the produce of the land would go in discharge of the sum shown in such statement, and when the debt was thereby discharged the mortgagor if he chose to re-enter and cultivate might do so, but if he did not re-enter, the land was to remain in the possession of the mortgagee as tenant of the mortgagor at such rent as the Raja might determine.

This last condition appears to have redeemed the rules in the eyes of Mr. Das who accepted the terms of the munshi on behalf of his clients and any further interference on my part is unnecessary.

10th May] (Sd) H. G. Cooke,  
1893 | Offg. Superintendent.

ଏହି ଅନ୍ତରେ ମର୍ମ ଏହାର ଉପରିଷା  
ପରାମନକ ମହାନାମାନକରୁ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ  
କଟିବ ହୋଇ ଉପାର୍କ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଲକ୍ଷକାରୁ  
ଦେଖି ପରାମନକ ଭକ୍ତାଙ୍କ କମଳେ  
କମ ଟଙ୍କା ମାନର କାନ୍ଦୁଏକମାତ୍ରରେ ନିର୍ମିତ

କଲେ କି ସଙ୍ଗ ୧୯୫୫ ମାର୍ଚ୍ଚ କାନ୍ତରୀଶ୍ୱରମାଟ  
ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ ପାହାଙ୍କ ବଳ୍ୟମଧ୍ୟରେ ବଖଲିବନକା  
ପଥା ବହୁବ ହେବ ଏବ ଉତ୍ସଂଘର ଯେସମ୍ବୁ  
ବଖଲବନକ ପ୍ରବଳ ବହୁଅଛୁ ପାହା ସବୁ  
ଏହପଥ ନିଷ୍ଠାତି ହେବ କି ପ୍ରତ୍ୟେକମାତ୍ରକର  
ପାଞ୍ଜା ପାର୍ଶ୍ଵକ ଏକଟକାରୁ ୩° ନ ସୁଧସହିତ  
ଯେପେ ହେବ ପାହା ବନଶବୁଦ୍ଧିର ପ୍ରଯୁକ୍ତି  
ଅପେକ୍ଷାକୁ ଆଦ୍ୟ ହେବ । ବେଳେବ  
ମହାକଳ ଏହି ନିୟମ ବରୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରତ୍ୟେ  
ଧାରେବକଳୀରେ ଗହାର କଲେ । ଏଥରୁ  
ସାହେବ ପ୍ରଶଂସି ବହୁଅବ୍ରତ କି ତାହାର  
ବିବେଚନାରେ ଏହି ନିୟମ ମହାକଳଙ୍କପ୍ରତି  
ଅଭାବ୍ୟ ହୋଇ ଲାଗୁ । ମହାଜନମାନେ ଅଭିଭ୍ରତ  
ବରନ୍ତୁ କି ସେମାନେ ଏପରି ନିୟମ ହେବାର  
ଜାଣି, କାହିଁ କିନ୍ତୁ ବଜାର ମୂଳସା ଦେଖାଇ  
ଅଛନ୍ତି ଯେ ନିୟମ କାହିଁ ହେବ ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ  
ଗୋ ୨୨୧ ଟି ବେଶମୋଦିମା ଏହପଥ  
ନିଷ୍ଠାତି ହୋଇଥାଏ ଏବ ଏହପଥ ମୋଦିମାର  
ପନ୍ଥମଧ୍ୟରେ ଜଣେ ମୁଖଲବନୀଅନୁରତ ବାନ୍ଧାର  
ପ୍ରକା ଅଛେ । ଏହେଲେବ ଜାଣିବା ପଢିଥିଲେ  
ଆଗଭିବାବୁକ କି ଡାରିବା କଥା ଶ୍ଵରୁଷଙ୍କର  
ନୃତ୍ୟ ଅଭିବାହିକା ଅପରି ଏହି କି କିନ୍ତୁ ନିୟମ  
ସାଧାରନ ପ୍ରକାଳ ହଶାର୍ଥେ କି ହୋଇ ଅନ୍ତର୍ବାଦ  
ଜିବେଜଳାରେ ସେମାନ୍କ ଉପକାର  
ନିମନ୍ତେ ହୋଇଥାଏ । ଏଥର ଅନ୍ତର୍ବାଦ କରିବାର  
ମଧ୍ୟ କିନ୍ତୁ କାରଣ କାହିଁ ଏହି ଅନ୍ତର୍ବାଦ ଲାହା  
ବଜାରେ ଏପରି ନିୟମ ହେବା ସବ୍ୟଧି କି  
ଗାନ୍ଧାର୍ୟ କୁହାର ମାତ୍ର ବଜାର ମୁନ୍ଦରୀ ହେବାର  
ଅଛନ୍ତି କି ସାଗାରର ଶୈତାନ ବଜାର ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ  
ଅନ୍ତର୍ବାଦ ଜାରିରହୁନ୍ତାବୁ ହେତୁ ପାଇଥିବା  
ପ୍ରତ୍ୟେକେ କୁକୁରମାଳକୁ ନିୟମର ବହୁରୂପ  
କଲେ ରହିର ଫଳ କହୁଦୂର ବ୍ୟଥିକ । ଯାହା  
ହେଉ ବଜାରପଥରୁ ମୁକ୍ତାବ ବହୁକଳେ କି ମହା-  
ଜୁଳମାନେ ଆପଣା ୨ କଜଙ୍ଗ ଦ୍ୱୟାବାଜ ପାତାଙ୍ଗ-  
ଠାରେ ଦାଖଲ କଲେ କହିର ହେବାବ ପ୍ରସୁତ  
ହୋଇ ବନଶବୁଦ୍ଧିର ଅବେବ ଉତ୍ସଂଘ ମଜୁର-  
ଦ୍ୱାର ରଖ ପରିଶୋଧ ହେବ । ରହିରପଥରୁ  
କରିବଦାତା ଯଜା କଲେ ଅପଣା ତମି ରଜ  
କରିବ ଓ ରେ ଜମି ଦେଇ କି କେଲେ ମସା-  
ଜଳ ରଖିବ କୁଣ୍ଡ ଭୁବି ଦକ୍କଳ କର ବଜା  
ଯେତେ ଖାଦ୍ୟ ମର୍ମା କଲୁବେ ପାହା କେବେ ।  
ମହାଜନମାନେ ଏଥିରେ ହର ହେବାର ମୁଣ୍ଡଗୁଡ଼

ପାହେବନ୍ଦର ଏବିଷ୍ଟଯୁରେ ଦସ୍ତୁଷେପ କରିବାର  
ଆବଶ୍ୟକ ହେଉ ଜାହିଁ ।

ବାସୁଦରେ ସଜ୍ଜା ଘେରୁ ନିମ୍ନମ କରିଥାଇଲୁ  
ଆହା ପ୍ରଜା ଓ ମହାଜନ ବାହାରସ୍ତ୍ରର ଅଳ୍ପାୟୁ  
ହୋଇ ନାହିଁ । ଏହି ଦର୍ଶନରଙ୍ଗରେ ପ୍ରଥାବେଳୀ  
ଅଳୋକ ପ୍ରଜା ପୂରୁଷରୁ ଉତ୍ସମଳେ ଅପରାଧ  
ଯୋଗରୁ ବନ୍ଧୁତ ହୋଇ ଉତ୍ସା କର ଖାଉଥାଇଲୁ  
ଓ ମହାଜନ ଅନ୍ତର୍ଭାବ ଦେଇ ପୁରୁଷାନ୍ତରମେ  
ସେହି ଜମୀ ଭୋଗ କର ଅଳୋକ ଅନ୍ୟାନ୍ୟରେ  
ବନ୍ଧୁତା । ତିରିଥାର ପ୍ରତିନିଧି ସ୍ଥାପନାରେ  
ବାର୍ଷିକ ଟ ୦୨, ଏଥରୁ ଖଳା ଟ ୦ । / କର  
ରେ ମହାଜନଙ୍କୁ ଯୁଧ ଦିଆଇ ଦୂରିତ ଦ୍ୱାରାମର  
ଏବନ୍ଦରଗ ବୃଦ୍ଧତାରେ ଓ ଅପରାଧମ ଦେଖା  
ପରିଶୋଧବେ ମଜୁମ ଦେଖାରେ ମହାଜନ  
ପ୍ରତି ସଥେରୁ ସୁରକ୍ଷା କରିଥାଇଲୁ । ମହାଜନ  
ର କେଉଁ ପୁରୁଷ ଦେବେ ଟାଙ୍କ ଟଙ୍କା ଦେଇ  
ସୁନ ଦୋଲି ଯେ ତିରକାକସକାଟେ ଜାଗରିଛା  
ତମି ହେଉ କରିବ ଏହା କବାତ କବାୟତାର  
ବୋଲିଯାଇ ନ ପାଇଁ । ଦରିଗପ୍ରଦେଶର  
ପ୍ରଚାରକଙ୍କୁ ମହାଜନଙ୍କଙ୍କରୁ ବଜାରର  
ସନାତେ ବ୍ରିଟିଶରଙ୍ଗିମେଣ୍ଡ ସହଯୋଗର  
କରିଥାଇଲୁ ଏବଂ ତଥାର ସମ୍ବନ୍ଧ ଫଳାନ୍ତିର  
ମୂର୍ଖପ୍ରଚାରକ ପାମାର୍କଟଙ୍କା ସକାଶେ ବହି  
ପକ୍ଷ କ ଭାବ ଅପରାଧ ଯୋଗତମି କଥାର  
କନ୍ଧରେ ଦେଇ ଦରିନ ହୋଇଯାଇ ଏହିତି  
ସେମନବ ଉତ୍ସା ଉତ୍ସାଯୁ ହେଲ କହିଯାଇର  
ବସ୍ତ୍ରପଥିତ ।

## ସାପୁତ୍ରକ ସମ୍ବାଦ ।

୧ ୬ ସ୍ମୃତିରେ ବସନ୍ତ ଶୁକ୍ଳ ହେଲେବେ ଜଳ ଗୋଟା  
ଦେଖିବୁ ଅବସର ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବାରିବାର ଯେହି ଅବ୍ୟା  
ଧର ଗାହା ସଫଳ ହୋଇ ଥାଏ । କେବେଳୁ ଅବ୍ୟା  
ମେନାଛନ୍ତି ଏ କନ୍ଦରଙ୍ଗ ମୁଖ ହୁକୁଥୁବ । ବାଠୁଣ୍ଡା ଏ  
ମହାବାହିର ବ୍ୟାହ କଲ ହୋଇ କିମ୍ବା ବାନନ୍ଦ  
ମାତ୍ର ମହାବାହି କୁଳାର ହେବ ।

କଲ୍ପନା-ଗେହେଁ ।

କେବୁ ମାତ୍ରକୁ ଏ ଦେଖିବା କାଳିଯାଦ ଶ୍ରୀମଦ  
ଏକ, ଦୟ, ମାତ୍ରକୁ ସାହେବ ଶ୍ରୀମଦ ଦହବାର କହେ  
କଷ୍ଟ କମ୍ପନ୍ତରେତୁ ଅଧିକାର ଅଭିନନ୍ଦ ବାର୍ଷିକ କାଳି  
ଦିନ ପାଇବାର ବାବେଦ୍ୱରତନ୍ତ୍ରର ସବୁ ନିର୍ମାଣ  
ଅବସ୍ଥାପାଇ ଦିଲା ।

ବାରେବର ଶାକୁଣେ କମ୍ପିଗଲିକ ଡେଣ୍ଡନ୍  
ମାତ୍ରକେ ଓ ତେବୁଥିବଳେକୁର ବାହ୍ୟ ଶାଖାତାର-  
କ୍ଷାୟିର୍ଥ ଅଛିନିବସ୍ତବ ଏକମ୍ ବାରେ କେବଳକାମ  
ବାରେ ମନ୍ଦିରମା ଦ୍ୱାରା ବନ୍ଦକାର ଫଳର ଯାଇଲେ ।

ଯେଉସବ ତହୁଁକି ଏ ଅସ୍ତ୍ରକ ପୂର୍ବକାନ୍ତେଶ୍ଵରମାନଙ୍କ ଦେଶରେ ନନ୍ଦନାଥଙ୍କ ଶାରୀ ପଢ଼ାଯାଇଲାନ ହୋଇଛନ୍ତି ।

ଶାଖା ପାଇଁ ଏହା କାହିଁରେ ନାହିଁ  
ଗୋପନୀ ଏହାକିମ୍ କହିଲୁ ଯୁଧିଷ୍ଠିର ଏହା  
ଏହା ଯାଇବ ସାହେବ ଗୋପନୀ କହିଲୁ ଯୁଧିଷ୍ଠିର  
ଏହା ହୃଦୟରେତୁ ହୁଏ କାହିଁରେ ପଢ଼ାଇଲା  
ପାପ ହେଲା ।

ଶ୍ରୀ କନ୍ଦର ପାତ୍ର, ୧, ଲାଟିକର ସାହେବଙ୍କ କବିତାରେ  
ଶ୍ରୀ ଅର. ଟ. ପତ୍ରାସ ମାତ୍ରଙ୍କ ହୋଲିକର ଅଧିକାର  
ଦୁଃଖଗ୍ରେଷେଷ ପ୍ରତିକର୍ମାଣୀକ ଟ ୧୦୦ ରେ ଶାୟି  
ଦୂଷେ ପଦାଳର ପ୍ରାପ୍ତ ହେଲେ ମାତ୍ର ଏହିଯେଷ ଦେବ  
ପରିନିତ୍ରେ ଅନ୍ତର୍ମୁଳ ଓ ବିଜମାର ପେନ୍ଦାକ କହିବୁ ମୁହଁ  
ଦେଖିଥୁବୁ ସମ୍ମାନ କରୁଥିବେ ।

ଶୁଣ୍ଡ ଏହା, ଏହା, ଦାନକ ମାଟେକି କରିଲାକେ  
କାଳେସିପାଇଥାର କିନ୍ତୁଗ୍ରାମ ଅଧିକାରୀ ସୁପରିଷେଣ୍ଡ୍‌ର  
ଶ୍ରୀରାଜ କେ. ଆର, କେବୁଂଚିମ ମାଟେକ ପୋଲୀସର ଅଧିକାରୀ  
କିମ୍ବା ସୁପରିଷେଣ୍ଡ୍‌ର ଦିନ୍ୟବେଶୀରୁ । ୫୫୫ କେ  
ଏ ଥିବାଏ ପିଲାକ ପାଇଁ ହେଲେ ।

ବାରେବୁକ ଏହିଟି ଉପରେ ମାନ୍ଦିଲେ ତ ତେବେହା  
ବଳେବୁର ଗୀଯୁଠ ଏହି ଏହି ମାନ୍ଦିଲ ବାହେଲ ଉପରେ  
ଶ୍ରେଷ୍ଠ କି ମାନ୍ଦିଲେଟାଙ୍କ ସମ୍ମାନ ପାଇଲେ ଏହି ଫୌଜିବାର  
ମାନ୍ଦିଲାର ଘାର୍ତ୍ତପାଳିବାରେ କାହାକି ୧୦୦ ମାନ୍ଦିଲ  
ଦେଇଛି ଅଶ୍ଵବନ୍ଧ ବଳେବୁର ବଞ୍ଚିଲ କରିଲାକ କମାନ୍ଦିଲ  
ପାଇଲେ ।

କାହୁ କୃତମୋହନ ପାଦ୍ୟକ ସ୍ଵର୍ଗ କିମ୍ବା ଅନୁଭବ  
ଶୋରୀ ଅବେଳାରେ କେହାର ମାତ୍ରକୁଣ୍ଡ କୁରୁତ ପାଠାନ୍ତି  
ପଦନ ଯେହି ଜ୍ଞାନପଦକୁ ଅର୍ପଣ କରିବାରେ ତାହା ଜ୍ଞାନପଦନ  
ମେଧେଯକ ମେହିଁକ ମାତ୍ରକ ମେହିଁ ମେହିଁ ।

ପ୍ରାଚୀନେତ୍ରାମୁଦ୍ରକର କେବଳଟା କଲେଜର ଅଧ୍ୟାତ୍ମ  
ବାହୁ ମୋହିମୋହାର ଗୋପନ ଏହି ଏ କଲେଜର  
ବ୍ୟକ୍ତିବଳ ଏହି ସୋଜାରେ ଏହି ବାବ ମାତ୍ରମାତ୍ର  
୨ ବାପଠାରୁ ୧୦ ପାଇଁ ପଥକୁ ଛାଇରେ ଏହି  
ଦେଇ ଦେଇ ।

ମାନ୍ଦ୍ରାଜିତାର ଅଧିକାରୀ ସହେଲୁ ପରାମର୍ଶ ଯେ କଥା  
ଆଣ ଗଲାରୁ କବି ଅପ୍ରେଲମାସରେ ୨-୫୨ ଅଳଙ୍କରଣ ମୁଦ୍ରଣ  
ମେଲେଛି । ଯେ ଟେଲିଫୋନ୍‌ରେ ଅଛି ଟେଲିଵୀଏ ମୁଦ୍ରଣରେ  
ନିଷ୍ଠ ଅନ୍ଦରୁ କହେବାର ଚାହାର ମେଲେ । ଏ ବିଷେ ଅର୍ଥିତ  
କବି ଏହା ବିଜ୍ଞାନର ହେବାର କାହାର ମେଲେ ।

ତୁ ଏବେବାବଠାରୁ ସଥାତ ମଳିଲ ଯେ କହିବ ପଞ୍ଜାବ  
ବର୍ମରୁ ଅଗରାକଟର ବାର୍ଷି ବକୁଅଳ ସନ୍ଦର୍ଭ  
ତାହାରୁ ସାଧ ବାମପ୍ରାଚୀ ଗଢ଼ୁ ତାହାର ଉତ୍ତରପରିବର୍ତ୍ତନ  
ତାହାରୁ ଦୟତାଲୁକୁ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟରେ ମାତ୍ର ତାହା  
ପ୍ରାକରଣ ତଥା ଲୋକ ଉପରେ ତଥାର ନ ସବାରୁ ବନ୍ଦ  
ଥାଗିଲାର ଖାତ୍ । ତଥାମାନ କୁରୁକ୍ଷେତ୍ରରେ ଏ କହିବ  
ସଙ୍ଗକରନ୍ତିମ ଅସିରାର ସେ ସ୍ଵପ୍ନ ଥାଏ ଆହୁର ଦସ୍ତଖତ  
ଦାକୁ ହିନ୍ଦୀ ଭାଷାର ଏହିଏ ବନ୍ଦକରେ ଯେ ଅକ୍ଷରରେ  
ଦାହୁରିକରେ ନିୟମ ଦେଇ ଏ ଦାହୁର ଶିକ୍ଷାର ଅନେ  
ଦାହୁର କଥାକର । କିନ୍ତୁ ମାତ୍ରାର ବର୍ତ୍ତକରାଇରେ  
ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅବହର ଦେଇ ତାହାରୁ ଫର୍ମାଇଛନ୍ତି ଏ କହି ମା  
ପୁରୁଷଙ୍କ ଦେଇ କିମ୍ବାରୁପକ୍ଷ ବନ୍ଦର ଦେଇ । କିମ୍ବା  
କି କର ଯିବାକଥା ସବ୍ଦି ଏହେ ଏହି ବର୍ତ୍ତକରାଇ  
ଅମାରିବେ ।









ସାହୁବିକ ସମ୍ବନ୍ଧତାକା ।

四  
四

ପାଇଁ କିମ୍ବା କିମ୍ବା

ଅଞ୍ଜିମ ବାଷିଙ୍କ ମୁଲା । ୧୯୯୫

ଏ ଲଗଭର ମେଉନ୍ଦିଯାଳ-କନ୍ଦଶୁର କାଳି  
ନାହିଁରମହିମାତ୍ର ସେସବିଷୟବା ସବାପଥା-  
ଅଗ୍ରଧରୁ ଏଠା କିଏଥିମାଜିଷ୍ଟେ ଦମିଲୁନ  
ସାହେବ ତାଙ୍କୁ ଛିକମାଥର ଦାରବାପ ଦିନ  
ପ୍ରଧାନ କରିଥିଲେ ଉଚ୍ଚକ ଥାହେବ ଛିକମାଥ-  
ପ୍ରକରେ ଏକମାତ୍ର ଦିନ ଦେଇଥିଲେ ଦାର-  
ବାପରେ ଅଟିଲି ଦାଏକ ହୋଇଥିଲା । ଗୀର  
ଯାହାତିକୁ ସେ ଦୁଇ ଲକ୍ଷ କରିବାକୁ । ହାତୁବେ-  
କର କ ଦୁଇବସା କ ହେଲା ?

କାର୍ଯ୍ୟ ସକାଳେ ମଘ ବାଜି ଦୋରି ଦୋ-  
ରି ହିତୁଶେଷ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ କୋଡ଼ି ଥର ଅବଧିକ  
କାହିଁ । କୌଣସି ମୁସଲମାଜ ସୁନାଗରୀ ଏବଂ  
ବ୍ୟକ୍ତିଗୀର ସେ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଇ କେଉଁଥାରେ ।

ଦେବ ଶୂରୁଷ ଲଳିପୃଷ୍ଠ ବଙ୍ଗଲାର ସିହାସନ  
ତୁମାର ଜମନ୍ତେ କଥାର ଫୁଲଗଲେ । ଗଢି  
ମାରଇ ଯା ୨୦ ଟିକ୍କ ଦବୀ ତାଙ୍କର କରୁଥା-  
ଧବାସ୍ତ ମଞ୍ଚ-ପ୍ରଦେଶର ପ୍ରଧାନ କମ୍ପିଣ୍ଟର ସର-  
ଜାରିଲଖଣ୍ଡଗ୍ରାହି ମାଦ୍ରାଷୋଲକ୍ଷ୍ମୀ ସର୍ବଭାରତୀ-  
ଏବର ବିଷ୍ଣୁ ସମୟରେ ଗୋପିଲାବରେ ବନ୍ଧି-  
ଭବା ଭାବର ବଲେ । ତାରର ବିଦ୍ୟୁ କାଳରେ  
ଏବଟିଂ-ରେଟଲ୍‌ଟ, ମାହନୀୟ ଡକ୍ଟର ଅଛିଲାକି  
ବେତେବେ ପାଦେତ ସ୍ଥଳେ ଦେଖା ମଧ୍ୟ  
ପାଇଲାର ଘରପ୍ରକଳ୍ପନା ସଲେ । ଜମଳ ଘୋ-  
ପନୟ ପ୍ରକାର ଥିଲାରୁ କୌଣସି ସମାବେଦ  
ହୋଇ ନ ଥିଲା । ସବୁ କୁର୍ରାଷ କୁମାର ହିମନ୍ତେ  
ବିଦାୟମୁଦ୍ରଣ କଲେ ବର୍ତ୍ତମାନ ନୂହନ ଶେଷ-  
ଲାଟ ଅନୁମାନକ ଅସ୍ଥି ଦେବତା । ଅମେ-  
ସାତେ ସବୁ ଗୁର୍ରିଲାଗଲା ନିଜଟରୁ ଆଖାନୁରୂପ ଫଳ  
ପ୍ରାୟ ହୋଇଲାଦୁ । ଏବଟିଂ ରେଟକଟ ଥବାବୀ  
ଅକୁଳକ ନିମନ୍ତେ ଅପେକ୍ଷାକୁଣ୍ଡ ସନ୍ଧି କିନ୍ତୁ ଲଭି-  
ମାଯରେ ଦେଶର ଅନେକ ମନେତାଧୀନ  
ଦୟ ପାଇଲାରୁ । ଅମେରାକେ ତାଙ୍କ ନିବ-  
ାରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଥିଲେ ତାଙ୍କ ପ୍ରକାରର ସୁଖ-  
ସ୍ଵାଧାରୀରେ ସେ ଅବଶ୍ୟ ସଥ ଅବିଭାବ କର

ଦେବେ ଓ ହୃଦୟର ନିଜକାଳେ ତାଙ୍କର  
ମନ୍ଦିର ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଛି । ଏଇଲାଟିକ୍ ପ୍ରା-  
ର୍ଥବେଶ ସହିତ ପଦରେ ମଧ୍ୟ ଆନନ୍ଦ ଦୂର  
ନିୟମ କରୁଣି ଓ ସବଳର ମୋଦାଦେବ ପଦରେ  
ବିପ୍ରାଜ୍ଞ ଉଚ୍ଚ ଉଚ୍ଚତାର ନିଷ୍ଠାର ଦୟାକୁ ଦୋହି  
ଛନ୍ତି ।

ବର୍ଷା ଓ ହତ୍ତିଦିନବସନ୍ତରେ କିଛିଏଇ  
ଅପ୍ରାଚୀ କାଳୀର ପାଇଁ ଥିଲେ ଉପର ଆମେ ।  
ଆମେମାତ୍ର ଅଧିକ ଲଜାରୁ ଗାନ୍ଧି ମଧ୍ୟର  
ବା ୨୫ ମଧ୍ୟ ଠାରୁ ବା ୨୭ ରଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ  
ଲଗାଇ ବୃଦ୍ଧିପରିହାତ ବ୍ୟାକକ ହଜ ଦୋଇଥିଲା ।  
ଥାଣ୍ଡ ଶାକୁଳର କବାରଙ୍ଗ ବିନ୍ଦୁ ବୃଦ୍ଧିପାଇୟ ପ୍ରତିକା  
ହେଉ ଥିଲା । ସପ୍ରକାର ସମସ୍ତରେ ବିଦ୍ୟୋଗୀ  
ମନେକ ଅଭ୍ୟାସ ବିପକାର ଘୋଟମାସ ହୋଇ  
ଥିବ ବାହା ପାଠରେ କରିଲା କହି କେତ୍ତା ।  
ବିଦ୍ୟୋଗୀଙ୍କ ବୃଦ୍ଧି ତୋଳାଇବେ ମଧ୍ୟ କିମ୍ବା  
ପିଲ ହେଲ କାହା । ସିଂହା ପୌଜ ବେରିଂହ-  
ରରେ ରିଫଲ୍‌ଟ ହୋଇ ଓ କିନ୍ତୁ ଫଳକୁ ଫଳକୁ  
ହୋଇ ଥାଇଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ପୌଜର  
ଦେଲାପାଇଁ ମିଃ ଉପରକର ଓ ମିଃ ଦିଲ୍ଲୀର  
କୁଳ ବନରେ ବିଦ୍ୟୁ ହୋଇ ସେଇଯଦଳ-  
ସହିତରେ ବିଦ୍ୟୋଗୀଙ୍କ ଦମନ କରିବା  
ନିମନ୍ତେ ଅଶ୍ଵର ହୋଇ ଥିଲା । ସବକାଳୀ  
କରିଥିଲା ଓ ବରକାର କିମ୍ବା କରିଥିଲାନେ  
କରିବାରେ ସାହିତ ଆବାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟ

ଦୋଷ ଅଛନ୍ତି ଓ ସୁ ପ୍ରକଳନକ ରଖା  
କରୁଛନ୍ତି । ଏମାନଙ୍କର ସେଇହି ମଧ୍ୟ  
ଅଛନ୍ତି । ମୁଁ ବହୁତ ମହି ବିଜେତା ଯତ୍ପର,  
ବେଳେ ହରର ମେମେଲକ ତୟଗତି, ଆଜି  
ମାନେଇର ତେବେଳ୍ୟପ୍ରଥାବ ହୃଦୟ ଜନ୍ମାଇଥି  
ଓ ବହୋବପ୍ରବର୍ଦ୍ଧିତ ବାହୁ ଦୂର୍ବଳତାର ମଧ୍ୟରେ  
ସମଶାସି ସ୍ଥାନମାକରଣରେ ଅବସ୍ଥାପାଇଲା ହୋଇ  
ଅଛନ୍ତି । ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡ୍ ଏକେଷ ବୃଦ୍ଧ ଜନବା-  
ଘୋରଦାସ ଦାହାତୁର ଗଢ଼ମୁକ୍ତାନ୍ତି ଅଗମନ  
କରିଅଛନ୍ତି । ଦିନମାତା ବିଦ୍ୱାହମାର୍ଗ ଅସ୍ତ୍ର-  
ବ୍ୟସ ହୋଇଥିଲା । ଉଚ୍ଚଭାଇତିତ ନନ୍ଦୀ-  
ବସ୍ତରେ ବିଦ୍ୱାହମାର୍ଗ ଠାରୁ ଗୌରହୁର  
ଆଶିନୀ କାହିଁ, ବିନ୍ଦୁ ବଣ୍ଣାଅପାତକର ଏଥିରେ  
ଦମଳ ଦେବ ବି ଜାହାନ୍ ଗାନ୍ଧା କେହି କହିବାରୁ  
କାହାନ୍ତି । କହି କଇଲାନାଥରେ ନୁହୁପିତରାବ-  
ରେ ଶ୍ଵରେ ବପର ଦେଖାଇ ଧର୍ଯ୍ୟରେ ଏମା  
ନକ୍ଷା ଧୂର କପର ଲି ଏତେ ବନ୍ଦୋଷ୍ଟ  
ଅଂଶଚାର୍ଯ୍ୟରେ ଅହିବ ।

କୁରିବା ଅର୍ଥିର ଅବସ୍ଥା ଦୂର୍ବୁଲେ ଅମ୍ବାଳକର ବଢ଼ିଲାଟ ମହାଦୟୟ ଓ ତାଙ୍କର ସବସନ୍ମାଳେ ନୃତ୍ୟ ଟେଲ୍‌ବଣ୍ଡିଲାଗାର ମତ ପ୍ରକାଶ କରିବାରୁ କଲାର ଉତ୍ସବର ଶାପିବ ପଢ଼ିବା ଲେଖିଅଛନ୍ତି ଯେ ଏହି ସେହାରୁଗ୍ରାୟାଜା କଲ୍ପନାର୍ଥୀଷବକ୍ତ୍ଵ ପଥରରୁ ବନ୍ଧୁ ବାହାର ବରବା କାରାଗା ବନ୍ଧୁବାରେ ସେ ପଞ୍ଚଶିଲାନ୍ତେ ସେ ଏହା ବିଶିଷ୍ଟ ହେବା ? ଭୁବନେଶ୍ୱର ଏହି ବଢ଼ି ଠେକାଇଛନ୍ତି । ବନ୍ଧୁ ଏହିହା କହିଅଛନ୍ତି ସେ ଭୂଷାୟନଥରେ ଲୁହର ମୟୁଲ ଦୁଇର ଅଥବା ତଳିଶୁଆ ଦୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାରେ ବି ଅବା ଭରିବିରାହୁମେଣ୍ଡ ଘରୁଣା ଦେଶି ଧରିଗଲେ ଯାରିପିଲ ଗୋଟାଏ ତିଲିବ୍ ଅଥବା ବିଦେଶ୍ୟ ଅମବାଳ କେବରଥିବା ଦୁଇବ୍ୟହିଥରେ ମାୟକ ବିମାନ ଧାରନ୍ତି । ମାତ୍ର ଅମବାଳ ଦୁଇବ୍ୟ କଥରେ ମାୟକ ବସାଇଲେ ବିଜ୍ଞାନରେ ଯୋଗ ଅପରି ଦେବ ଏହି କୁଳର ମାୟକ କବାଜିଲେ କେବଳର ବୟାହର ଅବଶ୍ୟକ କରେବ । ଏମ ଥୋଏ ଏହାର ଶରବଳ ସେବେର କବନ୍ଧିଲାଗାର ଉତ୍ସବରେ ଜତିଜବାହାରଥାରେ ତାହା ହୋଇ ଅଛି ତହିଁ କଥରେ ଅଭି ଗୁରୁ କଥରେ ସହିଷ୍ଣୁଳ ପିଠି ଜାଣିପିବ । ବିଦେଶ୍ୟ ଜଣା କଥିବା ଏକବିଷେଷ କରି ଥାଏ । ମାତ୍ର ଚର୍ଚିରେ ମହି ଅଭିଥ ଅଛି । କୁଣ୍ଡିଆ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଅନୁନ୍ଧାନ

କରୁବାର ଦୟ ଦେଖାଇଥିବା ସମୟରେ ଦେ-  
ନିକବ୍ୟାପୀ ଜଣା ଦୋଜ କି ପାରେ ଏହା ଶାହନ-  
ବିଗ୍ରହୀୟ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବେଳଜ ଜଣା  
କରିବା ମଧ୍ୟ ଅସମ୍ଭବ ଅଟଇ । ତେବେବେ କାଟାଇବା  
କରୁବାର କୁଣ୍ଡ କେଉଁଠାର ପ୍ରୟୁକ୍ଷ ଦେବା  
ଦେଇ ? ବାରକମାସ୍ତରିବିଭାଗରେ ଏହା  
ପ୍ରୟୁକ୍ଷ ହୋଇପାରେ ଏହା ଅସୁବ୍ୟପୂର କରିବା  
କଣ୍ଠୀ କରିବା କରିବାରେ ଗହଣ୍ମେଣ ଦିନ-  
ଦିନେ ରେଲ ଓ ଯାନର କାର୍ଯ୍ୟ କଲ ଉପି-  
ଲେ ବିଶେଷ କାହିଁ ହେବ ହାହିଁ । ଗ୍ରାହିବ  
ପଢ଼ିବାର ମତ ଅମ୍ବାତକୁ ବଢ଼ି ସ୍ଵର୍ଗର  
ଗୋଧ ହେଉଅଛି । ଦେଖାଯାଇ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବି-  
ହାଏ ।

ଗତ ମଇମାସ ତା ୨୯ ରଖିରେ ଅମୃତାଳ୍ପ  
ଦର ଦୂରଧୂର ସେହାଙ୍କ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦବର୍ତ୍ତସ  
ମହୋଦୟକୁ ବିନ୍ଦୁର ଲିଙ୍ଗକଳ୍ପରର ବରିବ-  
ସମିତିକୁ ଗୋକ ଦଅଯାଇଥୁବାର ସମାବେ

ନଳେ । ଅଜେକି ହତ୍ଯାକୋରେ ଏହି କୃପା-  
ଆମର ମହାବଜ୍ଞା ଦ୍ଵାରା ଶ୍ରେଷ୍ଠରେ ଉପସ୍ଥିତ  
ଥିଲେ । ସବୁ ଆମବନ୍ଧ ଭେଦର ପାଦେବ  
ସତ୍ୟପତ୍ରର ଅସରପ୍ରକାଶ ପୂର୍ବ ର ରକ୍ତସାଧେ  
ଦକ୍ଷ ସମବର କରି ପ୍ରଥମ ପ୍ରସ୍ତାବ ଅଗରକର  
ବହିଲେ ଯେ ଏଥର ସେକାନ୍ତ ଏହି କୃପା-  
ଆମର ମହାବଜ୍ଞାଦର ମିଳ ଚିନ୍ତମାନ ଥିବା-  
ପ୍ରକ୍ରିୟା ହିସ୍ତିଦରେ ଥିବାର ବୋଲି  
ଯାଇ ଧାରେ । ଲର୍ଦ୍ଦ ରକ୍ତସାଧ ମହୋଦୟ-  
ମେଥ ଭାବରେ ଭାବିତବାଇଯାଇଲେ ସାମାଜିକ  
ଭାବାବିରାମୀର୍ଥ ପ୍ରସ୍ତର ଥିବାର ପ୍ରଦାତା କିମ୍ବ  
ଭାବିତମ୍ବ ବିଭିନ୍ନପ୍ରକାର ଓଷିକିକରିବାରେ ମହାବଜ୍ଞାନ  
କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରସଂଗ ବଲେ । ପରେ କୃପାବା-  
ଲାର ମହାବଜ୍ଞା ଦ୍ଵାରା ଦେଖାଇ ହିତିବାରେ  
ଉପସ୍ଥିତ ସରଥିଦରଙ୍କ ଭାବାଳିରେ ମୁହଁ  
ଫୁଣ୍ଡ ହୋଇଥିଲା । ଶ୍ରମକାରିରେ ଏହି  
ବିଜ୍ଞାନବାଦିକ ସମୀକ୍ଷା ସହି ମନ୍ଦବର ପାଇ-  
ଥିବାର ପ୍ରକାଶ କରି ମହାବଜ୍ଞା ବହିଲେ ତେ  
ବାହିବାଧା ମନ୍ଦବରେ ଶ୍ରମକାରିରେ ସହି  
ବିଶାର୍ଦ୍ଦ ପ୍ରସ୍ତର ପ୍ରକାଶ ଓ ଲର୍ଦ୍ଦ ରକ୍ତସାଧ  
ଭାବିତବାଇଯାଏ । ଅତ୍ୟନ୍ତ ହଳ ପାଇଥିଲେ  
ଏହି ଭାବରକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ବୌଣ୍ଡି ଛକ୍ର କରିବେ  
ଏହି ଲେଜୁଟରରେ ଭାବିତବାଇଯାଇଲେ ତାହାକୁ  
ଧାରୁ ଏହି ସ୍ମୃତିର କୁଠ ମୋର ଅଧିର୍ଥନା  
କରିବେ । ସେହିତ ସମ୍ବନ୍ଧେ ଲର୍ଦ୍ଦ ରକ୍ତସାଧ

ମହୋଦୟ ଅନ୍ତର ବନ୍ଧୁ କରିଥିଲେ ସେ ଜର-  
ଜର ବାଣିଜ୍ୟର ଉନ୍ନତ ନିର୍ମିତ ସେଠାରେ  
ଇଂରାଜିଆସନ୍ତ ପୁଚଳର ରହିବା ଦିଗିର  
ବୋର ଦେଖିପାଇବାକୁ ବିଶ୍ଵାସଦେବା  
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ପରିତ ଲୋକଙ୍କର ଏ ବୋଧ କିନ୍ତୁ  
ନାହିଁ ଏହି ନିର୍ଯ୍ୟେ ଓ ସହାନୁଭୂତିଷ୍ଠବ  
ଘରନାନ୍ତ ପ୍ରତଳନ ପୂର୍ବକ ଏ ଭାବ ଦେଖାଯୁ-  
ଲୋକଙ୍କ ମନରେ ଫୋରିବାକୁ ହେବ ଏବଂ  
ବୈଶ୍ଵିକମିତ୍ର କର୍ମଣ୍ୟ ସେବା ଓ ଉତ୍ସୟକୁ ଉଷ୍ଣ-  
ବାର୍ଷିକ ଏବଂ ଇଂଲଣ୍ଡର ସାମୁଦ୍ରିତ ଓ ସେବକବ-  
ନୋକସ୍ତ ଅନ୍ତର ଅବସ୍ୟକମତେ ଭାବରେ ସେତା  
ବଜାରବା ଉପର । — ଶେଷକାଠା କେମନ୍ତ  
ଅନ୍ତର କଣା ଯାଇଅଛି । ଇଂରାଜିଆସନ୍ତ ପରି-  
ନିର ରହିବା ସରକା ବାହୀନ୍ୟ ନାହିଁ ସେଇବ-  
କାଣେ ସେବାର ବୃଦ୍ଧି କରିବାର ଅବଶ୍ୟକତା  
ସହଜମନ୍ତ ନାହିଁ ।

ସମ୍ବୂଦ୍ଧଶିକ୍ଷା ।

ଅମୁତବଜ୍ରପଦିକା ଲେଖିଥିଲୁ ବ  
ବନ୍ଦବନ ହିନ୍ଦୁଦାଳଗୁଡ଼ ସୟୁବଧାଠ ଭାଟି-  
ଗଲେ କତ ହଳ ହୃଦୟା କାରଣ ଯୋତିଏ  
ଦିକାଗୁପ୍ତରୀଣା ଦିଲା ଦଶବାଲୁ ଅନ୍ତରୀଣରେ  
ଦେଖରେ ସ୍କୁଲ ଫଢ଼ମାନେ ବାବ ହେବାକ  
ଦେଖା କାହିଁ । ଏଥରୁ ନାଶିଆନ୍ ନେଷନ  
ପ୍ରତିବାଦ ଦର ଲେଖିଥିଲୁଛି ବ ସମସ୍ତ ସର୍ବଦ-  
ତତ ମଧ୍ୟରେ ଦିଲ୍ଲୀଟି ଦିକାଗୁପ୍ତରୀଣା ଏକ-  
ବାର ପ୍ରଚଳିତ ଅଛି । ସଥା ଲଂଘନ ଓ ଧ୍ୱନି  
ଓ ଜର୍ମିନାମାନେ ଲାଟିନ ଓ ହିନ୍ଦୁରୀଣା ଶିଖିବାକୁ  
ହିନ୍ଦୁଦାଳଗୁଡ଼ାର ଗାଥ । ଅନ୍ତର ସ୍ଵର୍ଗପ୍ରଦ  
ଭ୍ରାତବାସିରୁ ଯେଥର ଅନ୍ତରକ କରୁ  
ଲଂଘନପ୍ରଦରତ୍ତର ଲାଇନ ବା ପ୍ରାକ୍ତର  
ସେଇହି କୁଦର । ବିଶେଷତଃ ଲଂଘନା ନ ପ-  
ବିଲେ ଯେହିଲେ ଅମ୍ବମାଳକର ଗତ କାହିଁ  
ସେ ସ୍କୁଲେ ଲଂଘନ ପରୁଅଛୁଁ ଦୋର ସହୁଗ  
ପଢ଼ିବା ନାହାନ୍ତି ଅବଶ୍ୟକ କାରଣ ବ ଲଂଘନ  
ପଢ଼ାରେ ପଚାରଚିତ ଯେ ସମସ୍ତ ଦୋଷ ପଢ଼ିଅଛି  
ଏହି ପଢ଼ାନ୍ତାର କାହା ସବୁ ସମୋଧନ ହୋଇ  
ଥାରେ । ଦେବକ ଲଂଘନ ପଢ଼ି କୁନ୍ଦୁମ ମଳ  
ଲଂଘନକାନ୍ତି ହୃଦୟ କରୁ ସ୍ଵର୍ଗ ଅଧୟକ୍ଷ  
ଥିଲେ ସେ ଜୀବ ଦୂରୀଧାର କାଗ୍ନିପରିବ ହୃଦୟ  
ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୁଅଛି । ପ୍ରଥମ ଯେଉଁପାଇଁ  
ଲଂଘନ ତତ୍ତ୍ଵରେ ସାହେବଙ୍କର ସେମାନଙ୍କ  
ମଧ୍ୟରେ ଅନେକ ଦେଖା ଯାଇଥିବ ଏହିବି

ତେ ସେପରି କେହି ନାହିଁ ଏହି ସ୍ଵର୍ଗରୀଯର  
ଜନ ହିଲା ଅକ୍ଷୟ ନୁହଇ । ବଜାରାରେ ରୂପ  
ଦୟର କମଣ୍ଡେ ମଧ୍ୟ ସ୍ଵର୍ଗ ଭାବିବା ପ୍ରସ୍ଥେ-  
ତଳ । ପେର୍ଚମଙ୍କେ ବଜାରାରୀଙ୍କର ଦୟର  
ଦୟାକୁଣ୍ଡର ବେଳାକେ ପ୍ରାୟ କମଣ୍ଡେ ଲାଙ୍ଘନୀ  
ଓ ସ୍ଵର୍ଗ ଦୟାକୁଣ୍ଡରେ ପିଲାଇ । ସମାଜକ-  
ରୂପ ସ୍ଵର୍ଗରୀଯରେ ମଧ୍ୟ କାହିଁ ନେଇବ  
ତିକ୍ତବର୍ଷ ଲବ କୃତିର ମାତ୍ର କିମ୍ବା ରାଜନୀ  
ପଢ଼ି ଆଜେବଲେଇ ଅପଣା ଦୟାକୁଣ୍ଡର୍ ଓ ଆକ-  
ର୍ଯୁତ ଅଶ୍ଵରା ପ୍ରକାଶ ଦେଲୁ । ପରାନ୍ତ ବଜାର  
ଧରରେ ସ୍ଵର୍ଗରୀଯ କାହିଁ କଠିନ ଗୁଡ଼ ।  
ସବୁରେ ଶିଖିଲ ପରିଲେ ବଜାରୀଯ ସ୍ଵର୍ଗ  
ମାତ୍ରେ ଅଛକରେ ସ୍ଵର୍ଗ ପଢ଼ି ଆଉ ବେବେ  
ବଜାରା ଓ ସ୍ଵର୍ଗର ନିରାପଦମଧ୍ୟ ସ୍ଵର୍ଗରୀ  
ପଦାର୍ଥ ଶିଖି କମଣ୍ଡେ ବରେଇ ହେଲେ କଥା  
ଆବ ଦାନ ।

ଭୁବନେଶ୍ୱର ମନ୍ଦିରପଥର ଅମ୍ବାନନ୍ଦ  
ମନ୍ଦିର କହ ଯେବାକୁ । ସୁତ ଭାରତର  
ମୂଳଭାଷା । ସବୁ ଦେଖୁଁ ଯୁଗାନ୍ଧାର କହିବ ତହିଁ  
ଉପରେ ନର୍ଧର କରଇ । କନ୍ଦୁନନ୍ଦର ଧର୍ମ  
ତ ଦେଇବ ଅଗର ବ୍ୟବହାରର ନିତ୍ୟସମ୍ବନ୍ଧ  
ସ୍ଵର୍ଗଭାଷ୍ୟକର ଉପରେ ହନ୍ତୁପାଇବେ ସ୍ଵର୍ଗ-  
ଭାଣିବା ଜିହାକୁ ଅବସଥକ ଏବ ଅଗର ଧ୍ୟୀ-  
କଲସମ୍ବନ୍ଧ ମଧ୍ୟରେ ଯେବେଳେ ହନ୍ତୁବୁର କହ  
ନାହିଁ ଏ ଯତିହାସ ଚାରିବାକୁ ଲାଗୁ କରାନ୍ତି  
ସେମାନେ ଅଗର ସୁତ ହନ୍ତୁ ପକୁ ଥାନ୍ତି ।  
ଯେମୁଣ୍ଡର ସମସ୍ତ ଭାବପିଲ ପଥରେ ସହୃଦୟ  
ଦୀର୍ଘ ଅନ୍ତରକୁ ସେମୁଣ୍ଡର ବିବୁଦ୍ଧାଳୟଦ୍ୱାରା  
ଭାଣାକୁ କଠାର ଦେଇବ ପାପକ ଅନୁମୋଦ-  
ନାମ ହୋଇ କି ଥାବେ ।

ମେଘବଳୀ ପିଲାର

ବାରେଷ୍ଟର ପଣେ ପଢ଼ିପ୍ପେଇବ ଲେଖି-  
ଅଛିନ୍ତି ଏ ସେଠା ମୁଠ ଓହିଲ ଚରିବାକ  
ଦୋଷର ସୂଚ ଏବଂ ବେଳୁ । ଏ ସୂଚ ଲଙ୍ଘା-  
ଗାନ୍ତି ବାହୁଦ୍ଵାରା ଜାମାଯାଇ ବାହୁ ଫାରବକାନ୍ତି  
ଯୋହଙ୍କ ଜାମରେ ଜାମାକ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟକୁ  
ଦେବେର ତଥିର ଧାରକଟାରେ ଘୋରଦେଖି  
ଅପ୍ରକାଶର ଏକ ମୋକଦ୍ଦମା ଦେଖାରେ ଜେ-  
ପ୍ରକାଶକୁଟେଟ ବାହୁ ଗର୍ବମତ୍ତୁ ବୟ ଜାମାକ  
ଦୋଷ ଆବସ୍ତା କର ଏମେସି ହାରକାରୀ ଏକ  
ଟ କ୍ଷେତ୍ର ବାହୁ ଅର୍ଥକୁ ବଧାନ କରେ । ମାତ୍ର  
ପ୍ରେତକ କିମ୍ବାରେ ଅମିଳ ଦେଖାନ୍ତି ମାରିପ୍ରେତ

ନିମ୍ନଲିଖିତ ସାହିତ୍ୟ ରେଖି ଦେଇଲା କାହାରାମ  
ଏକମାତ୍ର ସୁଲେ ଦେଇଲା ଯେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା  
It will do no harm to the Lower Court if the punishment be slight-  
ly modified to 15 days rigorous  
imprisonment and a fine of Rs. 50.  
ଆମାର ବାସବାସ ନିଆପାଦ ଏବମାର ବଦଳରେ  
ଦେଇଲେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା ନିରାକାର କିମ୍ବା  
ଅକ୍ଷ ଦେଇ ନାହିଁ । କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା  
ମୋକଳ ଦେଇ କିମ୍ବା ସେ କାଶକଷତ କି  
କେବଳ ତାହା ଅଗ୍ରାହି କଲେ । ସରଜେଷନରେ  
ବାଲବୋର୍ଡରେ ମୋକଳ ଦେଇବାରେ ମାଲି-  
ବର ଟ୍ରେଡିଂ ସ୍ଥାନ ଓ ସମେତ ବିଶ୍ଵାସତ-  
ମାତ୍ର । ଏହି ସାହିତ୍ୟ ପ୍ରତିଧାନ କଲେ ଯଥା—  
We think the facts in this case  
do not justify a conviction on the  
charge of theft. The accused  
rightly or wrongly seems to have  
believed that he had a right to  
this property and therefore may  
not have intended to cause any  
wrongful loss to others or wrong-  
ful gain to himself. The convic-  
tion will be set aside. The fine i-  
paid will be refunded । ଏହିର ଅନ୍ତର୍ଭାବ  
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା  
ଆମାର କୁଣ୍ଡଳ ସେ କିମ୍ବା ସମ୍ଭାବିତ  
ତାହାର ସୁରୁ ଅଛି ସତର୍ବ ତାହାର ଅନ୍ତର୍ଭାବ  
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା  
ଅତ୍ୱା ତାହାର ଥାଇ କି ଥାରେ । ଅତ୍ୱା  
ଏ କୁଣ୍ଡଳ ଅପରାଧର ଦୋଷୀ ହୋଇ ପାରେ  
ପାରେ । ତାହାର ବାଲବୋର୍ଡରେ ଦେଇ ଦୋଷୀ ହୋଇ  
ଅଛି । ଉଠିବାରେ କାଶକଷତ ଫେରିବା  
ଅନ୍ତର୍ଭାବ ।

କର ଏତ ହେବାର ଅଶବ୍ଦ କରିବା କର  
ଅର୍ପିର କିମ୍ବା ଆଜି । ଏବା ଦାଳକୋଟି  
ଯୋଗେ ସକଳର ହେବ ଓ ଲେଖମାନଙ୍କ  
ମାତ୍ର ଦର୍ଶିଦା ରଙ୍ଗ ହେଉଥିବା ବିନ୍ଦୁ ଗହିବ-  
ନେବରର ଦଳ କିମ୍ବା ସେ ସମ୍ମତେ ଧେତାକୁ  
ଆଇ ସୁରକ୍ଷାର ଧାରବେ ।

ବେଦମୀତଳକ୍ଷାର ପକ

ଜତ ମାର୍ଗମାରେ ଦେଖିଛିଯେବୁଥିପଦ-  
ପ୍ରାଥିନୀରବର ଯେବେ ପରମା ମୋହରୁକ  
ତହିଁର ଫଳ ପ୍ରକାଶିବ ଦୋଷ ଅଛୁ । କିନ୍ତୁ ଜା  
ତେଥୁାଣୀ ଏ କି ୨ ଟଙ୍କା ସବୁତେପୁଣୀ-ପଠନ-  
ବାଣେ ଚାଇଦୁକରୁ ପ୍ରଯୋଜନ ଥୁବାର  
ତହିଁମଣିରୁ ପୂର୍ବ ନରନ୍ଦିନୀମାରେ ବିଶ୍ଵାସର  
ପରାପର ଦୋଷଥିବ । ଏହି ବିଶ୍ଵାସାନୁଷ୍ଠାନେ  
ଜନେଶ୍ଵର ପଥରା କେବାରୁ ପାର୍ତ୍ତିଲାହରିଥିଲେ  
ତଥାରୁ କି ୧୯୭ ଟଙ୍କା ପଥରାପୁଣୀରେ ଉପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ  
ଦୋଷଥିଲେ ଏକାକିମଧ୍ୟ କି ୮ ଟଙ୍କା  
ଏହି ପଥା ବିଶ୍ଵାସାଧାରା କି ଦୋଷ ମଧ୍ୟ  
ପଥରାଦେବକାର ଅନୁମତି ପାଇଁ ଦୋଷଥିଲେ  
କିନ୍ତୁ ଏକାକିମଧ୍ୟ କି ୪ ଟଙ୍କା ପଥରାରେ  
ଦୀର୍ଘ ଆଜଥିଲେ । କି ୧୯୭ ଏବଂ ମଧ୍ୟରୁ  
କି ୧୯୮ ଟଙ୍କା ଅନୁମତି ସନ୍ତୋଷ ଏକତଃ-  
ପୂର୍ବ ଏହି ଜାତକରାତାରୁ ସମର୍ଥ ହୋଇଥି  
ଦେଇଲା । ପଥରାରେ ମଧ୍ୟରୁ ଯଥରାଗ ଦେଖାଯାଇ  
ଦେଇଥିଲୁ କି ୧୯୮ ଟଙ୍କା କିମାରାତା କି ୧୯୯ ଟଙ୍କା ଏହି  
କିନ୍ତୁ ପଥରା ଏବଂ କି ୨ ଟଙ୍କା ଏକତଃପଥରାରେ  
ପଥରା ଦେଇଥିଲେ । ପଥରାରୁ କେବଳ  
କି ୨ ଟଙ୍କା ଉପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଦୋଷଥିଲେ ତେଣୁଧାରୁ  
ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କେବଳକି ପଥରା ଦେଇଥିଲୁ  
ପରମ ହୋଇ ଜାହାନ୍ତି କାରାଗ ଏଠାରେ କି  
ପଥରାରିକି ସମ୍ମା ଅଛି ବାପାରୀ ଅମ୍ବେ-  
ମାକେ ଅଧି କରିଥିଲୁ ଏବାର ଦେବକିଲେଇବ  
କିମାରାତା କି ଦେଇଥିବା ଏବାରା ଦେବାର  
ଅନୁମତି ପାଇବେ କିନ୍ତୁ ଏକି ଏବାରିବରେ ବାହୀ  
ପଥି କାହିଁ । କେବଳୀ ଏ ସବରତେଷ୍ଟା ଭାଇକ-  
ନବିଯ କି ୨ ଟଙ୍କା ଅଧି ଦରିଦ୍ରାବ ଦେବାକୁ  
ଧେନୁତାକ ସମ୍ମା କିମାହିଥେ କି ୨ ଟଙ୍କା  
କି ୧୦ ଟଙ୍କା କି ୨ ଟଙ୍କା କି ୫ ଟଙ୍କା କି ୨ ଟଙ୍କା  
ବସିଥାଏ ଅଛୁ । ଏକତଃପଥରା କି ୨ ଟଙ୍କା  
ସବୁତେପୁଣୀରୁ ମଧ୍ୟ ଏବାରେଲାବେ ତେଷ୍ଟା-  
କିମାହିବ ଅବରେ ନିଷ୍ଠ କର କହାଇ ଅଛୁ  
ଧେନୁତାକ ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ ତେଣୁଧାରୀ ନିରାହି ।

କ୍ଷାର କିଳାନନ୍ଦପୋଷ ବନ୍ଧୁଭାକରୁ ସବୁ  
ଜେଣ୍ଟଲ୍ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲୁଛି ଓ ଏହଙ୍କ  
ପୁଣ୍ୟମାତ୍ର ମଥ ଉପରୁ ଦାବିମାନେ କରୁଥି-  
ଇଛି । ବାବୁ ମନୋକରୁ ଅଭିଭବ୍ରତେ ଏହଙ୍କାରିତିରେ ଉପ-  
ଗ୍ରେହ ହୃଦୀ ପାପ ଦେଇ ପଞ୍ଚାକରେ ଉପ-  
ଗ୍ରେହ ହେଉଥିଲେ କ୍ଷେତ୍ର ଯତେ ଦୁଇଧରି ଥାଇ-  
ମଥ ଗାନ୍ଧପତି ଅଶ୍ଵର କରି ହୋଇ ଗାହିଁ ।  
ଶ୍ରୀରାଧ ସର୍ବଜୟଙ୍କ ମୟୁର ଠାଙ୍କ ବନୋ-  
ବସ୍ତରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ବନ୍ଧୁଭାବୀ ତୁ ଜାଣ  
ବାବୁ ଯେଥାଇନ୍ଦ୍ରମୋଦଳ ସଂହ ଓ ବାବୁ  
ଅସ୍ତ୍ରମାର ଥେବେ ତେବେଠିପଦରେ ନିଯନ୍ତ୍ର  
ହୋଇଥିଲା ।

ପିଶାଦବିଧ ତ ୧୦ ଏ ତେଣୁଟିମ୍ବରେ  
ଓଡ଼ିଆ ମାନରଙ ହାହିଁ । ଏକ ଜ ୧୯ ଖା  
ଲିଙ୍ଗକଥର ସବୁତେଷଟିଙ୍କ ଯଥରେ କେବଳ  
କଥେ ବାହୁ ଦରେକୃତୀବାହୁରେ ତାମୋ-  
ହେଇ ଅଛି । ଓଡ଼ିଆରଙ୍କୁ କଥେ ପଢ଼ିଲ  
ଏହା କୌଣସିର ଚହା । ଗହରେ ଜ ୧ ଖା  
ପରିମାର୍ଥର ମଧ୍ୟରୁ ଜ ୨ ଖା ପ୍ରତିଯୋଗିତା  
ଅବସ୍ଥାରେ ଉଦ୍ବାଧିତା ଜାହ କରିପାରେ ତ ଏବଂ  
କଥ ସବୁତେଷଟିଙ୍କରେ ମନୋମାତ୍ର ହୋ-  
ଇଥିଲେ । ଏହାର କେବଳ ନିର୍ମାତା ସବୁ  
ତେବେଣୀ ୨୫୦ ମନୋମାତ୍ର ହୋଇ ଅଛିନ୍ତି  
ଗତବର୍ଷ ମଧ୍ୟ ଦେହି ତେବେଟି ପଦିର  
ମନୋମାତ୍ର ହୋଇ ନ ଥିଲେ ଏକର୍ତ୍ତ  
ରଥ ଦେହି ଦେଲେ ଜାହ । ଏହା ଅବଶ୍ୟ  
ଦୁଃଖ ଦିଲ୍ଲୀ । ତେବେ ସୁନ୍ଦର କରିବ ଦେ-  
ହିଥିବା ଓ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ରିବ ଦେହି-  
ଥୁବାରେଣେ ଦୂରି ତେଣୁମାରେ ବନ୍ଦୁ-  
କାଳରୁ ଉଠେଶିବ ଦୋଷଥିବା ଗ୍ରହି  
ଅନୁଭବ କେତରା ତେଣୁମାରେ ମନୋ-  
ମାତ୍ର ହୋଇଥିଲେ ତେବେ ଧନ୍ୟ କେବଳ  
ଆଥିବା । ସାହା ଦେଇ ତେବେବାମିମାନେ  
ଦେଖୁ କିନୁଥିଲେ ଦେଖୁବାର ପଳ ଅଭିନ୍ୟା-  
ସବୁଥିବେ ଧରିଥିବେ ଏବେ କୌଣସି  
ପରିବ ଜାହ । ଅମ୍ବାନବର କେବଳ  
ପରିବିର୍ତ୍ତରେ ଅର୍ପିବାର ପ୍ରାର୍ଥିତା କେ-  
ବର ଜାବାତାରେ । ଏ ଦବଶିଖ ଦୁଃଖ ସମ-  
ବିବେ କଣିବେ ।

ଛାତ୍ରମାର ଅର୍ପଣାରେ ।

ପିଲାଟେଂସ ଲୋଡ଼ଗଣନାର କିମ୍‌  
ଶୈଖକେ ଖୁବ୍ ଡିକ୍ଷନର ଯାହେବ ଦେଖା-

ଗୁଣ୍ଠମେଳକୁ ପେଉଁ ଏହି ଦେଖାଇଲୁ  
ତହୁଁରେ କଳାକାର ଧର୍ମପରିବର୍ତ୍ତନ ହେତୁରେ  
ଏହାହିନେଇ ଅଜ୍ଞମାତ୍ର ଦେଖାଇଛି, ଯଥା ।

	ବର୍ଷ ୧୯୩୫	ବର୍ଷ ୧୯୩୬
ବିଲାମତେ	ବିଲାମତେ	
କଟ.	୧,୨୨,୪୨୫୦	୧,୮୧,୪୮,୨୫୫
ମହାମାଳ	୧୦୫୦୪୮୮	୧୦୫୩୩୨୮୬
ଗ୍ରାହିକୃତ	୧୨୪୮୯	୧୨୦୫୩୯
ଛୋଇ	୬୨ ଟ	୧୧୦
ବୋହ	୧୦୫୮୮୯	୧୦୯୯୧୨
କୁ	୧୮୮	୧୮୮

ସବୁଧର୍ମାନମେବ ସଂଖ୍ୟା କୁବି ହେଉ-  
ଥିଲେ ତେ ହଦୁ ଓ ମୁସଲମାନଙ୍କରେ ଅଳାକା  
ଧର୍ମର ଲୋକଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ବଜାରାର ଚକ୍ରପଣ୍ଡିତ-  
ଦୂରନ୍ତରେ ଧାରାନ୍ତର ଅଟଇବା ହଦୁ ଓ ମୁସଲ-  
ମାନ ଲୋକର ପ୍ରଧାନଧର୍ମ ବୋଲିବାର  
ହେବ। ସଥରୁ ଦେଖାଯାଏ ସନ ୧୮୮୫  
ସାଲର ପୂର୍ବେ ହନ୍ତାରୁ ମୁସଲମାନ ସଂଖ୍ୟା  
ଜଗା ଥିବା ସନ ୧୮୮୫ ସାଲରେ ହନ୍ତାରୁ  
ମୁସଲମାନ ବହୁତ ଏହି ସନ ୧୮୮୫ ଧାରରେ  
ଅଟେବି ଅଧିକ ଦେଇବ। ଏହି ବିଶ୍ଵବିର୍ତ୍ତରେ  
ହନ୍ତୁ ଅବଶ୍ୟ ଦେଇ ଦର୍ଶିଥିଲୁ ମାତ୍ର ମୁସଲମା-  
ନର ବୃଦ୍ଧିତାରୁ ଘନେବିଲା ଅର୍ଥାତ୍ ହନ୍ତର  
ଦୂରି ତ୍ରୟୀ ଅଠାଲଙ୍କରୁ ମୁସଲମାନର ଦୂରି  
୨୭ ଲିମ ଦେଇଥିଲୁ। ଏହାରେ କ୍ରମାଗତ  
ଦୂରି ଦେଇଲେ ପ୍ରାୟ ୩୫ ମାତ୍ର ଦର୍ଶିରେ କେବଳ  
ହନ୍ତାରୁ କ୍ଷେତ୍ର ଦେଇଥିଲା ଅଳ୍ପମାନ  
ଦେଇଥିଲୁ। ଗୋଟିଏ ହନ୍ତୁ ସକ୍ଷକ୍ଷୁ ହନ୍ତୁ  
ଅଧ୍ୟାତ୍ମି ଏକାବେଳରେ ଲେଖ ଦେବା ବଢ଼ି  
ଯାଇଲୁ ବିଶ୍ୱ ଘନେବ ଜାହିଁ। ପେର ଏକା  
କିମ୍ବା ଦେଇବ ହନ୍ତୁ ମାରଦର  
ଏବଂ ଉତ୍ସୁକାରୀ କିମ୍ବା ଆବଶ୍ୟକ ଦେଇଥିଲୁ।  
ଯେତୁ ତେଜେଇ ସାହେବଙ୍କ ବିଦେଶୀରେ  
ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ଜାହିଁ ଅଧିକ ସମ୍ମାନଦେଇ  
ସେମାନଙ୍କର ସନ୍ତତିପୁରୀ ପଞ୍ଚ ଅଧିକ  
ଦେଇବାକୁ ଏହି ବିଧାବିର୍ତ୍ତ ମେଗିଲା

ମହାରାଜେ ପ୍ରତିକଳ ଏହି ଦାସୀଯତକୁଷବ୍ଧା  
ଅନ୍ଧାର ଦରକପୃଷ୍ଠା । ଧର୍ମଶ୍ଵରେ ହିନ୍ଦୁଗାଲେ  
କଥଚାରିବାକୁ ବିବେଖୀ ଏକଂ ଅନ୍ତକୁଟେହନ  
ଅଧିକବସ୍ତୁରେ ଚନ୍ଦ୍ରାଦିବାଦ ଦୋଷ କଥା-  
ଦାର କରିବି କରିବୁ ଅଥବା କରସର କଥା-  
ମାତ୍ର ଦେବୁ ଅନ୍ଧାର ହୃଦୟ ଗାର୍ଜି । ଅମ୍ବେ-  
ମାନେ ଅନୁମାଚିତ ତୁ ଆଦ୍ୟମନକୀୟ  
କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସାହିତ୍ୟର ମନ୍ଦରା । ୧୭୩୫ ଜ

ମୂରକମ୍ବାତମାକଙ୍କର ପ୍ରଥମବାଦ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଅନୁଭୂତି  
ମାତ୍ର ସମସ୍ତକୁ ଭାଗୀ ଏହା ପ୍ରାସୃତ ଲାଗିଛି ।  
ସାଧାରଣତଃ ହେଉ ଏ ମୂରକମ୍ବାତମାକଙ୍କର ଆଦିକାଳର  
ଅର୍ଥରେ ଭାଲୁକର ଚୋଲିବାରୁ ହେଉ । ବିଶେଷ  
ଧାରାକୁ ବନ୍ଦରେବରର ବିଶେ ଧର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନୁହଇ  
ଏବଂ ମାନ୍ୟକୁହା ତେ ପୃଷ୍ଠିକର ବାନ୍ୟ ଜାହିଁ  
ଏମନ୍ତ ଚୋଲିବାର ସମୟମଧ୍ୟ ରାତ ହୋଇ  
ଥିଲା । ଉଚ୍ଚକରେ ଦୂରଫଳାତ୍ମକ ଆଦିକର ଜାଗା  
ତମିଥିରେ ବନ୍ଦରବିଶେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରୁଥୁବେ  
ସବୁତାରେ ଏକାପରି ଦିଲ୍ଲୀ । ମାତ୍ର ଓହ  
ଶାରେ ବିଦୟାଳ ଦେଖାଯାଏ, ଯଥାବିଧି

ପରି ୫୮୯ । ପରି ୫୯୧  
ହନ୍ତୁ । ୩୭-୪୦୪୯ । ୩୮୮-୩୯୫୯  
ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ । ୩୮୫୨୯ । ୪୧୫୨୭  
ଏଥୁବୁ ଦେଖାଗାଏ ସେ ଓଡ଼ିଶାରେ ହନ୍ତୁ  
ଓ ମୁଖ୍ୟମାନ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ବୃଦ୍ଧି ପ୍ରାୟ ମୁଖ୍ୟମାନ୍ତ୍ରୀଙ୍କର  
ତରେ ଦେଖାଇଅଛୁ ବରଂ ହନ୍ତୁ କେବେ ଏ ସର୍ବ ଆଜ୍ଞା ।  
ସୁତ୍ରରୁ ଜୀବିଷ୍ଟଙ୍କାନ୍ତୁ କାରାରୁ ପ୍ରଦଳ ଦେଇ  
କାହିଁ । ବନ୍ଧୁବିବାବ ଓ ଅସମର୍ଯ୍ୟର ବିବାବ  
ସାଧାରଣ ଲୁହେ ଏହି ପ୍ରଥମଟି ହନ୍ତୁ କେବଳରେ  
ବୋଲୁ ଏହିଦିଲ୍ଲି ଲୁହର । ଏପରି ବନ୍ଧୁବିବାବ  
ବନ୍ଧୁରୁହିର ଅନ୍ତରୁକୁ ଚେଲେସ୍ବା ତାହା ଜନ୍ମାଯାଇ  
ବୋଲ କେହି ଦେହକ କାହିଁ ବଂଶବୃତ୍ତର ଅବଳି  
ଶିଖୁବାରିର ସନ୍ଧାନବାଦରୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ଚରିତାର  
ହେଉ ଦେଖାଯାଇ କାହିଁ । ବରାଲାରେ ହନ୍ତୁ  
ବିଧବାବବ କୁ ଅବଳୁ କରନ କ୍ଷେତ୍ର ଓଡ଼ିଶାରେ  
ଦେଇଲ ବ୍ୟାହର କରି ଛାଡ଼ା ଅଛି ଅନ୍ୟଭୋଗୀ  
କୀର୍ତ୍ତି ଉଚିତର ଅଛି । ୫୮୫୦ ବରାଲାରେ  
ହନ୍ତୁରଙ୍ଗୀ ମୁଖ୍ୟମାନ୍ତ୍ରୀଙ୍କରତାରୁ ସେପଣ୍ଡ ଜଳା  
ଦେଇଅଛୁ ଓଡ଼ିଶାରେ ସେଇର ଦେଇ କାହିଁ ।  
୧୯୬୭ ଏବାମା ବୋଲେସାଇପାରେ ସେ ଓଡ଼ି  
ଶାରେ କ୍ରିତ୍ତବ୍ୟ ଓ ବରାଗପଣେଶ୍ଵା ଅପର ହନ୍ତୁ  
ମୁଖ୍ୟମାନ୍ତ୍ରୀର ବଂଶବୃତ୍ତ ଅନ୍ଧକ ଦେବାର ପରାମର୍ଶ କି  
ଦୋବର୍ଷୀଳ ହେବୁ ଚାରିବୁ ସମ୍ମର୍ତ୍ତବ୍ୟ  
ସମ୍ମାନ ଗୋଲସାର କି ପାରେ ।

ଅମ୍ବାଳଙ୍କ ହତବିଦାରେ ଅପରାଧମୀଳିକ  
ଲମ୍ବିନୀଙ୍କ ଶାଶ୍ଵତାବାଦୀ ଅପରାଧମୀଳିରେ ଦକ୍ଷ-  
ତକଣିଗାରୁ ଏହା କେତୋତ୍ଥାତେଥେ ହଦୁ  
ମାତ୍ର ଠେବ କଟ୍ଟିର ମନ୍ତ୍ରଜଗ ଭାର୍ଯ୍ୟ କରିଛି ।  
ଅର୍ଥାତ୍ ସେ ଧର୍ମବିଦୁତାବାଦୀ କଲ ରାଜାଙ୍କ  
ପଢ଼ିଥାଏ ଦର୍ଶନ ଏହା ଅପରାଧମୀଳି ଲୋ-  
କାରୁ ଘରେ ଗୁରୁତବବିଦ୍ୱୟ ନାହିଁ ବୋଲି ହିନ୍ଦୁ  
ତର କମଳା ଲାଗା ଏବଂ ଅପରାଧମୀଳିକି



ଆବନ୍ତି ଚନ୍ଦିକ ଦୁଃଖୀ ହଜି ଏହାର  
ଶାମ ପଞ୍ଚାମିରେ । ତଥା ଯେ ଦେଉଦି ଶାମ  
ସୁଲି କେବ ଧାରା ଅବ୍ୟକ୍ତି ଲୋଗରେ ।  
ଏତରେ । ଏ ବେଳିଆଁର ଶୁଣ୍ଡିଥର । ଦେବ  
ତନ୍ଦିବର୍ତ୍ତ ପତଳେ ନଦିତ ଗୁରୁବର୍ତ୍ତ ହୁନେ  
କୁହର । ୧ ।

ଭବିଷ୍ୟତ କାହାର ଦିନାବର । ମିଥୁ ସୁଅ  
ଦେବ ଧରାଧର । ପ୍ରଥମଦେଖୀ ଲେଖେ ଜାଣ୍ୟ-  
ଯାଇ । ଦୃଢ଼୍ୟ ଲେଖେ ସାଧୁତି ଜାଣ ।  
କୃତ୍ୟ ଲେପରେ । ବଳ ବୋଲିଛି ଅର୍ଥ  
ପ୍ରତରେ । କୁଳ ।

୧୭୫୭

କମ୍ବୁଳିର କହିଯୁଥି ପଞ୍ଜିଲୁ ଅଧିକ  
ଦିଲ୍ଲୀର ପିଲାରେ ସ୍ଵାକଥାଳ ନାହିଁ ଦିଲଗାଥର  
କଷାଯାଛେ ।

ଅଛ ନେଇ ସହିକଟ୍ଟୁ ହଣ୍ଡୋଲାହୁ କା-  
ନକ ଶ୍ରମର ପ୍ରାୟ ସୃଦ୍ଧାୟ ବସ୍ତି ପରିଚମାର  
ଏ ୧୭ ପଞ୍ଜ ପ୍ରାଣ ଏ ୧୦ ଡା ମନ୍ୟବେ ଅଗ୍ର-  
ପ୍ରାସରେ ଦୃଷ୍ଟିଯାଇ ହୋଇ ଥାଇଅଛୁ । ସେହି  
ଦିବସରେ ବିଦୀର୍ଘରରେ ସୂର୍ଯ୍ୟର ଦର ନିହାର ଛା-  
ପାଇ ଶୀଘ୍ର ସବ ହେଲୋମୟ ପଢ଼ି ପ୍ରଦର୍ଶନ-  
ଥିବା ଦେଖି, ବିଦୀର୍ଘରୁ ବି କୁଳାଶକ  
ଦେବତା ପୂଜା ପଢ଼ିଲେ ଏ ଦିନମାତ୍ରେ  
ସେଇର ସୁରମ୍ଭୁ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରଇଲେ ।  
ଏହି । ସେହି ବିଦୀର୍ଘର କୁଳାଶ ଅନ୍ଧାର  
ପ୍ରାଣକ ଦୂରତି ଏହି ଦୋଷକ୍ଷେତ୍ର । କେତେ-  
କେତେ ଲାଙ୍ଘନ ମହାବ୍ରତ କୁଳାଶରେ ଏହି  
ପ୍ରତିବେ ପ୍ରାୟ ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଦୂରବର୍ତ୍ତୀ ସେହି  
ଅଗ୍ନ୍ୟ-ସ୍ଵାକ୍ଷରକରେ ଚନେଷ ହୋଇ ସହସ୍ରରେ  
ସୁତା ସଂଚିତ ପ୍ରକାଶର ଦିନମାତ୍ରର ସହ  
ଦିଗରପରିଗ୍ରହ ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ବସ୍ତିମାତ୍ର ସହ  
ସେଷାଦିନ୍ଦ୍ରିୟରୁ ବୟା ଦରିଆଇଲୁ । କହିଁ ପର-  
ଦିବସ ପ୍ରାଚୀକାର୍ତ୍ତ ଏ ସୁଦରତ ସେହି ପ୍ରକା-  
ରିଶକ୍ତ ବିଷବାତ୍ମନ ଅକୁଳ୍ମା ସନଶଳାର୍ଥ ଶଶୀଲାଭୁ  
ଶମଳ ଦିବ ଇତି ପୂର୍ବ ଅହ ଜଗନ୍ନାଥେ ସ୍ତାନ୍ୟ  
ମନ୍ତ୍ରମହାତ୍ମ୍ୟ ଉପରେ ପ୍ରମୁଦି ହୋଇଥିବା  
ବାତେ ଦେଖାଇ ହାତେ ପ୍ରାଚୀକାର୍ତ୍ତ ବସ୍ତିମାତ୍ରେ  
ପ୍ରମାତ୍ର ଉଠାଇ ଲେଇ ଏ ସଂଶୋଧନାବ ପ୍ରମୁଦି  
ଦେଖାଇ ଅବେଳି ଦେବାରେ ସେଗାନ୍ତ

ପଦେମାନାନ୍ତି ହୋଇ ଅଛନ୍ତି । ଏହାର ଶୀଘ୍ର  
ଧୂଳିବଜା ଝଲକଙ୍କ ଥିଲୁ ଏ କଣ ଯର ଅନୁଭବରେ  
ପଞ୍ଚକୁ ଶ୍ରଦ୍ଧାଯୁକ୍ତ ମନୋରବେଗ ପୂର୍ବର କୃତ-  
କାର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ଅବସ୍ୟ ସ୍ଥିର ସ୍ଵତନ୍ତ୍ରମ୍ ପରିଷ୍ଠାତ  
ହୋଇ ଆଇବେ ।

ବନ୍ଦମତ୍ତ  
ମହାଶୁଣର ମହାଶୁଣ

ମୂଲ୍ୟ ।

ନୃତ୍ୟ ତେଣ-ଗଜେତ ସମ୍ମାନ  
କରିପୁ ବସିଥିଲୁ ଆପଣଙ୍କ ପଦରେ ଖୁବ  
ପ୍ରଦାନ ଦିଇ ଦାଖି କରିବେ । ସଥାପିତ  
ବର୍ମନ୍‌ରାଜବାବୁ ଗେଜେଟ ପ୍ରକରିତ କରିବା  
ଯେ ଅଶୀ କରିଯିବ ଥାହା ଦୂରତ ଅଟେ  
କାହାର ସୁଲକ୍ଷଣରୂପ ମଧ୍ୟରେ ଅଇଲ ଓ  
ଗେଜେଟ ବା "ର୍ମଣାଧାର" କ୍ଷାତି ତୁଳବଦ୍ୟ  
ବିଦ୍ୱାତ୍ ପଣ୍ଡିତ ମହାର ଛୁଟ୍ୟ ଦୁଃଖୀ । ଦିଅାପି  
ଦେଖାନେ ଦାଣି ପ୍ରକାଶ ମଧ୍ୟରଙ୍ଗାନରେ କ  
ଆଇ ସଦରଙ୍ଗାନମାନରେ ଦେଖ ବର୍ମନ୍ ଏକ  
ହୃଦ କରିଛି । ମଧ୍ୟର ଧାର୍ମିକଙ୍କରେ ଦେ  
ହେବ କହ ଏ କହ ଚଳ ଅନୁଭୂତିରୁ ପଥ-  
ଦାନ୍ୟ ଅବଳ ଓ ଗେଜେଟାବ ଜାଗିବା ଅଜ-  
ଜାପା । ସେମାନେ ଦେବକ ମୈସ ଓ ଜଗାଦର  
ଓ ମାରପିଟ ଓ ଝୁରିପୁଣିଅହ ଦେବକ  
ଗୋଟି ପଦକମାର ଅନୁଷଙ୍ଗାଳ କରିବା ଓ  
କିମ୍ବା ଅବଳ ଦଶ ତାରେ ହର୍ଷ କରିବା ପରେ  
ଅତ୍ର ବନ୍ଦ୍ର ଦେଇଥାଏ ଏହ ଉପାୟାବଳିନିଲ-  
ଦୁକୁରେ ମଧ୍ୟରଙ୍ଗମରେ ଥଣ୍ଡା ଆହୁ  
ଏବ ଦ୍ୱାରାଜଙ୍କ ସହି ସମାଜପ କର  
ବନ୍ଦିବେଳା କରିବା ଏମାଜଙ୍କର ଜାର୍ଯ୍ୟରୁ  
ପ୍ରଥାର ଦେଇ ଗାହି । ଅଧିକାର ସୁମାରିର  
ମୁସ ଓ ବେଦ ଓ ବାବନରେ ମଣିତ ଆହୁ ।

ବେଶୁ ବେମାକଳ ସହିତ ଅନ୍ୟ କାହାରୁ  
ଅଧାରଣ ବ୍ୟକ୍ତି ଦୟା ଦର୍ଶନ ଅଛଏକ ସଂ-  
କଳହାର ଗେଜେଟ ପ୍ରମ୍ଲଙ୍ଘ ହେଲା କେତେ-  
ବୁବ ଫୁଲୁ ହେବ ଲାହା ମଦାନୁଷ୍ଠାନକେ  
ପରିବ କର ପରିବେ । ଅସୁମାନଙ୍କ ମଦିରେ  
କୁଳବନ୍ଧୁଗୀୟ ଚାର୍ଟ୍ରେଯର ଓ ପ୍ରଧାନପରିଷକମାତ୍ରକ-  
ମାର ଗେଜେଟ ପ୍ରମ୍ଲଙ୍ଘ ହେଲେ ଆଜାନ-  
କୁଣ୍ଡ ବନ୍ଧୁମାତ୍ର ଗେଜେଟର ମର୍ମ ଦୃଷ୍ଟି-  
ବିଭିନ୍ନ ବହ ପ୍ରଶର୍ଣ୍ଣିତ ଚାର୍ଟ୍ରେଯର ଓ ଉଷ୍ଣିକ-  
ମାଲେ ହାତା ପ୍ରମୁଖସମକେ କେନ୍ଦ୍ରୀ କର  
ଦିଲା ସମ୍ବନ୍ଧ । ସେଇଁ ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳୀର କର

ବେଳେକଟ ଥାଏ ଦେବ ଉପାୟ ସୁରହାକିମା-ଜ ନଥ ବନ୍ଦିଷ୍ଠରକୁ ବେଳେଟ ଅନ୍ତର୍ଧିନର ଅଲୁଗ୍ରାମୀ ହୋଇ ପରାଣୀ ଏହି କୁଳ ବିଜ୍ଞାନିକାମନେ ଟଢ଼ିଲୁ ଜମିବାରୁଛୁତେବତୀକୁ ଘେରେଟାଇ ଥାଏ ଆହୁଯ କହିବାର ସୁରନେ ବସ୍ତୁ କହିପାରାଣ୍ଟି । ଦେବଙ୍କ ଘେରେଟ ବିକ୍ରି ମୂଳ୍ୟ ଦେବାରୁ ପାଦା ସଧାରଣରେ ଗୁରୁତି ଦେବା କୁଳୁ ବୋଲି ହୁଏ । ସଦୟର ପରିମଳାପିତ୍ରର ସରକାରକାହାଦୂର କିନ୍ତୁ ଘେରେଟର ବାର୍ଷିକମୂଳ୍ୟ ପାଧାରର ଫତାଖବଳକାରୀ ପରି କାର୍ଯ୍ୟକ ଟ ୩୯ ଲା ଶାର୍ଫି ବରାଣୀ ଦେବେ ଅମ୍ବ ଉଚ୍ଚତାକାରେ କିନ୍ତୁ ଘେରେଟ ବିକ୍ରି ପ୍ରକାର ଦେବା ସମ୍ଭବ । ଅଛେବି ଏ ବିଶ୍ୱାସ ଅପରାମାରକ ଗୋବିଷ୍ଠରେ ନିବେଦନ କିମ୍ବା ଏ ପରି ଦିନର ବିଶ୍ୱାସ କରିବା ହେବ । କିମ୍ବା

ପ୍ରକାଶକ ହାତିର ମେଲେଜର  
। ୧ । ହାତିରମାନାଳ  
। ୨ । ମାନେବାଙ୍ଗର

ମନ୍ଦିରାଳୀ

କାଳୀ କାନ୍ତେ ପରାମା	୩ ୦ ୫
ଶାନ୍ତ ବାନ୍ଧବଦରିଦରଙ୍ଗ ମହାପାତ୍ର ଜୀବନକୁ	୩ ୦ ୯
ଚନ୍ଦ୍ରପାତ୍ର ମହାତ୍ମା	୩ ୧ ୯
ବୁନ୍ଦାର ବନ୍ଦରବନ୍ଦାର ମହାପାତ୍ର ପାତ୍ରକୁ	୩ ୨ ୯
ମେଟ୍‌ମେଲ୍‌ମେଲ୍	୩ ୨ ୯
ଶାନ୍ତ ତମାନକଣେ ହିତ	୩ ୨ ୯
ପଦ୍ମତାର ଭାବ	୩ ୨ ୯
ଲକ୍ଷ୍ମୀପାଦେଶ ଭାବ	୩ ୨ ୯
ମାନ୍ଦରତ୍ନ ଲୋକଥିର୍ଥ	୩ ୨ ୯
ମାନ୍ଦରତ୍ନ	୩ ୨ ୯
ଦେଖୁକରନ୍ତୁ ପାତ୍ର	୩ ୨ ୯
ପ୍ରେସର ପାତ୍ରକୁ	୩ ୨ ୯
ବୈଠକ ମିଶ୍ର	୩ ୨ ୯
ପ୍ରେସରିଶାର୍ଟ୍	୩ ୨ ୯

ପିଲ୍ଲାପନ

Sita-mai-ki Andira  
ସିତା ମାଇ କି ଅଣ୍ଡରା

ଅଜୁତ କବିତା ଅଜୁତ କାଣ୍ଡ, ଅଜୁତ  
ମହାନ୍ତି ଦଶଳା, ଅପର ପୁରୁଷ ଉତ୍ତମ-  
ଆଜେ ଅଚ୍ଛବ ପ୍ରତିକହାଳ ଲାହିଁ। ସମୀକ୍ଷ-  
କରିବାରର ସମୟାବ୍ଦୀ ଅଜୁତ ।

2019-2020

୨୮ ମିନ୍ଟ୍ କାହାର ପାଇଁ କାହାର ଜାଗରୁକାତ୍ମକ କାହାର କାହାର





କାନ୍ଦିଲା

## ସାହୁତିକ ସମ୍ବନ୍ଧପତ୍ରି କା ।

ପାତ୍ର କାଳୀ

ତା ୧୬ ଦିନ ମାହେ କିମ୍ବା ସତ୍ତବ ଥାର୍ଫଲ୍ ମହିଦାରୀ ଦ୍ୱାରା ଅଗ୍ରାଟ କିମ୍ବା ସତ୍ତବ ୧୯୦୦ ମାଲ ଶାଖାରୁ

ଅଞ୍ଚିମ ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ ୩ ୯୯  
ପଣ୍ଡାକେୟ ୩ ୮

ବାହୁନିତାରୁ ଅସିଥିବା ସବାଦରୁ ପ୍ରକାଶ  
ଯେ ଅମାରିନ୍ଦର ସେନା ଦକ୍ଷାରାଜକୁ  
ଅରସୁକର ସେମାକୁ ମଧ୍ୟରୁ ଛାପାଏନ୍ତିରୁ  
ଲେବନ୍ତ ହର କରିଅଗୁଣ୍ଠି । ଅମୀରଙ୍କ ସେନା-  
ର ଅନ୍ତ ସରହୋଇଥାଳୁ । ମାତ୍ର ବାନୀଦାରରୁ  
ଅସିଥିବା ସନ୍ଦାରକୁ ପ୍ରକାଶ ଯେ ଅମାରିନ୍ଦର  
ସେନା ବସୁର ଅଧିକାର ଫଳପ୍ରତି ହୋଇ-  
ଅଗୁଣ୍ଠି । ନିଃ ସମାଧ ପାଦ୍ୟାମାର କାହିଁ ।  
କଥାପି ଏଥରୁ ପ୍ରହାର ଯେ କୁମାରଙ୍କ ମହିତ  
କୁମୁଳମୂଳ ଦେଉଥିଲୁ ମାତ୍ର କୌଣସି ପଞ୍ଚର  
ଜଳ କହିବନ୍ତିରେ ଉପାପତ କାହିଁ ।

ଚେତକ ପ୍ରିନ୍ଟିବେସ୍ ମେଲ୍ ସହିତ ଡିଜଲ-  
ଆଧୁନିକ ବିବାହିତିଙ୍କ ପ୍ରିର ହୋଇ  
ଆଇଅଛି । ଆମାମୀ କୁଳରୂପସ ଗାଁ ଦିଖରେ  
ଏ ବିବାହ ସମ୍ମାନ ଦେବ । ଅମ୍ବାମାଳଙ୍କ ସୁଭ-  
ରୁଚିକ ଜ୍ୟୋଷ୍ଟ୍ର ସୁତିବ ସହିତ ଏହି ପ୍ରିନ୍ଟିବେସ୍-  
କର ବିବାହ ହେବାର ଉଚ୍ଚପୁଣେ ପ୍ରିର  
ହୋଇଥିଲୁଗ ମାତ୍ର କାଳ ଯାହା କସାଇ ଦେଇଲା  
କାହି । କର୍ତ୍ତମାଳ ଡିଜଲ-ଆଧୁନିକ ସହିତ  
ଏହାକ ବିବାହ ଦେବା ବଢ଼ି ପୁରୁଷ କିମ୍ବୁ  
ଅଟୁଇ । ପୁନରବରତର ସେହି ଜ୍ୟୋଷ୍ଟ୍ରମୁକ୍ତ  
ପରିଲୋହବନର ହେବେ ଡିଜଲ-ଆଧୁନିକ

କୁରଜ ଲିପରେ ଅନ୍ୟାୟ ପ୍ରକାଶ ଅଧିକ  
ମେନିକବ୍ୟାପ୍ତି କବା ହୋଇଥିବା ବିଷୟରେ

ଭରତର ବଡ଼ଙ୍ଗଟ ନଦୀରେ ସୁମାକେ ଉତ୍ତରେ-  
ତିର ଯାହା କହୁଥାଇଅଛି ଏହି ବର୍ତ୍ତମାନ  
ଘାଲିୟୁମେଣ୍ଟର ଲାପ୍ଟାମାନଙ୍କ ଗୁହରେ ଲାପ୍ଟା  
ଲାର୍ଟ୍‌ବ୍ରୁକ୍ ମହୋଦୟ ଯାହା କହାଇଛନ୍ତି ତାହା  
ସମ୍ରତ ବର ବରତର ବିଶ୍ୱାର ଝାଲମୟ ପ-  
ତିକା ଏ ବିଷୟରେ ଘୋରଇଲୁ ପ୍ରତିବାଦ  
କରିଥିଲୁଛନ୍ତି ମଧ୍ୟ ଲେଖିଥିଲୁଛନ୍ତି ଏସମନ୍ଦରେ ଭାର-  
ତର ବର୍ତ୍ତମାନ ଅବସ୍ଥାକୁ କେହି ଅନୁମୋଦନ  
କରିଥାଇବେ ନାହିଁ ।—ବାସ୍ତଵରେ ବୈଜ୍ଞାନିକ୍ୟ  
ଘୋରାଁଁ ଭରତର ଭାଷାର ଖାଲି ହୋଇ-  
ଗଲି ଅଥବା ଏହେ ବଡ଼ି ଲୋକେ କହିବା  
ଚାହୁଁ କରି ପାଇଲେ ନାହିଁ । ସବୁ ଅମୃତାନନ୍ଦର  
ମୋତର ହୋଇ ।

ବାବଜ୍ଞାର ଦେଖେକଣଶ ଟରିକ  
ବରେଇବୁ ଅସିବାଦାରଙ୍ଗ ନିଷେଧ କରସାର  
ଥିଲା । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ତାଙ୍କୁ ଡେଲି  
ମାକେ ସ୍ଵପ୍ନରୂପ କରିବାରୁ ମାନ୍ୟୁତ୍ସା-  
ହେବ ତାଙ୍କୁ ମୋହରର କରିବା ବାରିଳ  
ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ । ଉଠିମଧ୍ୟରେ ଏ  
ହୁବେ ଫୌଜଦାର ଅଦ୍ଦାନିଛର ତାଙ୍କ  
ଅସାମୀନାଟାରୁ ଜମିକ ଦେବା ସହିରେ  
ଟୁଟ୍ଟିବା । ଠକାଇଲେଇ ପରିବୁ ଜମିକ  
ହେଲେ କାହିଁ । ଏ ଚିତ୍ତରୁ ଜଣାପଢ଼ିବାରୁ  
ଅଜେକ ମୋହେ ଏହି ଡେଲିମାକେ ଏମା-  
କଙ୍କ ଦେଇଗଲେ ଏହି ଅସାମୀବି ଟୁଟ୍ଟିବା

ବାହୀରୁ ଦଥିଲବେଳେ ।—ସାହୀ  
ସ୍ଵର୍ଗବ ଅରେ ମନ ହୋଇଥିବ ସେ ପୁଣି  
କଲ ଦେବା କଢ଼ି ବଠିନ । ଟେଣିକି ପ୍ରସ୍ତୁ  
ଦେବା କବାଚ ଉଚିତ ନାହିଁ ।

ଅମ୍ବାଳକର ସହସ୍ରାଣୀ କଲେଖବାରୀ  
ବଜ୍ରାଳାର ନୂତନ ଶୈଳେଖଟଳ ସମ୍ବଲରେ  
କନ୍ଦୁରଙ୍ଗିର ବସ୍ତୁ ଲେଖିଅଛନ୍ତି । ଅମ୍ବାଳେ  
ଏହା ପାଠକର ଧାଉସ୍ତ ହୃଦୟ ହେବୁ  
ଏହ ଏପ୍ରକାର ଉତ୍ସମ କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧାରଣକର  
ଜୀବିବା ଅବସ୍ଥା ନାହିଁକର ପ୍ରଭାବ ଦିଲୁ ।

“ଆମୁମାନକର ବର୍ତ୍ତମାନ ଶ୍ରେଷ୍ଠଜୀବ ପୂର୍ବ  
ରେ ଶ୍ଵରର ମାନଷ୍ଟ୍ରେ ଥିଲେ । ଶୁଣାଯାଏ  
କଲାଦିତା ଅଗମଳ ସମୟରେ ଦିକାଳସ୍ତର  
ଜ୍ଞାନତାରେ କେବେକ ସଜ୍ଜର୍ମଣ୍ଡଳ ଭାବ  
ସହିତ ସାରାବ୍ଦ କରିବାକୁ ଯାଇଥିଲେ । ଶେ-  
ମାନଙ୍କ ବହୁବ ବଥୋପଦିଧତ ବହିବାନିମନ୍ତ୍ର  
ଗାଡ଼ିରୁ ଝେଲି ସେ ସେଠାରେ ଭାଙ୍ଗଇ  
ପୁଷ୍ପଚଳ ଶୁଦ୍ଧର ଘେଖାଇଲୁ ଦେଖିବର  
ଭାଙ୍ଗ କିଛିଲୁ ଭମଳ କଲେ ଓ ଦୁଃଖାଦ  
କିଞ୍ଚିତାବ୍ଦର ଭାବୁ ଅପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କଲେ ।”

ବଡ଼ମାର କାବାଳକସୁଜାନ୍ତ ଶିଖା ଗଢ଼  
ମୁହାମରେ ଉତ୍ତମରୂପେ କହେବାରୁ ସେ କଟକ  
ମୁହାମରୁ ଅସିଥରୁଣ୍ଟି ଦୀର୍ଘ ବଳାବର କମ୍ପିକମ  
ପ୍ରାଚୀ ବର୍ଜିନବର୍ଷ ହେବ । ସରଙ୍ଗ ସପ୍ରଭାବ

ସମୟରେ ଉପାଧିକାରୀଙ୍କ କରିବେ ଅଗାମେ ଦେବଳ  
ଡକ୍ଟିଅଥିଲା ବିଶ୍ୱାକରିତା କରିବେ ତାହା ପୁଣି ଦୋଷ  
ନାହିଁ ଦୋଷ ପୁଣ୍ୟକୁଁ । ବର୍ତ୍ତମାନକାଳରେ  
ଉପାଧିକାରୀ ସରଜାରୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ କରିବାର  
ଅବଶ୍ୟକ ବଢ଼ା ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚବର୍ଷକାଳ ସଠାଇଲେ  
ପାଠ କରିବାରକୁ ଏପରାର ପ୍ରକଳରେ ଉପାଧି-  
କାରୀ ବର୍ଣ୍ଣାର୍ଥିତ ଶିଖାଇବ କରିବାରକୁ । ଉପାଧି-  
କାରୀଙ୍କ ମାନକରେ ମଧ୍ୟ ଡକ୍ଟିଅଥ ଓ ସମ୍ମତ ବାଷାର  
ଶିଖାପ୍ରଦତ୍ତ ହୁଏ । ଅମ୍ବେମାକେ ଅଶାକରୁ  
ନାବାନବର ଶିଖା ବିଷୟରେ ଅଗୁ ବିଦେଶ  
କଟନାବସ୍ତୁ ହେବ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନାବାନବକର୍ତ୍ତା  
ଶିଖାପ୍ରତିଷ୍ଠାନ କରିବାର ପାଦେବକର ମନୋ-  
ଯୋଗ ଘକର୍ତ୍ତା ହେଲେ ଉତ୍ତମ ହେବ । ପାଠକ  
କରି ମନେଥୁବ ଯେ ଅମ୍ବେମାକେ ନାବାନବର  
ଶିଖାପ୍ରଦତ୍ତ ହୁଏ ବିଶ୍ୱାକର ବିଷୟରେ ଧ୍ୱନିକୁ  
କହି ଅପୁଅଛି ।

ମହାରାଣୀଙ୍କ ଜୀବନକରସ ଉପରୁଷରେ ମା-  
ତ୍ରସତିରାରଙ୍ଗୁ ଅନେକ ଉପାୟ ବିବରିତ ଦ୍ୱାରୀ  
ଯେଉଁମାନେ ଉପାୟ ଆଜ୍ଞା ଫାଳ ମଧ୍ୟରୁ  
ଦେଖିଯୁ ନେବାରୁ ପରିବ୍ୟା ଥିଲାକ ବିମ  
ଦୋହରାଏ । ସାଧାନଙ୍କଙ୍କ ସରବାରର ସହିତ  
ଯେଉଁମାନଙ୍କର ସମ୍ମର୍ତ୍ତା ଅଛୁ ସେହିମାନେ ଉପାୟ-  
ବୁଝିବା ପାଇ ଦୁଃଖୀ । ଏଥର ଚରପରିବାର  
କୁଶାଧାରଙ୍କ ହଙ୍ଗା ଦୂର ଗୁଡ଼ିଗ ଦେବ ।  
ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କିନ୍ତୁ ମନ୍ତ୍ରାବ୍ୟାପ ମାହାନଙ୍କ  
ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ଵା ପ୍ରକାଶର ପଣ୍ଡିତ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର-  
ଦ୍ୱାରା ବରତନନ ମହାଧାତ୍ର ସାମନ୍ତ ବସନ୍ତ ପଠାଣୀ  
ସାମନ୍ତ ଜାମରେ ଦିଶେଷ ପରିଚିତ ମହାନ-  
ଦେହାଧ୍ୟୟ ଉପାୟ ବୁଝିବା ଅଛୁଣ୍ଣ । ଓହିକୁ  
ଆହାଦେହ ଏବର୍ଷ ଉତ୍ସବଗର୍ଭରେ ଉପାୟଟାଏ  
ପଢ଼ିଥାଏ । ପାଦର ପଣ୍ଡିତାବଳିଙ୍କ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ  
ପଢ଼ିବାରଙ୍ଗନ ଅଶ୍ରେଷ୍ଟ ତେ ଠିକ୍ ଏହାପର୍ଯ୍ୟ-  
ମାହାନ କରାଯାଇଥାଏ । ସମ୍ମନ୍ତ ଯୋଗଲୋକ  
ଉପାୟ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବାରେ ସେ ସମ୍ପ୍ରେ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଦିଶ  
ହେବେ ବହୁରେ ଅଶ୍ରେଷ୍ଟ ବନ୍ଦନକ କାହିଁ ।

ବଜୀ କିନ୍ତୁ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଲଞ୍ଚ ଦକ୍ଷିଣାମୁଖ  
ପ୍ରକଳିତର ସେଇ କିନ୍ତୁ ବହିହଳ ଗଣ୍ଡରେ  
କାଶକୁବାବ ଥାଏ ଦୋଷ ଉଦୟାର୍ଥ ପ୍ରକଳିତ  
ହୋଇଥାଏ ସମ୍ମାନ କିମର । କିନ୍ତୁ ଘରୋର୍ଧ  
ପ୍ରଥମେ ଅମୂଳକ କ୍ଷେତ୍ରର ସେତେହାନ୍ତିର

ତେ ବିଲୁଗ ମନ୍ଦାର୍ଗଙ୍କ ସମୀଧରେ ଅଗତ ହେବ ।  
ସେମାକେ ଦେଖି ସାରଗରୁ ଜାଗରଣକର୍ମସେ-  
ଙ୍କ ସମୀଧକୁ ଅସିବ ଏବଂ ଏଠାରୁ ଫେରି  
ଗଲେ ପାଳିଯ୍ୟାମେହରେ ଉଚ୍ଛିତ ବିଶୁର  
ହେବ । କମିଟି ଉପର୍ବାର ଉଥେଟ ପ୍ରସ୍ତର କର-  
ଅଛିନ୍ତି ତାହା ଅବ୍ୟ ପ୍ରକାଶ ପାଇ କାହିଁ ।  
ବିଲୁଗର ବିଶ୍ୱାତ ଝୁଗୁଡ଼ି ପହିକା ପରାଷ  
କରିଥିଲୁଣ୍ଠି ଯେ ଟାବଣାର କୃତ୍ୟାଙ୍କ ଅର୍ଥକ  
ପରମାଣ ଦାତାନବା ଓ ଜୀବତକୁ ଅମକାମ  
କେଉଁଥିବା କୁମାରପରେ ମାସୁର୍ ବସାଇବାକୁବା  
ପ୍ରକାଶର ତିତିବାର କମିଟି ମଜ ପ୍ରକାଶ କରିଥ-  
ିଲୁଣ୍ଠି । କମିଟିର ମଜ ଅମକାରେ ଉତ୍ସମ୍ମରେ  
ବିଲୁଗରେ ଶରଣୀୟ ମଦ୍ରାର ବାଗରେ ମୂଳ୍ୟ  
ବଢ଼ି ଯାଇଥିଲା । ଉଥେଟ ନ ବାହାଇବାଯାଏ  
କିନ୍ତୁ ବୋଲିଯାଇ କି ତାରେ ।

ବିନ୍ଦୁର ଖାତ ପଦମରେ ସମ୍ମାନ ନିଳାଯି  
ସେ କିମ୍ବାରୁ ଯିବା ଧୂଳିରୁ ସେ ଶବ୍ଦମରେ  
ଲୋରନ ବାହୀରୁରକ ଏକେଥିଲ ସହିତରେ  
ମାନ୍ଦାରୁ କରିଥିଲେ । ଖାତରେବଳୁ ବିଂକାଷନ-  
ବ୍ୟକ୍ତ କର ଶବ୍ଦକୁ ପଠାଯିବାକ ସେ କଥା  
ହୋଇଥିଲ ବାହା ରହିଲ ଦେଖଇ ଭାଲୁ କିମ୍ବା  
ରୁ ପଠାଇବା କାରଣ ପ୍ରିଯ ଗୋରାଙ୍ଗା  
ମାନ ସେ ଅଛୁ ଶାବଳକାରୀଙ୍କ କର ଥାଇଦେ  
ଚାହିଁ । ଭାଲ ପୁଣ ଏ ଶାର୍ଦ୍ଦ ବରିବେ ।  
ଆଜାମୀ ଅଗ୍ରମାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲଂବକ ଏବଂ  
ଦେଖିଯୁ ସେଇ ଥେଠାରେ ବହିବେ । ଅନ୍ତରେ  
କହନ୍ତି କହନ୍ତି ସେ ଖାତାଦେବ ଗ୍ରାସିବାକ  
ରେ ମାୟକ ଓ ଜାଗକାଳରେ ବିଦିତାରେ  
ରହିବେ ଏବଂ କ ୫୦ ଟ ପଦାତକ ଦିଶାରେ  
ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରରେ ରହିବେ । ଅନୁମାନ ତୁ ଏ  
ଅମରା ଶ୍ରୀକର୍ମ ନିକଟରେ ଖାତାଦେବକୁ  
ଭାଗିବା କାହାର ଏହି ପରମର୍ଦ୍ଦ ହୋଇଥିଲା  
ତଥାପି ଗୋକମାଳ କଲେ ତାଙ୍କୁ ଭାବିତାକୁ  
ଗେଲ ଅବିବା କାହାର ନଂପକର ଅଥବାର  
ଅଛ । ଯିହିର ମୁହସିନ ଘାତ ଉଥେବାବ  
ନିଳାଯରେ କରେଥ କାର୍ଯ୍ୟ ନିମିତ୍ତ ମାତ୍ର ପାଇ  
ସହାୟେ ନମ୍ବର କୋଳିଥିଲା

ବୋମ୍ପାଇର ସେକାପତି ଲେଫ୍ଟାନେଣ୍ଟ  
ଚକ୍ରବଳ ସାହୁଙ୍କ ଦେବସଙ୍କ ସାହୁଙ୍କବ ଲେଫ୍ଟାନେଣ୍ଟ  
ମଧ୍ୟ ଗା ଏ ଜୀବ ବବାଇଙ୍କ ଅଧିକାର  
ଯେବେକଟେବୁ ଲିଖ ସାହୁଙ୍କବ ସାହୁଙ୍କବ

ପୁରୁଷଗରବେ ଘୋଡ଼ାଗର୍ବ ଯାଇଥିବା  
ସମୟରେ ହଠାତ୍ ଘୋଡ଼ା ଶୁଣିପଢ଼ି-  
ବାବୁ ସେକାରଙ୍ଗ ନହୋଦୟ ଘୋଡ଼ାଅଗର  
ଲେହିପଢ଼ିଲେ ଯେ ମୁଣ୍ଡରେ ଶୁଣୁଛିର  
ଆଗାମପାଇଁ ବିଶୁଦ୍ଧାଗର୍ବରୁ ମରଗଲେ ।  
ପଡ଼ିବିଲାମାରବେ ଲଚ ସାହେବ ଘୋଡ଼ାକୁ  
ଝେଳାଇ ତାଙ୍କୁ ହଠାତ୍ କେତେ ଜାହଲେ  
ମାତ୍ର ତାଙ୍କର ପାହିଗୋଲିଲ କାହିଁ । ସଂକଳନ  
ତାଙ୍କୁ ସେକାରବାସକୁ ସେକାରବାର ତାଙ୍କର  
ସାହେବଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ହୋଇଥିଲ ମାତ୍ର ତାଙ୍କର  
ଅଧିକାରିଦେଇବୁ ତାଙ୍କର ପ୍ରାଣବାୟୁ ବାହାର  
ଯାଇଥିଲ । ବନ୍ଧୁତତ୍ତ୍ଵର ତାଙ୍କର ମୁଣ୍ଡରେ  
ଶୁଣୁଛିର ଆଗାମଦେଖାରୁ ଏ ପଟଳା ସାଇଙ୍କା  
ମରବାର ଅବ୍ୟବହରପରେ ମୁଖବାଟେ କେତେ  
କ୍ରତ୍ତ ଓ ଫେରା ବାହାରିଥିଲା । ମୁଣ୍ଡରେ  
ଏହାଙ୍କୁ ସମ୍ମର ଅଭ୍ୟନ୍ତ ସବଳିଥିଲ । ଅଭି-  
କଳିଗଲେ ମାନ୍ଦ୍ରାଜର ସେନାପତି ଶିଳ୍ପରକ  
ସମ୍ମର ପାଇ ବ୍ୟାପ୍ତିକର୍ତ୍ତକ ଅନ୍ତମର ହୋଇ  
ମୃଦୁଲୀର ପଡ଼ିଲାଗରୁ ଅନ୍ତର୍ମୁଦ୍ରବେଶର  
ସେକାରଙ୍ଗ ବ୍ୟାବେ ଏବୁସ ଗଣକା ବଢ଼ି  
ବୋଲିନ୍ଦୁ ଅଳକ । ଉଦ୍ଧିରିବିଶୁଦ୍ଧରେ ଏ  
ମହାଶୟ କ ୪୦ ଫୁଟ୍ ଲାଞ୍ଚିକାଳ ଦିନଭାବ-  
ହାତରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ବିଶେଷ ପ୍ରଶଂସନାମ୍ବୁ  
ହୋଇଥିଲେ । ମାତ୍ର ମୁଣ୍ଡ ବଡ଼ ବନ୍ଦଜରେ  
ଏହାଙ୍କ ସେନାଗଲ ।

ଗରୁ ବ୍ୟଥବାରିତାରୁ ଲଗାଇବସ୍ତି ଅବହୁ  
ହୋଇଥାଏ । ଯଦିପୁଣେ ତୋପୋକ ଯୋଗେ  
ପ୍ରଭୁତ୍ତଙ୍କଳ ମୃଖୀ ହୋଇ ବିଲଖାଳ ତନରେ  
ପୁଣୀହୋଇ ସାଇଧ୍ୱନୀର ଫଳପତ୍ରେ ବରଷାତ  
ଅନ୍ତରୁକ୍ତି ହୋଇଥିବା ଯୋଗେ ଅମେମାନେ  
ମନେ କରିଥିଲୁଁ ସେ ଅନ୍ତରେ ଏକମାସକାଳ  
ବୁଝି ସମ୍ମାନିତର ଜୀବନର ସ୍ଥଳ୍ୟ ହୋ  
ଇଥାରିବ । ମାତ୍ର ଅମେମାନର ସେ ଆଶା  
ପକିବାର ହେଉ ନାହିଁ । ଯଦିପରି ଜଗପତି  
ରବିଧାର ସହରେ ଅସାଧ୍ୟ ହୁକମବୁଝୁ ହେତୁ  
ଇଥାର ମାତ୍ର ଚାହୁଁ କରୁଥିବା କମାରର ବନ୍ଦିନ  
ବାର ଲାଜ ଛାଡ଼ିବାରୁ ଠେଣ୍ଠବିଲମବିକର  
କଳ ପୁଣୀଯାଇ କୃତାର୍ଥରେ ସ୍ଥଳ୍ୟ ହୋଇ  
ଗଲା । ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ର ସମସ୍ତେ କୃତାର୍ଥରେ  
ଲାଗିଗଲେ ଏମନ୍ତ ବି କ୍ରାନ୍ତିରୁସବ ମୀଳ  
ବାରର ସବତ୍ତମାନକା କମ୍ପୁଟର ହେବ । ଯଦି  
ମଧ୍ୟରେ ଉଚ୍ଚତାରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେବ । ଏମେ

କବର୍ ରଜରେ ମଧ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟି ଦୂଆର କାହିଁ ମାତ୍ର  
ଏହିର୍ଷ ଶାତ ପ୍ରେସ୍ ସୁରଗୁଡ଼ରେ ଦୃଷ୍ଟି ହୋଇ  
ଦୁଃଖରୁ ଲନ୍ଦୁଦେବ ସଜାଗ ଦୁଃଖପୁଣେ ଦେଇଛନ୍ତି  
ପ୍ରଭୁଦୀବ ଥବା କାହିଁ ? ପ୍ରଥମ ପୁରୁଷଙ୍କ  
ଦେଲେ ବିନ୍ଦୁପତନ ହୋଇଥିଲା ମାତ୍ର ଯତ୍ନ  
ଦୂଧବାର ଓ ଶୁଭବାର ପ୍ରତ୍ୱଚଳ ଦୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା । ଏ ଦୃଷ୍ଟି ଚର୍ଚିଗାଲଗାରଦୃଷ୍ଟି  
ଶୁଭବାର ଦୁଃଖ ଯାହିଁଥିଲା ଏହି ଭୂତାଗର କରିବା  
ଦୁଃଖରୁ ଶାସ୍ତ୍ର ଜୟା ଦୃଷ୍ଟିଦେବାର ସମ୍ମାନନ୍ଦ  
ଅଛି । ଆକାଶ ଅଭ୍ୟଧି ମେଘାହନ ଆଇବୁଷ୍ଟି  
କରୁଥିଲା । ଶୀଘ୍ର ଶତ୍ରୁବାର ଆଶା ନାହିଁ ।  
ଏମନ୍ତପୁଣେ ବୃକ୍ଷମାନେ ପେତିବ ଦୂରାଦୂରୀ  
କରିଥିଲା ଫେରିଦରେ କୁଷକାର୍ଯ୍ୟ ଷେଷ  
ହେବ । ପାଇନେ ଅଳ୍ପବିଲ ଘେର ଦିନ  
ମାତ୍ରରେ ଭୂତାଗରମାତ୍ର ମାତ୍ର ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେଉଁଭାବ  
ଶୁଭବାର ବରି ମୁଲୁଖନ ବହିରେ ଏକର୍ଷ  
ଶଠପଥ ଧ୍ୟାନ ଦେଇଥାଇବାର ବୁଦ୍ଧା ସମ୍ମାନ  
କାହିଁ ନାହିଁ । ନିମ୍ନମୁଦ୍ରିତ ଦ୍ୱାରର ଆଶା ଏ-  
କାବେଳକେ ତିରେହତ ହୋଇଥିଲା ତଢାର  
ଦୁଃଖପଥ ଅପରି କଷ୍ଟ ହୋଇଥିବାର ଅନୁମାନ  
ବିଷ୍ଟ ପାଇପାରେ ।

ସରବରକାର ଅର୍ଥାତ୍ ବରଜୀଯ ବଜୁଡ଼ାଇଛି  
ପରିଷାଳା ଏଠାରେ ଓ ବିଲବରେ ସମବାଲରେ  
ଗୃହଜହାନା ବିଶ୍ୱାସରେ ବଜୁଡ଼ାଇ ହେଲା  
ଆନୋଳନ ଚଳି ଅପଥିଲ ମଧ୍ୟ ଆମ୍ବମାଳଙ୍କର  
ଖେଳସେଫେଟିଙ୍କ ଅଳ୍ପକରଣେ ଏହିବୁକ  
ରେ ମତ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଳନ  
ସହବରେ ଅବଶତ ହେଲୁଁ ଯେ କନିଭମାସ  
ତା । ରଖିରେ ପାର୍ଲିଅମେନ୍ କଲାରେ ମନ୍ଦିର  
ବୁଦ୍ଧରେ ଜିନ୍ଦି ପ୍ରସାଦ ଆର୍ଦ୍ଦ ହୋଇ ଯାଇ-  
ଅଛି । ଏହି ପ୍ରସାଦ ସପଞ୍ଜରେ ଜାହାନ  
ସବ୍ୟ ନିତ ଦେଇଥିଲେ ମାତ୍ର ଏଥୁ ବରୁଦ୍ଧରେ  
ଯେଉଁମାନେ ମତ ଦେଇଥିଲେ ଭାବର ସଜ୍ଜା  
କରିଗଲା । ପରିବାର ସେଇ ପରାରେ ଯେ  
ଏ ପ୍ରସାଦ ହେଲାକୁ ଅନୁସର୍ଯ୍ୟ ଛପେଇ ଥିଲେ  
ସର୍ବଦରେ ସନ୍ଦର୍ଭରେ ମନ୍ଦିରର ବରି ବହିଲେ ସେ  
ପରିଷାଳାକାରୀ କରିବା କାରଣ ବରଜୀଯ  
ବୌଦ୍ଧ ଶ୍ରେଣିବିଶେଷର ଲୋକଙ୍କ ଅଧିକାର  
ପୁରୁଷ ହୋଇ ନାହିଁ । ସମ୍ବାଦରେ ସେମାନେ  
ବରଜୀଯ ହିନ୍ଦି ଧଳ ଦେଖାଇଅଛି, କଥା

ଏହଳ ଦୋଳ ସାଇଧାରେ ସେ ଭାବିତଶାଖକ  
ଦେଖିବାର ଉପସ୍ଥିତ ଶିଖା ଛାଂବଜ ପରିବେ-  
ହୁଏ ବିଲକ୍ଷଣ ଦରେକ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଗାଇ  
ଥାରେ । ସୁରବଂ ଚରିତର ହୋଇ ଏ କଷୟ-  
ରେ ମନ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟ ।—ଶାକ  
ଦେଇ ବର୍ଦ୍ଧମାଳ ଭାବର ଓ ବିଲାତ ଉଦୟତ୍ତ  
ପର୍ବତୀ ମୃତ୍ତିକ ଦେଖିବାର ଥାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲା ।  
ଶବ୍ଦମୁଦ୍ରାମେଣ ଏ କଷୟରେ ବିପରୀ ନୟମ ଜର-  
ିବେ ଅବଧ କଣାପତି କାହିଁ । ଜିବି ମଧ୍ୟରେ  
ଅନେକ ଲୋକ ମହିନର ପ୍ରାତିଶ୍ଵରୀନ ମହୋ-  
ଦୟାକୁ ଏହିକଷୟରେ ସେ କି ଦେଖିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ  
ଦେଇଅଛନ୍ତି ସମ୍ମରିବାକୁ ଯିବାରେ ସେ କହିଲେ  
ସେ ଅବଧ ଏ କଷୟର କିଛି ମିମାଂସା ହୋଇ  
ନାହିଁ ଏକ କଷୟଟି ଅନ୍ୟନ୍ୟରୁତଳ ଥିବାରୁ  
ତେ କହିଦିଲ କିମ୍ବର କରିବା ତାହାର ସମୟ  
କେବେ ।

ଅଭୟପଦ ଅମ୍ବେମାନେ ଅବଜଳ ହୋଇଲା  
ଥିବୁ ସେ କଲାଙ୍କ ଗନ୍ଧିମେଘ ଏ ବିଷୟ ବିଶ୍ଵାସ  
କଲା ପୃଷ୍ଠାରୁ ଭାବର ଗନ୍ଧିମେଘର ମନୀମତ  
ଜୀବିବାଚାରଣ ତାଙ୍କୁ ଏ ବିଷୟରେ ଉପେକ୍ଷା  
କଲାଙ୍କ ବରହାକାରଣ କଲାଙ୍କ ଗନ୍ଧିମେଘ  
କାହାରୁ ଦେଇଥିଲା । ଯେଉଁ କବିତାମେଘ ରା-  
ପୋର୍ଟ କଲା ହରିବୁ ଏ ବିଷୟ ମୀମାଂସିତ  
ହେବ ।

ଏ ଲଗଭ୍ରସ୍ତ ମିଛୁଳେଖିପାଇଣାକୁ କରିବେ  
ଶର୍କର ଟାକ୍‌ସ ଧୂଳି ଧାର୍ଯ୍ୟ ଦେବା ଦସମ୍ବୁଦ୍ଧେ  
ଥାଏ କଜ ବନେବୁଥା କଲେବୁଥା ଉତ୍ସବାହ କରେ  
ଏଇ ଅମଳମାଳେ ମିଛୁଳେଖିପଲ ଚେଷ୍ଟୁରମାଳ  
ଦେବକ କିଛଟରେ ଏକ ଗୁଡ଼ାର ଆଗର କରି  
ଲେ । ଗୁଡ଼ାର ସାରମର୍ମ ଏହିଷେ ଟାକ୍‌ସ  
ବସ୍ତାକୁଥାରେ ଧାର୍ଯ୍ୟଦେବା ଥରକ ହେଉ ଅଛି  
କୁ ପୁଣ୍ୟ ଶତକତ୍ତା ଏବଟଙ୍ଗୀ ହସାବରେ  
କ୍ଲ୍ସ କରୁପିଲ ହୋଇ ଅମୃତକୁ । ଏ ରେଖ  
ଦେଇ ଥରନାନ୍ଦନାରେ ହୋଇଥାକୁ ଜାହା ଟାକ୍‌ସ  
ମାତ୍ରାକୁ ଜଣା ଲାହିଁ । ପୂର୍ବେ ଲେକବର  
ବସ୍ତା ହଲ ଥିଲ ମଧ୍ୟ ଧାକ, ଘୁରୁଳର ଭାଜ  
ଥା ଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ଅତି ଦୂର୍ମ ଲାଗ ହୋଇଥାଏ  
ସଂଖ୍ୟା ରେଷ୍ଟୁରମାଳକୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଥିଲେ  
ସରକାର ବର୍ମଲୁରମାଳକର ଟାକ୍‌ସ କିନ୍ତୁ  
କରିବା ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କର ଉପାର୍କତା  
ଥାଏ, କୁବରଙ୍କ ସଖୀ ଓ ଦୀର୍ଘ କମଳେ ବ୍ୟୁତ  
କର ଥକୁଥ ଓ ଗୁହ ଥରବାକ ପ୍ରତିକଳ

ମୁଖ୍ୟ ବିଷୟ ବଦାରୁଣ କର ତତ୍ତ୍ଵଜ୍ଞାନରେ ଡାକ୍ତର  
ଆର୍ଥିକ ହେଉ । ବାଲେଖର ମିଳିତିପାଲିଶାରେ  
ଏହିପର ନିଯମରେ ଟାକ୍ସ ଆର୍ଥିକ ବରଚା  
ନିମନ୍ତେ ବଙ୍ଗଲାର କ୍ୟାମ୍ପାକାର ମର ପ୍ରଦାନ  
କରିଥିଲେ । ଦରଖାସ୍ତକାରୀମାନେ ତହିଁର ଏକ  
ପରିଲିପି କରଖାସ୍ତ ସହିତ ପ୍ରେମଶ କରିଥିଲେ  
ଅମ୍ବେମାନେ ମଧ୍ୟ ତହିଁର ଏକଷଣ୍ଡ ପ୍ରାୟ  
ହୋଇଥିବା । ସବ୍ୟାଖାରଙ୍ଗଳ ଗୋତ୍ରରେ  
ନିମ୍ନେ ପ୍ରତାପ ବଳୁଁ । ବଳୁଁ ଅମ୍ବେମାନେ ଘୁ-  
ଣିଲୁଁ ସେ ଅମଲକ ପୁହାର ପ୍ରତି ମିଳିତିପାଲ  
କମ୍ବିତମାନେ ଦୃଷ୍ଟିପାଇ କରିଲାକାନ୍ତି । ଏଥରୁ  
କାରଣ ଅମ୍ବେମାନେ ଜାଣୁକାନ୍ତା କମ୍ବିତମାନଙ୍କ  
ମର ସମସ୍ତକ ପ୍ରତି ଥିଲ । ଅନୁଭବ ଟାକ୍ସ-  
ବାହାମାନେ ମିଳିତ ଦୋର ଉଚ୍ଚତ ହାତମଙ୍କ  
ନିକଟରେ ସହିରେସ ହାତ ଜଣାଇଲେ ଫଳ  
ହୋଇପାରେ ।

T<sub>0</sub>

THE COMMISSIONER OF THE ORISSA  
DIVISION

Dated Calcutta the 11th May 1891

With reference to your No. 90 M of the 5th I have the honor to say that the Balasore Municipality appears to imagine itself empowered to levy a second Income Tax, because it is allowed to consider the "circumstances" of residents in making its assessment. This view is clearly wrong. The "circumstances" they may consider are, not the sources of profit which a resident may have, but his style and mode of living, expenditure on servants houses &c, size of house, value of furniture or other contents of the house &c, which, lying within the municipality, is protected by the Municipal officers.

I have &c.  
Sd. T. T. Allen;  
Supdt. & Remembrancer of Legal  
affairs.

ପୁର ସହିତର ନିଯୋଗ ।  
ପୁରସମ୍ମାନ ସହିତର ନିଯୋ-  
ଗମରେ ନିଯୁମ ଗତ ଦଳକାମାଣେ-  
ଟରେ ପରାପର ବୋଇଥାଏ । ଅକାଶର ଫେ-  
ମାରେ ଉତ୍ତରଦର ପ୍ରାଚୀ ଦେବେ ହେଲାମେ

କ, ଏ, ସହାୟରେ ଛାତ୍ରାଣ୍ମି ଖୋଲଥିବେ ଅଥବା  
ଶତ ଏ ସହାୟରେ ଛାତ୍ରାଣ୍ମି ଖୋଲ ଅନୁଭବ  
ପ୍ରକରଣ କାଳ ତୌରେ ଦୂରଶ୍ରେଣୀର ଉଚ୍ଚଶଳୀ  
ମୁଲର ଅଧ୍ୟତ୍ମି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଅଥବା  
ତୌରେ ମଧ୍ୟଶ୍ରେଣୀର ଉଚ୍ଚଶଳୀମୁଲର ପ୍ରଧାନ  
ଜୀବିତରେ ବାର୍ଯ୍ୟକଳବ୍ୟକ୍ତିରେ ତ ଛାତ୍ର ପଦରେ  
ହିନ୍ଦ୍ରାଷକଳଗୁପ୍ତେ ବାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାବା ବି-  
ଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟରେ ମୁଲର ଉନ୍ନତିକଟକ ପ୍ରଦତ୍ତାଶ୍ରୀରିବିକଟ  
ଦେଖାଇବେ । ଓଡ଼ିଆ ଓ ହୋଟିକାରୀର ପରିମାଣ  
ରେ ପ୍ରବେଶିବା ସହାୟରେ ଛାତ୍ରାଣ୍ମି ଖୋଲ  
ଅନୁଭବ ପ୍ରକରଣ ତୌରେ ଦୂରଶ୍ରେଣୀର ଅଧ୍ୟତ୍ମି  
ଶିକ୍ଷକପଦରେ ଅଥବା ମଧ୍ୟଶ୍ରେଣୀର ଉଚ୍ଚଶଳୀ-  
ମୁଲର ପ୍ରଧାନଶିକ୍ଷକପଦରେ ବାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିବା  
ତ ଦିଶରେ ପ୍ରକାର ସାର୍ଵିକଟ ପ୍ରଦାନ କରି  
ଯେ ଛାତ୍ରକ ସକାରେ ପ୍ରାର୍ଥିତ ହୋଲାପାଇବ ।

ଏହିନ୍ଦରାକ ଦୂରଜୀବ ସମ୍ମାନ ବ୍ୟକ୍ତିକର  
ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟର ସତରିତାସମ୍ମାନ ସାର୍ଥିତିକ ଅ-  
ବଧିକ ଓ ଚାହା ମାତ୍ରମେଣ୍ଡ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟରରେ ।  
ପ୍ରାରିତ ବୟସ ୨୦ବର୍ଷରୁ ଉଚ୍ଚ ଦେବ ନାହିଁ ।  
କହୁସତ୍ତିରା ହାତ ଅବା ଅଳ୍ପ ବୌଣିପ୍ରକାର  
ସଫେରୁ ପ୍ରମାଣ ହାତ ବ୍ୟସର ସାର୍ଥିତିକର  
ଯେବେଳା କରିବାର ଦେବ ।

ମାନ୍ୟମଣ ଓ ସବଳତା ଦିଷ୍ଟପୁରେ କଲାବ୍ୟା  
ସିରିଜୀବିନାଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ସାହିତ୍ୟବିହାର ପ୍ରକାଶ  
କରିବାକୁହେବ । ଏଥିରୁଆଇ ମଧ୍ୟ ଜାର୍ଯ୍ୟ ଧା  
ରଣ ପରେ ମଧ୍ୟ ଅବ୍ୟାକ୍ରମ ଓ ମାସ ଶିକ୍ଷାନ୍-  
ବିଷ ଉପଗାନ୍କ ହେବ ଓ ନନ୍ଦବିହାରକ ମନ୍ଦିର  
କି ମାରିଲେ ମେ ଦିନମାତ୍ର ସ୍ଥାନରେ ଉମାଶ  
ଶିଖାନବି ଅକ୍ଷୟରେ ରଖିଗଲାନ୍ତି ।

ମୁଖ୍ୟମ ବାହୀନପତ୍ର ସ୍କ୍ରିପ୍ଟ ।

ଲେଖକ ବାଜିଆଙ୍କ ତୁମିର ବନ୍ଦୋବସ୍ତୁ  
ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବଜାଁଯୁ ଚରବନ୍ଦୁ ମୋରଜ ସଜ  
୧୯୭୭ ସାଲର ତ ଶମ୍ଭବ ସରଳରୁରେ  
ଯେହିଁ ଅଦେଖ ପ୍ରଶ୍ନର କରିଅଛନ୍ତି ତହିଁପରିଷଳ  
ଅମୂଳର ମଜୋହୋଗ ଅବଶୀଳିତ ଦୋଷାତ୍ମକ ।  
ତହିଁ ସରବରୁର ଅଦେଖ ସତ୍ତ୍ଵ ୧୯୭୭ ସାଲ  
ଥାଏ ଉପର ମାର୍ଗର ଘର୍ଷଣମେଧ ଘର୍ଜେଇଲେ  
ବଜେନା ଅନ୍ତର୍ଭାବ ସହିତ ପ୍ରବାନ୍ଧିତ ଦୋଷାତ୍ମକ ।  
ତହିଁର ବିଶେଷମର୍ମ ଏହି ତ ମନ୍ଦିରପ୍ରକଟ୍ଟୁର  
ଶ୍ରୀପତି ଶବ୍ଦରୁକ୍ତିରକେନ୍ଦ୍ରିଯ ବାହାତୁର ନର୍ତ୍ତମା  
ବଜେନାଙ୍କ ଦେ ସତ୍ତ୍ଵ ୧୯୭୮ ସାଲ ୧୫ ଅଠ  
ଦିନ ଥାଏ ଏବଂ ସ୍ତର କରିବା ଅବସାନ୍ତେ

ଲକ୍ଷଣରୁକ୍ତି ଦାଳିଆଥିଲ ତୁମେ ଉପରେ ଯେଉଁ  
ସଜ୍ଜସ୍ତ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହେବ ଗାହା ଚିରକାଳ ନିମନ୍ତେ  
ହେବ ଓ ସେହି ସଜ୍ଜସ୍ତ ହେବ ଲକ୍ଷସବଦାର-  
ମାନେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମାଦିନମେ ଗୋଟିଏ ଦର୍ଶନ  
କରିବେ । ବେବଳ ସେଉଁ ସ୍ଵରମାନଙ୍କରେ  
ଏପରି ଜଣାଯିବ ସେ ଚିରକାଳ ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟ-  
କ୍ଷସ୍ତ ବନ୍ଦୋବନ୍ଦୁ କରିଥିଲେ ବନ୍ଦୁ ଲାର୍ଯ୍ୟ-  
ଦାରମାନେ ଯେଉଁ ଜମା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଆନ୍ତେ  
ଅନୁସମୟ ତିମନ୍ତେ ବନ୍ଦୋବନ୍ଦୁ ହେବାରୁ  
ତହିଁ କୁ ଲକ୍ଷଣ ଜମା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲୁଣ୍ଡି କେବଳ  
ସେହି ସ୍ଵରମାନଙ୍କରେ ଜମାରୁକ୍ତି ହୋଇ ଚିର-  
କାଳ ନିମନ୍ତେ ବନ୍ଦୋବନ୍ଦୁ ହେବ ଏବଂ କିନ୍ତୁ  
ଜମାରୁକ୍ତି କେବଳ ସେ ସମୟରେ ବନ୍ଦୋବନ୍ଦୁ  
କାରଙ୍ଗ ଲାଗଇ ଫୁଲିର ରଧୁମା ଦୃଷ୍ଟିରେ ହେବ  
ନାହିଁ ବନ୍ଦୋବନ୍ଦୁ ହେବ ନାହିଁ । ଜବାନୀମେ-

ପଦ୍ମର ଏହି ଅକ୍ଷାୟ ମତେ ଲଞ୍ଚବଳ ବାଜି-  
ଅପଢି ଦୁମୀ ସନ୍ଧର ଚିରବାଳ ବକୋବସ୍ତୁ  
ଶାତ୍ର କରିବାକାରଣ ବଜଳାର ପ୍ରତ୍ୟେକ  
ଦିଲ୍ଲୀୟ କମିଶନରୁ ପ୍ରତି ଦେବନ୍ୟ ବୋ-  
ରତ ଅଧେର ଦେଲାଯାଇଛି ।

ବୋରକୁ ଜ୍ଞାନକଳିତା ଅବେଦନ ସାଥୀ-  
ରୁ ପଢ଼ଇ ଶେଷ ଏମନ୍ତ କଲ୍ପନା ଏହିମାତ୍ର ହୁଏ  
ଦେଖାଯାଇବା ପ୍ରଦେଶେ ଉତ୍ତରାପତି ନ ଖାତିବାକୁ  
ବୋଲି କାହାର କାହିଁ । ଏଥିକୁ ଏମନ୍ତ ଚକ୍ର  
ଉପସ୍ଥିତ କୋର ଥାରେ ସେ ଉତ୍ତରା ପିରାଣ୍ଟାଧୀନୀ  
ବିନାକୁପୁର ବହିର୍ଭୂତ । ଏଠାରେ ଏମନ୍ତ ପ୍ରକାଶ  
ବଜନ୍ତିର ସାମନ୍ତିକ ବିଦୋହପୁ ହୋଇଥିବା  
ପ୍ରତ୍ୟେକେ ଏବା ଲୁଗନ୍ତ କାଳିଅନ୍ତରିକ୍ଷ ତମା  
ତିରକାଳ ନିମନ୍ତେ ବିଦୋହପୁ ଦେବା ଅସଙ୍ଗତି  
ଦେବ । କାମକରେ ଉତ୍ତରା ବିଦୋହପୁ

ସମୟରେ ରେବନ୍ଦ ଦୋଷତ ଏହି କାରଣ  
ଚର୍ଚାଲ ବାଜାଧାର ହୁବର ଧୀର୍ଯ୍ୟତ ଜୀବ  
ଧାର୍ଯ୍ୟ ଉପରାଇ ଅବେଳା ଦେଇଥିଲେ । କର୍ମଧୂ  
ଗଭର୍ମେନ୍ସଲ ସ୍ଟେଟ୍ ସାଲର କୁଳରମାନ  
ବାଣ୍ଡରାଜନାନ୍ତର ନେଇମୁକ୍ତ ତିଠି ଓ ତର୍ହେ  
ଦକ୍ଷାନ୍ତ କାର୍ଗଜାନନ୍ତର ମର୍ମ ମଧ୍ୟ ସେହୁପରି  
ଅକ୍ଷର ଅର୍ଥାତ୍ କହିବେ ଧ୍ୟା ଲେଖାତ୍ତୁ ଦେ  
ଲୁହରଙ୍କ ବାଜାଧାର କର୍ମମାନ ଅଧ୍ୟକ୍ଷମାନେ  
ବିଜନ୍ ର୍ଧ ନିମନ୍ତେ କଦମ୍ବପ୍ରତି ଦେବ ଓ ବନ୍ଦ  
ନିଷ୍ଠୁରରେ ଲାଖରଜକାରମାନଙ୍କ ଧରା ଦୟା  
ଦୀର୍ଘବ୍ୟାପୀ । ମାତ୍ର ଅମୂଳକଙ୍କ ମୁକ୍ତ କରେଗଲାବେ  
ଏ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ବେ ସମୟପ୍ରତି ଉପସ୍ଥିତ ଗୋଟିଏ  
ପରିବହି ପରିବାର ମହାନ୍ ମହିନ୍ ମହିନ୍

ସକ ଧାରା ସାଲରେ ସେ ଅବେଳା ହୋଇଲୁ  
ପ୍ରତି ତହଁର ବ ଗାଁ ସର୍ବ ଦୟାରୁ ଅର୍ଥାତ୍ ଏକ  
୮୨୭ ସାଲରେ ସେପ୍ରିଲେ ମହାମାନ୍ୟ ପବି-  
ତ୍ତିର କେନ୍ଦ୍ରର ବାହ୍ୟର ନିଷ୍ଠି କଲେ କି  
ଆଜାନ୍ୟାନ୍ୟାରେ ଲକ୍ଷସତ ବାଜିଆପତି ଅଥା  
ତମାରେ ଚିରକାଳ ନିମନ୍ତେ ବନ୍ଦୋବସ୍ତୁ ହେବା  
ଛିତର ଏବଂ ବଦଳ୍ୟାରେ ରେବନ୍ୟ ହୋଇଥିଲୁ  
ସାଧାରଣ ଅବେଳା ସମସ୍ତ ବିଜ୍ଞାନ୍ୟ କମିସ୍ଯୁର୍  
ମାନ୍ୟ ନିକଟରୁ ଧାରାରେ ପେପ୍ରିଲେ ଉତ୍ତରା  
ପ୍ରତି ସେ ଅବେଳା ପଟିକ କାହାରୁ ଏବଧା ବନ୍ଦୀ  
ହୋଇପିବ ? ଉତ୍ତରାରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ତୁମିର  
ସାମୟିକ ବନ୍ଦୋବସ୍ତୁ ହୋଇଥିଲା ତୋର କଣ-  
ସତ ବାଜିଆପତିର ବନ୍ଦୋବସ୍ତୁ ସେହିପରି ହେବକ  
ଏ ପ୍ରତି ନିକାଳୁ ଦୂରର ଏବଂ ଏହାରୁ ଅନ୍ୟ-  
ର କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ ସାମୟିକ ବନ୍ଦୋବସ୍ତୁ  
ଉତ୍ତରାରେ କେବେଗତିଏ ମୋହରସ ମହାନ  
ଅଥବା ମୋହରସ ବନ୍ଦୋବସ୍ତୁ କଣକାରେ  
ହେବେ ସ୍ଵର୍ଗିକ ସାମୟିକ ବନ୍ଦୋବସ୍ତୁ ତୁମି  
ନ ଥାନ୍ୟ । କଣକାର ହେବେବ ଲକ୍ଷସତ  
ବାଜିଆପତି ତମି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ବନ୍ଦୋବସ୍ତୁ  
ହୋଇଥିଲା ହୋଇ କିମ୍ବା ମହାପରେଖାକ ତମି  
ନିଷ୍ଠି କହାରଙ୍ଗା । ସେହି ନିଷ୍ଠି ଅନ୍ୟାନ୍ୟରେ  
ଲକ୍ଷସତ ବାଜିଆପତି ତମିରାର ଉତ୍ତରାର  
ତ୍ର୍ୟାନ ବନ୍ଦୋବସ୍ତୁରେ ଅଧାକମରେ ତିରବାଳ  
ନିମନ୍ତେ ବନ୍ଦୋବସ୍ତୁ ବରଦେବା ଭବିତ ଏବଂ  
ତାହା କଲେ ଘରଜୀବ କି ହୋଇ ବରଂ ସମ୍ପ୍ରେଦିତ  
କରିବିବେଶର ଲକ୍ଷସତ ବାଜିଆପତିରର  
ଅବସ୍ଥା ସମାନ ହେବ ଏହି ନିଧ୍ୟ କିମ୍ବା ସମା-  
ଖେ ସମସ୍ତେ ବର୍ତ୍ତମାନକୁ ପରିବାହ ହେବେ  
ଅଛେବ କୋର୍ତ୍ତିବ ପ୍ରଦାନି ନକୁମାନ୍ୟ  
ଗବତ୍ତିର କେନ୍ଦ୍ରରକ୍ତ ପ୍ରତି ଅନ୍ୟାନ୍ୟରେ  
ଲକ୍ଷସତ ବାଜିଆପତିର ବନ୍ଦୋବସ୍ତୁ ତିରବାଳ  
ନିମନ୍ତେ ହେବାର ଭବିତ ଓ ତହଁର ଜମା  
ଦୂରିତେବା ଭବିତ ନଦୟ । କେବଳ ସେଇଁ-  
ଠାରେ ଜମି ସପ୍ରତ୍ଯେକୁ ଆଦାନ ହୋଇ ନ  
ଥିଲା ଅଥବା ସାମୟିକ ବନ୍ଦୋବସ୍ତୁ ହେବୁବେ  
ତମା ଦଳା ହେଇଥିଲା ବେହାରେ ଜମା  
ଦୂରିତ କିଥାର ପରି । ଉତ୍ତରାର ଲକ୍ଷସତବା-  
ଜମାକୁ ତମିରାର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ତମିପରି ସାମୟିକ  
ବନ୍ଦୋବସ୍ତୁ ହୋଇଥିଲା ଏହି ସେ କମି  
ମୃଦୁ କମି ସପ୍ରତ୍ଯେକୁ ଆଦାନ କେଇଥା-  
ବାର ବୋଲ୍ଯାର କି ଥାରେ । ସୁରକ୍ଷା ବରି  
ମାନ ଏଥାର କମ୍ପରଟି ହେବାର ଭବିତ

କେବଳ ପାଦ ଅନୁମାନକର ବିବାଦ ଏହାକ  
କରୁଥାଏ ଯାଦା ଜୀମାବନୀ ହେତୁ କହୁଥା  
ଆର୍ଦ୍ଦିବ ସତ୍ୟ ଧର୍ମ ଦେବ ॥ ନହିଁ ରୁ  
ଅଖବ ହେଲେ ଅଜ୍ଞାନୀ ଦେବ ଏଥିରେ  
ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ବାରଗ ଚରଣସ୍ତୋତ୍ରୀ ବନୋ-  
ବସ୍ତ୍ର ବରୁକରେ କହି ହେଲେ ହେତୁ ଦେ-  
ଶାରିବାର ବାଟ ସ୍ଵରେ ସ୍ଵଭା ଅର୍କେନକୁ ଅଧିକ  
ଜୀମା ଧାର୍ଯ୍ୟ ବିବାହ ବୌଣେ ହେତୁ ଦେଖା  
ଯାଇ ନାହିଁ । ବାଦିଆପତି ଲକ୍ଷଣବିଦାରମାନେ  
ବିଶେଷ ସ୍ଵରୂପାନ୍ତିକୁ ଅଟକୁ ଏହି ସତ୍ୱା  
କୁହାନ୍ତି ଏବାରୀ ଗବ୍ରିମେଷ୍ଟ୍ସାନ୍ତୁପେ ସ୍ଵିବାର  
ବିରାହନ୍ତି ଏହି ଉତ୍ତିଶାର ଏହି ଶ୍ରୋତ୍ର  
ସ୍ଵରୂପାନ୍ତିକୁ ଯେଉଁ ଶାରମପଣ୍ଡିତମାନ  
ଦ୍ୱାରା ଯାଇଅଛି ତହିଁରେ ନର୍ତ୍ତାତତ ଜୀମାବଦୀ  
ଅଧିକ ସତ୍ୟ ଏତେ ଏହି ଦକ୍ଷତନ୍ତିଦୀର୍ଘ  
ଏତେ ବୋଲି ପଢିବ ହୋଇ ଦେଖାଅଛି  
ଏମାନେ ସେପୁଳେ ପ୍ରକା ମୁହାନ୍ତି ଏହି ଏମା-  
କବିର ଗୋଟିଏ ବିଶେଷ ସ୍ଵର ଅଛି ସେପୁଳେ  
ଏମାକବର ବବ୍ୟୁତ ଏଣିକ ସାମାଜିକ ଭରତ-  
ପର ହେବ ଏହା ଜିତାନ୍ତ ଅଗୋତ୍ରିବ ଏହି  
ଗବ୍ରିମେଷ୍ଟ୍ସାନ୍ତ ଅବେଳାର ବପଣ୍ଡିତ ଅଙ୍ଗର ।  
ଏହି ଜଗବର ଶାସମାହାଲ ବନୋବସ୍ତୁ ସମ-  
ସ୍ଵରେ ଲବନ୍ଧକ ବାଜାଧରକ ଦ୍ୱାରା ଏହାକେ-  
ଜେତେ ଲେଖ ହେବାର ଦେଖି ଅନେକବ୍ୟକ୍ତି  
ମନରେ ଦୟା ଦେଇଥିବ ସେ ମଧ୍ୟ ଡେଣ୍ଟି-  
ଶାରେ ଏହିପର ହେବ । ବାସୁବନେ ଗବ୍ରି  
ମେଷ୍ଟ୍ସାନ୍ ପରାତ୍ମା ଟିକିଏ ଅଜ୍ଞାନୀ ହେଲେ  
ଜୀମାବର ଦୟା ଦେବାର ବଥା ମାତ୍ର ଏକଥା  
ଜାଣିବାକୁ ଅତି ବାଧା ନାହିଁ ସେ ଅନୁମାନକ  
ଜ୍ୟାନ୍ତବାନ୍ ଗବ୍ରିମେଷ୍ଟ୍ସାନ୍ତ ବାଧ୍ୟକରେଣ୍ୟ  
ଅଳେକ ସମୟରେ କରିବୁଥିବ ବିଶେଷର ହୋଇ  
ଅବା ଅତିକର୍ତ୍ତବ୍ୟପରସ୍ଥରା ହେତୁ ବ୍ୟର୍ତ୍ତ  
ହୋଇଯାଏ । ଏଠା ଶାସମାହାଲ ବନୋବସ୍ତୁ-  
କର୍ତ୍ତ ଅପଣା ବାଧାରୁ ଦେଖାଇବା ଧାର୍ଯ୍ୟ  
ଲାଙ୍ଘବଳିବାଜାଧର ହବି ଲୋପିବର ପାଦା  
ଭଲବଳିବାର ଅବେଳି ଦେଲେ ଏହି ଉପ-  
ରିତ୍ୟ ଦାତମାତାନ ସେହିବାଟେ ଲୁଲିଗଲେ  
ଏତେ ଜାଧବଳିଦାରର ପରାତ୍ମା ହେତୁ ଅପରି  
ନ ହେବାକୁ ସେହି ଏହିପାଇଁ କିମ୍ବର ରହି-  
ଗଲା । ଏବେବେଲେ ମଧ୍ୟ ପାଇସବଦାରମାନେ  
କିମ୍ବ ନ ବିହିନିକୁ ହୋଇ ଗରେ ଶୋଇଲେ  
ସେପର ସହିବା କିତାନ୍ତ ନୁହାଇ । ଦରସା କରୁ  
ଗେପର ହେବ ନାହିଁ । ଅନ୍ତରଃ ବାଲେଇରି

ବାସିମାନେ ସମ୍ରାଷମୟରେ ଜାଗ୍ରତ ହାତ ଏ  
ଦିଷ୍ଟମ୍ବରେ ବର୍ଣ୍ଣମେଘକୁ ଅବେଦନ ପଠାଇ-  
ଦାଇ ଉଦ୍‌ଦେଶ କରୁଥିଲାଟିଶାର ଅନ୍ଧାଳ୍ୟ  
ପ୍ରାକ୍ତରୁ ଏହିପରି ଅବେଦନପତ୍ରମାତ୍ର ଗଲେ  
ଗର୍ଭମେଘ ରଧ୍ୟକୁ ଅବେଶ ଦିନୋବସ୍ତ୍ର-  
ମଦକୁମାକୁ ପଠାଇବେ ଅଥବା ଅବେଦନକା-  
ଙ୍କୁ ଉପ୍ରସରି ଉତ୍ତର ପ୍ରଦାନଦ୍ୱାରା ପ୍ରବୋଧ  
ଦେବେ ।

## ସାଧାରିକ ସମ୍ବାଦ ।

ଅମ୍ବାଦକ୍ଷିର ମହାତ ପୁରାଣେରେ ଶ୍ରୀପ୍ରତ୍ଯେ ଜୀବନ  
ଅମ୍ବା ସଂଗ୍ରହରେ ହେବାନାଳ ଘର୍ତ୍ତୁ ଗୋବି ଗୋବନା  
ବନ୍ଧୁ ହିନ୍ଦୁ କମଳକର୍ମେ ।

ଦେବ କରୁଥୁବାର ଜାହାନ ପାହୁଧୀମାଧ୍ୟ କାହୁକ  
କାଳେସୁରିବେ ସବୁଦେଖିତ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଉପର୍ତ୍ତିଲି ହେବା  
କିମ୍ବାତେ ଏହା ଦେବ କରୁଥୁବାର କାହାକେ ।

ବାବୁ କଶ୍ମିରାସ୍ପଦ ଲାଘୁକ ଛନ୍ଦର ଛିନ୍ଦକ୍ରେ କଟକ ଜାତୀୟ ପାର୍ଶ୍ଵରେ ନିଷ୍ଠାପି ହେଲେ ।

ଏଠା ନେଇବୁଗାଇଛାକି ତାହୁର ଦାବେଗା ହସାଙ୍ଗ ପଢ଼  
ଗୋଲମାଳ ଅପରୁଧରେ ସହପେଣ୍ଟ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ସବୁ  
ଦେଖ ଦୂରାତ୍ମି ନୟାପତ୍ର ହାତୀ ।

ନିର୍ମଳପିଲ କିମ୍ବା କାହିଁ ନାକରମନଦ୍ୱାରା ତେଣୁଣେ  
ଦୋଷ ପ୍ରମାଣ ହୋଇ କି ସାର ଓ ପ୍ରଥମ ବସ୍ତୁଦାତାର  
କାହିଁ ଅଗାଧବନ୍ଦୀ ସମ୍ମାନ ବସ୍ତୁର କ୍ଷେତ୍ର ହୋଇଥାଏ ।  
ଯେତେ ଅର୍ଥପକ୍ଷ କି ଆଖା ଫଳେ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଉଚ୍ଚତାକାରୀ  
ବାହୁ ଦେବାକ୍ଷେତ୍ରର ବନ୍ଦିରେ । ହାତବୋର୍ତ୍ତମାନେ  
ପରାମର୍ଶ ସ୍ଵଭାବ ବିଦୟାତ୍ମୀୟ । ଅଶ୍ଵମାହିର ମନ୍ତ୍ରରେ  
“ନୃତ୍ୟବସ୍ତୁ ଯେବେଳ ସମ୍ମାନକାରୀ ହେଉ” ଏହି ବାଚକ  
ଶାର୍ମିଳୀ ହୋଇଥାଏ । କର୍ମମାର୍ଗ ସ୍ଵର୍ଗ ଦେଶରୁ ଯଥରୁ ବାଜା-  
ବୁଝେବୁ ହେଉ ଯାଇବାକାହିଁ ?

ବିଳେଶ୍ଵର ମହାକୁଳ ଅଷ୍ଟମ ଦେଖିଲେ ଏ  
ଯେତେବେଳାମାର ଦୀର୍ଘ ଦେବାଚକାର ଘୋଷ ନୂର ଦେଇ-  
ଲେ ସଂକ୍ଷପିତା ସମ୍ମାନ କରି ଥାଇଛି ।

କଣ ତୋପାରର ମୁନ୍ଦିବାଠାରେ ସନ୍ଧାନ କରି  
ଏହି ଅଳ୍ପରେ ଶୁଣ ସୁଲେଖାତ୍ମକ ତୋରିଥିବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା  
କୌଣସି ଦେଇ ମରି ନାହିଁ ମାତ୍ର ଅଳ୍ପରେ ଗୋମେଶାର  
କୌଣସି ହେଉ ।

ଶେଷ ଦେବତାଙ୍କ ମହାପ୍ରକଳ୍ପ ଉତ୍ସବୋଟ ବିଜ୍ଞାନ  
ବିଧି ପରିଚ୍ଛନ୍ନ ।

ସେ । ଏହା ନାମକରଣ କରିବାକାଳର ପରିବାରୀମାନେ  
ଦେଖିବାରେ ଦୂରବ୍ୟାକରେ ଶବ୍ଦବ୍ୟ କି ୨୫ ସତର ବର୍ଷ  
ପରିବାରର କୁଟୀ ପରିବାର ଯାତ୍ରିପରିବାରକୁ ମାତ୍ର ପାରିବାକରେ  
କି ହେଉ ଦେଇଲୁବେ ଶବ୍ଦବ୍ୟ କି ୨୫ ସତର ବର୍ଷ ପାରିବାକରେ  
କି ପାଇବାକାଳ ଉପର୍ଯ୍ୟବେ ଚୋଇବାକରେ ।

ଶ୍ରୀ ମେହେ ପାତାକାଳୁନାମେ ପାତୁରବନ୍ଧର ପର୍ବତ ଉପରେ ହାତକେ ଲୁହା ଓ ପଦ୍ମରେ ପାତାକା ଦେବା ବାନ୍ଧିଲୁଣ୍ଡ ଲାଗୁଥିଲା ମହେ ।

ବିଜ୍ଞାନ-ଗେଣେଟିକ୍

କୁଞ୍ଜ ପଦ କେଣ୍ଟି ବଲେବୁର ପାହ କାହିଁବନ୍ତର  
କୁ ଗୋଧୁ କଳିମାସର କୁଣ୍ଡ ଗାପ ହୋଇଛନ୍ତି ।

ପାଲେଖକଣ ଅଦେଶିଷ୍ଟେଣ୍ଡ ଡେଃ ମାନପ୍ରେସ୍ ଓ ଡେଃ  
କରିଲକୁ ମାତ୍ର ଲୋଧିକାଳିମାତ୍ରଙ୍କ ଏ ହୁ ଉତ୍ତରାଜ୍ୟ ଅଳ୍ପ-  
ପାପ ହୋଇଅଛନ୍ତି ।

କୁଣ୍ଡଳ ଶୋର୍ଷ ଜ ଏତମାଲିକ୍ଷ୍ୟ ଓ ତେବେହି ଦିନେ-  
ଦିନ ନିୟମିତ ପ୍ରମାଣିତ ଅଧିକ ବର୍ଷମାତ୍ର ଛାତ୍ରକୁଳ ସମ୍ବନ୍ଧ  
ମହିମାରେ ଅବଧାରିତ ହୋଇଥିଲା ।

ବିଜ୍ଞାନ ସମ୍ବନ୍ଧ ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାକାରୀ  
ନିମନ୍ତେ ଚେତନାକୁ ପାହାଇବା ସମ୍ଭାବନା ଏବଂ ଯେତେବେଳେ  
ନିମ୍ନଲିଖିତ ଦ୍ୱାରା ମାତ୍ରା-ନିମ୍ନଲିଖିତ ହୋଇବାର ।

ବୋଲିବ ମେହର ମା ତ, ଅକ୍ଷ, ମୟେନ  
କିଳା ଦୂରର ଦସନେବନ ମା ଯେ, ଏ, କୋଣିରୁଜ  
କରସଥାର ପ୍ରସିଦ୍ଧେତୁ ମାରିପ୍ରେଃ ମୋରା ଥବୁର

କଳିତର୍ପି ଦାହାତୁର  
 ବାହୁ ସୁରକ୍ଷାଧ ବାହୁର  
 ନିଃ ଲାଲମୋହନ ଯୋଗ ବାହୁର  
 ଦରକାର ମହାରାଜ ପାଇ ଲାଶୁରର ଦିନ ଦାହାତୁର  
 ମୌରୀର ବୈଷୟ ମହାମର୍ମା ଦାହାତୁର  
 ଓ ପାଇବ-ପୁଣେମ୍ବାର

ଜୀବନକୁ କାହିଁ କାହିଁ  
ଜିବ କଲାମାନ ରମେଶ  
ଡିଶା ଦୂରକଳର ତଥାତାଗୀର ପ୍ରକଟକୁ କାହା  
ଧ୍ୟାନାପ କର ଏବଂ ତ୍ୟଗମାନ ଯୁକ୍ତ ହତେ ଅଧିକ  
ଶୋଭାବସ୍ଥର ଏମ ପ୍ରେସରେ କାହାଲ ହେବେ ।

କଟିବ ମେଉବେଳେ ହୁଏଇ ତମ୍ଭାରୀ ସତ୍ତମାଙ୍କେ ଘର  
ପଥଧାରେ ଦୁରୀର୍ଥିତା ଲାଗ ଦିଅପରି ।

- |                         |                            |
|-------------------------|----------------------------|
| ୧ ପୁରୁଷଙ୍କ ମାସି         | ୧୦ ମହେତୁଳାଥ ଦାସ            |
| ୨ ଦେବେତ୍ରମାଥ ଅଧିକାରୀ    | ୧୧ ଶିଳ୍ପବ ଦୋର              |
| ୩ ଗୋଟାଳକତ୍ତ ବସ୍ତ୍ର      | ୧୨ ମୋଟାଳକତ୍ତ ଚେ            |
| ୪ ବାରିବରତ ବଜ ମହାପାତ୍ର   | ୧୩ ଶିମଲ କାମୋ               |
| ୫ ସାନ୍ଦର୍ଭମାତ୍ର ମହାତ୍ମା | ୧୪ ଅଶ୍ଵେତାନ କବାଣ           |
| ୬ ପୁରୁଷଙ୍କ ବଜ୍ର         | ୧୫ କୃତ୍ତବ୍ଯବିନ୍ଦୁ          |
| ୭ ମହେତୁଳାଥ ବାରତ         | ୧୬ ବେଦାକୁଟ ବରତନ୍ଦ୍ର        |
| ୮ ଲୁହନମୋହନ ମିଶ୍ର        | ୧୭ ଦିମାକରଣ ପାଣ୍ଡିତ୍ୟାନ୍ତ୍ର |

ବୁଦ୍ଧିଆସର ମହାବିଦ୍ଯା ଉତ୍ସମୀର୍ପ ପା ୧ ଇତିରେ  
ମହାବିଦ୍ୟାକଣ୍ଠାନ ଓ ଲର୍ଦ୍ଦ ପ୍ରେତବିଦ୍ୟା ସହିତ ଶାଶ୍ଵତ  
ବୈଦିକାର ସମ୍ମାନ ମେଳିଲା ।

ବଦୋରତୀରୁ ଅନ୍ଧିକା ଶୀମାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ସମ୍ବନ୍ଧ  
ଗ୍ରହଣ ଯେ ଉଚ୍ଚ ଲୋ କରିବାର ଦୂର୍ଭଳ ଦ୍ୱାରା ବରିତରୁ  
ଯାମଳାର ଓ ଗୋ ଏ ପ୍ରତ୍ୟକୁ କୀ ଜୀବନେ କହା ଦେଇ  
ଦେଇ ଦୋ ଏ ପ୍ରତ୍ୟକୁ ଦତ୍ତନ ବରିଅଛନ୍ତି । ବ୍ୟଥ କୁଏ  
ଯେବେ ନେଂ କରିବାର ଦୂର୍ଭଳ ଦ୍ୱାରା କରି କରିନାକ  
ଦୂର୍ଭଳ ଅବ୍ଲୁ କରିବାର ଦୂରିଦ୍ଵାରା । ସୁଅନ୍ତବାହିନୀରେ  
ଦରେବାନବତୀରୁ ଯାହାମେ ଶାର୍ଦ୍ଦିଳ ବରିଗୁଡ଼ିଛି ।

ମାତ୍ରାଙ୍କ ଅର୍ଥରେ ବୁଝି ଦେଖାରେ କଣେ ହୋଇ ପୁଷ୍ଟିରେ  
ବସନ୍ତରେ ଆମା ସବୁ ଉଚ୍ଚପଦ୍ଧତି କଲା ମଳାରେ ଜାଗା  
ମୁଖୀ ଆମାର ସ୍ଵର୍ଗ ନିରାକାର ।—ବସନ୍ତ ଶେରିଲେ  
୧୩ ୧ ଡିସେମ୍ବର

ମନେଶୁର ପାହାରେ କ୍ରମିକ ୧୫ ଟଙ୍କା ଦିଲେ  
ଏହି ଦେବାଳୁ ସେଠାରେ ଚାମାଜ ବଢ଼ି ଦିଲେ ଏହିଙ୍କ  
ବକଳ ସମ୍ବନ୍ଧ ମିଳଇ । ଦେବାଳେର ମନେଶୁର ଏହିଙ୍କ  
ଏ ଦେଖାଯାଇବା କିମ୍ବାରୁ ।

१८६

କୋଣକାରୀ ସ୍ଵର୍ଗରେ ସମ୍ବାଦ ଦିଲେ ଏ ସେମାନଙ୍କ  
ନିଷ୍ଠା ଜ ଏ ଦେହ କରୁଥିବାର ଅଧିକତା ଯେ ଏମାରେ  
ଜରୁ ଆଶ୍ରୟ ଲୋଭମରେ ମା ଛ ସ ପରିଶ୍ରମ କରୁଥିବେ  
ତଥବା ବସଦିରେ କାଳେ ଛାପ ରହିବେ । ଦେଖିଯାଇବେ  
ସେମାନଙ୍କଙ୍କ ନିର୍ବିର କାର୍ଯ୍ୟ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରୁଥିବେ ।

ପ୍ରାମଳୀ ପଦକରେଣ୍ଟଙ୍କ କିମ୍ବାନ ଉପଲବ୍ଧତା ଗୁଡ଼ିକ-  
ମାପ ଥାଏ ଯେବେ ଅମ୍ବାନାହାର ହେଠ ମେଚେଟିକ୍  
ଯେଉଁ ହେଠ ତେବେଳେ ହେବେ ଜରୁବର ଏହି  
କଷ୍ଟକାରି ନିର୍ମାଣମାତ୍ର ବନ୍ଦୁଳବ ମାରୁବ ମହୋବ  
ବୁଝିପାଇବ ଥାର ସମ୍ବନ୍ଧର ମିଳିବ ।

ମହୁରାରେ ଶୋଭା ଅକ୍ଷୟ ଦ୍ୱାରା ସଂପର୍କ କରିଲା । ତଥାପି ଏହାରେ ଛାତ୍ରଙ୍କ ଏବଂ ଶୈଳୀଙ୍କରେ ଉଚ୍ଚ ମାତ୍ରରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଲା ।

ଦିନାମ ଶବ୍ଦର ଦିନାକ ଉତ୍ତର କ ୨୫ ଏ ବାଲ  
ଏହି ଅପରାହନ କରସାରୁ କରସାରୁ ( Silver  
marriage ) ହିଁଥା ହୁଏବି ହେବ ବଜନ ହୋଇ  
ଥାଏଅଛା । ଯାହା ହବାହରେ ଅନେକ ସୁଖ ଓ ଶବ୍ଦାଳ୍ପ  
ଦିନରେ ଦୟାର ଥାଏ । ଏହା ଚର୍ମର ସ୍ଵରୂପକୁ ଘେର  
ଏଇ ଅଶ୍ଵାଧିଷ୍ଠାତ୍ର ଗାସ ସବାଦବାରେ ୨୦୦୦ ଟଙ୍କା  
ଓ ଦିନେ ପାରାନ୍ତର ଭ୍ରମର ଦିନକାରୁ ଯିବାରେ ୧୦୦୦  
ଟଙ୍କାରେ ପାଇଅଛା ।

ବୁଦ୍ଧ କେହାଏ ?—ଅଛି କାହା ଅବଧିରୀସୁ । ସଙ୍ଗେ  
କୁଣ୍ଡ ପାତରି ଏହି ସବୁ ପଢ଼ା ଏଥକାର କବିତାମେ ଅଛି  
ବୁଦ୍ଧ କଲେ ପରିଶ୍ରମ ଜ୍ଞାନୀ କାହିଁ କେବୁ ସୁଧା ଦୂର କେବଳ  
କାହିଁ ପରିବ ଦର୍ଶାଯାଇ ।

ସୁକାର ୧୨ ।—ଗତ ଦିଶକାରତଳ ଦଲଗାନ୍ଧି  
ସୁକାର ଉପରେ ୨୨୯ ଅଟ କିମ୍ବା ସରଦୀ ହୋଇଥି  
କ ୨୫୫ ଅଟ ତଳରେ କବାହେଲାଣ୍ଡ ।

ପରିବ୍ଲକ୍ଷ୍ୟ ବେଳକାରୀଙ୍କ ମାତ୍ରାର ଗର୍ଭନେଶ୍ଵରଙ୍କଠାରୁ  
ବିଦ୍ୟାବଦ୍ୟ ହେଉ ଜୀବନର ତା ଏ ସଂକଳନ ବେଳକ-  
ମେଲା ବାନ୍ଧିବେଳକ୍ଷ୍ୟ କେତେବେଳକ୍ଷ୍ୟ ଦସ୍ତଖତ ଉତ୍ସବ-  
ପାଇବା ।

ବର୍ଷାବିତା ମିହନତିକାରେ ଚାହେଜାଇ କାଣ୍ଡେ ଗଲାଦେ  
କିମେ ଏବ ଦଶଶ ଅଧିକତାର ହୋଇଥିଲ ଅଛେବ  
ପରିବର୍ତ୍ତ କରାଯି ମିଳ କରିଲା ଆର ମେଲିତାକେନ୍ତି  
ଖେଳୁଟିଙ୍କ ସଦରେ ନଥୁଛି ହେଲେ । ଏହାକାର  
ପରିବର୍ତ୍ତ ସଧ୍ୟବନ୍ଦୀ ଅନ୍ତିମତା ହାତ କବସଠାରୁ ଅଧିକ  
ଅର ।

ପ୍ରେସ୍ ପାତା ।

ପଥିତ୍ରେରକର ନିରାମତ ନିମନ୍ତେ ଥାଏଁ  
ମାତେ ଦାସୀ ନୋହୁଁ ।

ଶ୍ରୀ କଗନାଥ ସହାରଙ୍ଗର୍ମର୍ମର୍ମିଶ୍ରୀସହ

四

ଅକ୍ଷୟ ଶା ଗୁ ରଙ୍ଗ ମର ପତ୍ର ୧୨୦-  
ମସିହା ରକ୍ଷିତାର ସର୍ବ ଅସୁବେଳକରେ ଉତ୍ସ-  
ମିତି ପୁଣ୍ୟାକାର ପଠନ ଦେଲାପରି ଚିମ୍ବିତିତ  
ଦିଷ୍ଟର ନିର୍ଦ୍ଦୀରତ ଦେଲା ।

୧୮—ବାରତବର୍ଷରୁ ହନ୍ଦୁମାନବର ପୂଜା  
ଏବଂ ସାଧାରଣମାନଙ୍କର ଅନ୍ତରେ ଧନ୍ୟଵାନଙ୍କର  
ଉପକାରୀ ଗୋରୁମାନଙ୍କୁ ବସାଇମାନେ ପ୍ରଦା-  
ନ୍ତ୍ରାମରେ କ୍ରମଶଳର ଥାଳ ଭଣ୍ଡଲାଦ ଖରଦ  
କଳାପାୟ ଖରଦ କରନେଇ ଗୋବିଧ କରୁ-  
ଥିବାରେ ହନ୍ଦୁମାନବର ଥନ ଓ ଧର୍ମ ବିଚିତ୍ର  
ଜଣ୍ଠ ଦେଉଥିଲୁ ଏବଂ ହନ୍ଦୁକୁରାତମରେ  
କୃତ୍ତିମମାନେ ସବ୍ରେଷ୍ଟ ଛାଇଖାତି ଓ  
ମାନଙ୍କାୟ ଏବଂ ଧର୍ମରାଜାବାସ୍ତୁ ବନ୍ଦି ଥିବା  
ପରିମାଣ ଉଚ୍ଚିଷ୍ଟ ହେ ବିନାମାନରେ

ଶିଳା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିଶେଷ  
ଶୁଣା ଯାଉଅଛି, ଏହା ଅଛି ଶୋଚିଲୁ  
ଯଥାହେତୁ ଗୋଟିଏ ଖୁଦରେ ବକ୍ଷିତ୍ରିବା ଅଛି  
ପ୍ରାର୍ଥ ଦେବାତ୍ମା ମର ହେଲେ ତୁମ୍ଭରମାନେ  
ଶୋଭାମୀରୁ ଧୋଗ ଉତ୍ତାର ନିଷେଧକରି ଏବଂ

ତାହା ହସ୍ତର କଳୟବା ପ୍ରଥମ ନ କର ଗଲା  
ବଧ ପ୍ରାୟେଣ୍ଟିକ କଶକୁଅଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଗୋମୁ  
ଗୋଖାଦକିକୁ ବିକ୍ଷୟ କଲେ ଶାସ୍ତ ଅନୟରେ  
ସଫ୍ଟ୍ ଚର୍ବିଦ ଗୋବଧପାଇକ ଦିକ୍ଷେତାର  
ଲାଗୁଥିବାପ୍ରକଳେ କ୍ରାତ୍ରିମାନେ ତାହାକୁ ପ୍ରାୟେ  
ସୂଚ ନ ଦସଇ ଦ୍ଵାରା ଗୋବଧେତା ପଢିବିବ୍ୟ  
ନ୍ତିର ଅନଜଳ ସ୍ଵର୍ଗରେ ପାଇ କରୁଥିବାଦେଇ  
ତଥା ତାତ୍ତ୍ଵମାନଙ୍କର ଜ୍ଞାନ ଓ ଧର୍ମ ଏ  
ବ୍ୟକ୍ତିର ଜ୍ଞାନ ଦେଉଥିଲା, ଏକଥା ବିହିବ  
ବାହୁଦ୍ୟ । କ୍ରାତ୍ରିମାନେ ପାଠ୍ୟକାଳୀମାନଙ୍କରେ  
ବିଦ୍ୟାଧୟୁକ୍ତ କରି ଅପରାକ୍ରମ ଜ୍ଞାନ ଓ ଧର୍ମ ଏ  
ଧନ ଉଷାପ୍ରକ ଦୃଷ୍ଟି କ କରି କେବଳ ଯେ  
ଟଥିଲାରେ ସ୍ଵର୍ତ୍ତି ପରିଚ୍ୟାଗ କରି ବ୍ୟାଖ୍ୟାତ  
ଅନ୍ୟଦୂତି ଅବଲମ୍ବନ କରୁଥିଲାନ୍ତି ଏବଂ ଉତ୍ସ  
ଗୋବଧେତା ପଢିବିବ୍ୟକ୍ରିତିର ଅବଳନ ପରି  
ଶବ୍ଦ ବିଜେ ସେଥିର ଆପରାଗୀ ହେବୁଥିଲା  
ନେତ୍ର, ସନ୍ଦେହ କାହିଁ ବସିବାର ନାକାହାର  
ଅତି ବାତ୍ତୁମାନଙ୍କର ଜ୍ଞାନ ଓ ଧର୍ମ

ଅର୍ଜୁ ବୃଦ୍ଧିତେଜ ଦାର ହୋଇ ଲେଖିବମା-  
ଜରେ ନିଦମୟ ହେଉଥିବାରୁ ଘରଭବର୍ଷପୁ  
ଗାବଜୟ ହନ୍ତୁ ଧର୍ମରଙ୍ଗ ଓ ପଣ୍ଡିତ ପ୍ରତିକଳ  
ଗ୍ରାମବାସୀ ଧରେଥିବାରୁ ଏ କର୍ମଶ୍ଵର କୁତ୍ତିଶ ଏହି  
ଧୂରଣଧିକା ପଣ୍ଡିତ ମହାଶୟମାନଙ୍କ ନିବଟିରେ  
ପ୍ରାର୍ଥନା ଯେ ସେମାନେ ଗୋଟିଏନାମାନଙ୍କ ପୂର୍ବକ  
ଗୋଟିଏକ କିବଟରେ ଗୋରୁଦିନେବା ବ୍ୟକ୍ତି-  
ମାନଙ୍କ ବିଧମତେ ପ୍ରାୟର୍ତ୍ତିତ ବସନ୍ତରେ ଏହି  
ସେହି ବାହୁମାନେ କିନ୍ତୁ ଗୋପିତାକାଳେ  
ତୁଳିବ ପରିଗମ ଗୋଟିଏ ବରିଆର୍ଥ ସେମା-  
ନକ୍ତ ଥେବୁ ପରିଗମ ଗୋଟିଏ ବେଶିବୁ  
ପ୍ରାୟର୍ତ୍ତିର ଭରିବାର ବିଧମତେ ସେ ବିଧମତୁ-  
ଯାରେ ପ୍ରାୟର୍ତ୍ତି କିମ୍ବା ଅଶ୍ରୁ କୁତ୍ତିଶଙ୍କ-  
କର ନିନା ଦୂର କରିବେ, ଏହି ହନ୍ତୁମାନଙ୍କ  
ଗୋଟିଏକ ନିବଟରେ ଗୋରୁ କିମ୍ବା କିମ୍ବାର  
ନିଷ୍ଠାଧିକରି ସନ୍ନାତିଧିମରିଶା କରିବେ।

କରମତ  
ଆସିବାର ପଢ଼ନାଯକ  
ସଦାଶ୍ଵର ମନ୍ଦିର

ଦିଲ୍ଲିପନ

ପୁରୀଧାମର ଶା ଶା କଗନାଥକର  
ମନ୍ଦିରର ସ୍ଵରଂକରଣ ପାଇ ।

ପଦ୍ମନାଭ ସମ୍ମାନ	ଟ ୧୦୦୫୯୩/୧
ଅରୁ କଳାଶୀଳକଣ୍ଠ ବେଳେ	୫୮
ଏ ବୃଦ୍ଧଗୋଟିଏ ତାପ୍ତ ବିଷ୍ଣୁରେଣୁ	୧୦୦
ଯୋଦେବୁର ଶୟୁ ମୋହନପୁର	୫
ବୋଲିହାର ନିତ୍ତ ଅବସଥା	୨
ଶ୍ରୀମତୀ ପଦ୍ମନାଭ,	୧୦
ଠାର ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣ ଖୁବ୍ ଏକଜୀବ	୧୦
ବାରୁ ଦୂରମୋଟ ସରକାର ମାନୁଷଙ୍କ	୧୦
ଏ ପ୍ରେସ୍ରୁଟରଙ୍କ ତାତ୍ତ୍ଵ ମହାମାତ୍ର	୫
	ପଢ଼ିଲେଇ
ମହୁର ମରାମାତ୍ରା ମ୦	୫
ପଞ୍ଚମ ଉଦ୍‌ଘାଟ	୧୦
ସହମଳକ କାନ୍ଦମରେ ପଞ୍ଚମ	୧୦
ବାରୁ କରୁତୁଳନ ମହାଶ୍ରୀ	୫
ଏ ବ୍ୟାକୀୟ ମହାଶ୍ରୀ	୨
ବୁଦ୍ଧବର୍ମାର ଶୟୁ ମାନୁଷରକ	୧
ବୁଦ୍ଧବାର ତାପ୍ତ	୨
କୁଣ୍ଡଳ ପାର	୨
ବୁଦ୍ଧ ପାର	୧





# କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରାଚୀନ୍ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

## ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦପ୍ରତିକା ।

ପ୍ରାଚୀନ  
ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

୧୯୫୩ ବେଳେ ମାତ୍ର ହୁଏ ପତ୍ର ମରିଦାନ । ମୁଖ୍ୟ ଅଭିଭାବ ଓ ଉତ୍ସବ ପାଇଁ ପାଇଁ ୧୯୫୦ ସାଲ ପରିବାର

ଅପ୍ରିମ ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ ୩ ॥  
ପ୍ରଥମବେଳେ ୩ ॥

ବଜଳାର ବର୍ତ୍ତମାନ ଶୈଠ ଲାଟେମ୍ବୁ ମାହା-  
ତୋଳେଲ ବାହାରୁ ଦାରକଲିଙ୍ଗରେ ପଦ୍ମିନୀ  
ବାଳରେ ସେଠା ଲୋହମାଳେ ବିଶେଷ ଅଗ୍ରହ-  
ସହିତ ବାହାରୁ ଅଭ୍ୟର୍ଥତା ବରୁଥିଲେ । ବି-  
ଦ୍ୟାର କୃତ୍ୟତା ଯେ ପୂର୍ବେ କେବେ ଏବେ କ୍ଷେତ୍ର  
ସେଠା ବେଳକ୍ଷେତ୍ରରେ ଏବେବିତ ହୋଇ  
ଏ ଥିଲେ ।

ବିଲଭରେ ଏବେ ପରିଷି ରାଜ୍ୟରେ ଅନା-  
ଦ୍ୱାରୀ ହେବୁ ପରିଲାଭ ଅବସ୍ଥା ଅଛିନ୍ତି ଗୋଟି-  
ଏମ୍ବୁ ଓ ଗୋଟି ଗୋଡ଼ାଳର ପାପ ହୁଏଇଲୁ  
ଦେଖାଇଥିଲା । ଫରାଟି ଗର୍ବମେଣ୍ଟ ବସନ୍ତ  
ଅମଦାବାଦ ମାସର ଲିପିବାଳ ପ୍ରତିତ ରାଜିଗାର  
କିମ୍ବା କିମ୍ବା ପ୍ରତିତ ପ୍ରତିତ ଅନାଦ୍ୱାରୀ  
ଏବେବେ ଅନାଦ୍ୱାରୀ । ଦେବବୋଗଳ କୃତ୍-  
ବାକୁ କିମ୍ବା ସମ୍ମର୍ତ୍ତମାନୀୟ ।

ଭୁବନେଶ୍ୱର ରେଲେବାଟର ସମ୍ଭବରେ ସନ-  
ତ୍ତବ୍ୟ ସାଲରେ କି ୧୯୫୩ ଶତାବ୍ଦୀ ହେବୁ ଓ କି ୧୯୫୦-  
୫୧ ଶତାବ୍ଦୀ ଅବଶ୍ୟକ ଏବେ ସନ ତ୍ତ୍ଵବ୍ୟ ସାଲରେ  
କି ୧୯୫୫ ଶତାବ୍ଦୀ ହେବୁ ଏବେ ଜ କି ୧୯୫୦ ଶତାବ୍ଦୀ  
ଅବଶ୍ୟକରେ । ବେଷଳପ୍ରତିତ ବର୍ଷର କିମ୍ବା  
ପ୍ରତିତ ବର୍ଷରେ ରେଲେବାଟ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥିବା  
ପ୍ରତିକଷା ଦୁର୍ବଳକାରୀ ପରିମାଣ କିମ୍ବା ନିର୍ମାଣ  
କରିଲାମାନ ସନା ନିର୍ମାଣ ନହିଁ ।

କୁତୁଳିହାରର ମହାବିତା ଅପଞ୍ଜାବଜାନ୍ତୁ  
ପ୍ରାଣଦ୍ୱାରା ଦେଇଥିଲା । ଭାରତର  
କଥା ରେଣ୍ଟର ଆହ ଭାରତେପର ଅନେକ  
ସହ୍ୟବଜ୍ଯରେ ଯାଦା ହୋଇ ଲାହାଁ କୁତୁଳି  
ହାର ମହାବିତା ଆପଞ୍ଜାବଜାନ୍ତୁରେ ଦାହା  
କିଲେ କିମ୍ବା ପ୍ରାଣଦ୍ୱାରା ଦିଶ୍ୟ ଅଟିଲ । ଅନ୍ୟା-  
ନ୍ୟ ଦେଶୀୟ ଶ୍ରାଦ୍ଧାଳ ରାଜମାଳରେ ଏହି ପ୍ରକାଶ-  
ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟରଙ୍ଗ କିମ୍ବା କିମ୍ବା ସମ୍ମର୍ତ୍ତମାନୀୟ  
ହେବା ।

ସକାଗୋର କିମ୍ବା ବର୍ଷମାନ ରତମାଧରେ ପିତ୍ତ-  
ବାର ପାଠକମାଳକୁ କଣାଇଥିଲା । ଏ ପ୍ରକରଣରେ  
ଯେଉଁଠାରେ ବସିଥାରୁ ସେ ଭୁମିର ପରିମାଣ  
କି ୧୦୦୦ ମନ୍ଦ୍ରମାନୀୟ ହେବୁ । <ଧରମଥରେ ୧୦୦ ମୋଟା  
ଅନ୍ତରିକ୍ଷାନବା ଭରମା ହୋଇଥିଲୁ ସେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା  
୨୦୦୦୦ ମନ୍ଦ୍ରମାନୀୟ ରହିବାର ସ୍ଥାନ ଅଛି ପର-  
ିମା କିମ୍ବା କିମ୍ବା ସମ୍ମର୍ତ୍ତମାନୀୟ ହେବୁ । ଏମନ୍ତ ହେବୁ ବ୍ୟାପାର  
ଥାରୁ କେବେବେ ଦେଖା ନ ଥିଲା । ଧରମ ଆମେ-  
ରିବାକାହିମାଳେ ।

ବନ୍ଦବନୀ ଅବସର ହୋଇଥିଲା କି  
ଯେଉଁମାଳେ କୁମ୍ର ରାଜନୀ ଦେଶମାଳୁ ଉତ୍ତର-  
ପାଠା ବିଶ୍ୱ ସଦି କାଶ ରାଜନୀ ଦେଶ  
ଦୁର୍ବଳ ଲାହାଁ । ଏଥାର ସମ୍ମର୍ତ୍ତମାନୀୟ  
ହୋଇଥିଲେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା  
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

କେବଳ ମନଙ୍କିମାଳକର ଦାହା ମାରିଥିଲୁ  
ଏବୁବ ନୁହେ ଉତ୍ତରତା ଓ ବସନ୍ତ ପରି ଭୟ-  
ଦ୍ୱାରା ସନ୍ଧାମବ ରୋଜ ବସାରର କଥାୟ କର  
ଦେଇଥିଲୁ । ସାମାଜିକ ଦୁଃଖର ବସନ୍ତ  
କୁତୁଳି ।

ବନ୍ଦବନୀ ରୁଧିବାରଠାରୁ ଶୁକରବା-  
ରପରିନ୍ଦ୍ର ପରିମେ ପୁରେଇ ଏହି ପରି ବରିଶା  
ପରିହ ବର୍ଷକ ପାଠା ଏହି ହୋଇଥିଲ ଭାବା  
ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ଉପକୁଳରେ ଏହି ସ୍ଥାନ ଗୋଟିଏ  
ଭାବାକର ପାଠ ଅଟିଲ । ପାଠ ଭୋପାଳ  
ବଜାରଥାର, ଭରତଭାଗରେ ହୋଇ ଇବାକ-  
ପଟ୍ଟନ ପାଖରେ ଭୁମିଲୁ ମର୍ମ କର ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ-  
ଅକ୍ଷକୁ ମାହାର ଏକ । ଏହି ଭୋପାଳ  
ଯୋଗୁ ପୂର୍ବ ପରିମିତପକୁଳ-ଏକ ନୁହିପ୍ରଦେ-  
ଶରେ ଭାବ ହୁନ୍ତି ହୋଇଥିଲା ।

ଲହୋରରୁ ଅସିଥିବା ଭାବିତମାଳା ପ୍ର-  
କାଶ ମେ ବିଲାକ୍ଷର ଜାହାଜ ବିଶାଳ ଧାରିଥିଲା ।  
ପାଥ୍ୟ ସେ କୁନ୍ତାକୁ ଦେଇଯିବେ ନାହିଁ ଏବି  
ଭାବାର କ୍ଷେତ୍ରପ୍ରତିକଷା ମହାରାଜାକ ଭିକାହର  
ବାସନକର୍ତ୍ତା ହେବେ । ଭାବାର କିମ୍ବା ସମ୍ମର୍ତ୍ତମାନୀୟ  
ଅଜିମାଳ କେବେ ଏହି ଭାବାକ ପଢ଼ିଲୁ ବ୍ୟା-  
କରିଥିଲାରୁ ପିଲାକଠାରୁ ପୁଅଚ୍ଛୁଷେ କୁଏ-  
କାପରେ ଏହି ଭାବାରେ ଉପିକି ହୋଇଥିଲା

ଏହି କେତେଗୁଡ଼ି ଏ ପୁଲାର ଏହାକୁ ଲାଗି  
ଛିବା ପାଇଁ କିମ୍ବା ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଖାତ-  
ସାଦେବଙ୍କୁ ଗାସି ଏବଳକାର ଟକା ଖୋଗନ  
ଦେବାକୁ ଧିଂସକଗଢ଼ିମେଣ୍ଟ କହିଅଛନ୍ତି ।  
ଏହି ସଜମାରୁ ଅନ୍ୟ ବିଳି ଗଣ୍ଠଗୋଲ ପ୍ରକ-  
ତତ ତ ହେଲେ ଚାନ୍ଦା ।

ଆମୁଗାଇଲଙ୍କ ଭାବ ସ୍ମୃତିପ୍ରିନ୍ସିପ୍ ଅବଳେଖ-  
ସଙ୍କର ଦ୍ୱିତୀୟ ପୁରୁଷର କୁମାର ଶିଳ୍ପୋଷ୍ଟୀ  
ମେରକୁ ସଙ୍ଗେ ଫୁଲ୍‌ମୂଳର ଜିବନ ହୋଇ  
ଥିଲା । ଅଛି ଅନୁଭବରେ ଶୁଭବିବାହ ଧର୍ମର  
ହେବ । ଏଥିଥାରୁ ଶ୍ରମଶ ମହାବାଣ ଭାବ-  
ଚେଷ୍ଟାକ ବିପ୍ରାତ୍ମିଷଳ୍‌ଯର ପ୍ରତାମାନେ ଅନନ୍ତ-  
ଧାରରେ ଘରୁଥିଲାନ୍ତି । ଏ ପ୍ରଦେଶର ପ୍ରତି-  
ମାନକୁ ଏହି ଅନ୍ତିମ ଆଜନ ଶ୍ରମର ଭାବ-  
ଚେଷ୍ଟାକ ଏହି ସ୍ଵଭବକୁ ଉତ୍ସଥବଳେଖକୁ  
ଜାଗାଇବା ଦ୍ୱାରା ବଳିକରାବାଯିମାନେ ଜାଗ  
ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୁରୁବାର ଏବଂ ହୃଦୟ ଦିଗ୍ବିଜ୍ୟ କରି ଅଛିଲ-  
ନିଜପଦ୍ମମାନ ପଠାଇବାର ପ୍ରିଯ କରିଥାଯାନ୍ତି ।  
କାରତର ଅଭ୍ୟାସିନ୍ୟ ପ୍ରଥାକ କରଇମାନଙ୍କର  
ଏହିପରି ଅଭିନନ୍ଦନ ମହମାର ଦେଖି ଦେବ ।

ଜୀବନକାଳରେ ବୋମାଇତାରେ ଏକ  
ବହୁ ମାମଲ ଦାର୍ଘ୍ୟ ହୋଇ ଥିଲା । ମାମଲ-  
ରେ ବାଇଶଲେ ଠବା ସମ୍ପର୍କର ଧରି ଥିଲା ।  
ମୁଦେଇ ଖେମାଇର ସମସ୍ତ ବଡ଼ ବାରଷ୍ଣୁରଙ୍ଗୁ  
ଆପଣାପକ୍ଷରେ କିମ୍ପକୁ କରିବାରୁ ଜୀବନକାଳ  
କାହିଁ ହୋଇ ବନ୍ଦିବାରୁ ଗାହଞ୍ଚିବ ସର  
ଶିଖିଥ ଉଦ୍‌ବାନୀ ଆଦେବକୁ ହେଉଯାଇ  
ଅଛିତ୍ତ । ଦର୍ଶାନ ଉଦ୍‌ବାନ ସାହେବ  
ବନ୍ଦିବାରେ ବାରଷ୍ଣୁର କରୁଥିଲାଗୁ ବୋମାଇ  
ହାମଜୋର୍କରେ ଉପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୋଇ କାର୍ଯ୍ୟ  
ବିବିଧାବେଳେ ଲା ଏହିଷୟୁଗେ ଗର୍ବ ହୁଏଗିଥି  
ଦେବକାରୁ ଯେତେ କୁକୁମାଳକର ଏବ କମେଜା  
ହୋଇଥିଲା । ଜନେମାକେ ନାହିଁ କରିଅଇଲୁ  
ଯେ ନନ୍ଦାକ୍ଷୀ ସାହେବ ବସନ୍ତ ବନ୍ଦିବାରେ  
ବାରଷ୍ଣୁର କରୁଥିଲାଗୁ ବୋମାଇତାରେ  
ବାରଷ୍ଣୁର କରିବାରୁ ଉଚ୍ଚ ଲ ଥିଲେବେ ସେ  
ଆବେଦନ କରି ବୋମାଇ ହାମଜୋର୍କର  
କାରଙ୍ଗୁର ଶ୍ରେଣୀରୁ ଦ୍ୱାରା ମୋରଜୀ  
ତମାରଫାରନ୍ତି ।

ବୌଦ୍ଧିନବଜାର ଗୋଟିଏ ଫଳର ପ୍ରଥା ।  
ଏହୁର ଲାଗୁଣ୍ୟ ଏହିହ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ କରିବୁ ସମ୍ମୁଦ୍ରା-  
ଦୀପ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟ ଅଥବା ବିଦ୍ୟାନୟ ତିତ୍ତପା-  
କଳ୍ୟ ଅଜାଧୀନ ଉତ୍ସବାଦ ସାଧାରଣ ହୃଦୟର  
କାର୍ଯ୍ୟର ହତ କିମ୍ବାରେ ଏହା ଦିନ ଦିନମାତ୍ର  
ଜାମାଟଙ୍କ ମଗୋଡ଼ାଖା ଦ୍ଵାଦ୍ସର ଦୋହାର ଏବଂ  
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରକଳ୍ପରେ ସହାର ବସି ପ୍ରାତିକମାନଙ୍କୁ  
ବିନ୍ଦୁ ଦିବରୁ ଏବଂ ତହଁରେ ଯାହା ଜୀବ  
ଦୁଆର ତାହା ଯେଉଁ ନିଷଳତାରେ ବଳାଇ  
ବସିଥାଏ ବହଁକ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୁଅଛି । ଧୀମାରେ  
ବିଚୟ କଲେ ପ୍ରତ୍ୟମାନଙ୍କର ତରିକାରୁ ଅଧିକ  
ଅଗ୍ରବ ହୁଅଇ ଓ ରସାଦାତ ଆମୋଦରେ  
ଅବତ ମୂଳ୍ୟ ଦେବାରୁ ପଦ୍ଧତି ହୃଦୟରେ  
ପଦ୍ମାର ଅଗ୍ର ଅଧିକ ହୁଅଛି । ସମ୍ମାଦିତମାନ-  
କରେ ପାଠମୁକ୍ତ ଅନ୍ତିମର ବଜାରର  
ରିଯେନାରେ ଏହିଗର ଗୋଟିଏ ଶ୍ରୋଦିନ-  
ବଜାର ଦିନମାନଙ୍କ । ଜଣେ ପହଞ୍ଚାର ଦୋହା-  
କଳ୍ୟ କଲେ ଲାଙ୍ଘକମ୍ପିବା ଯାଇ ରୁଧିତା  
ଦ୍ୱାରା ହରିଲେ ଯେ ଯହିଲା ବାହାଦୁର ଗୋଟିଏ  
ମ୍ୟ ହେଲେ ବେ ଏକପରିସ୍ଥି ପାଇସ୍ତ ଅର୍ଥାତ୍  
ଦୟାଦାର ଟଙ୍କା ଦେବନ୍ତ । ନହିଁବା ସମ୍ମାନ  
ହେଲେ ଓ ମୁହଁର ଦର୍ଶକମାନଙ୍କ ସାମାଜିକ  
ଗୋଟିଏ କୁମ୍ଭ ପ୍ରଦାନ କର ଉତ୍ତର ଟଙ୍କାର  
ଖ୍ରେଇ ଦୃଷ୍ଟି ପଢ଼ିଲାହାର ପ୍ରଦାନ କଲେ  
ଏହୁରେ ଜୀବ ଅମୋଦ ହେଲା । କିମ୍ବା  
ସରଦାର ମର୍ମ ରୁଦ୍ଧିବା ବଠିନା ।

ଲାଜୁର୍ମିଣ୍ୟୁରଙ୍ଗ କୌଣ୍ଠ ଉହଁରସ୍ତରୁ ସବ-  
ବାବା ତାବକଦିନକାବୀ ଧୂଆଳିକଳ ଜାହାଜ ଓ  
ତହିଁରେ ବନାଥୁଗା ବୋଟମାନ ତହିଁ ପତ୍ରେ  
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଧୂଆଳିକଳ ଜାହାଜ ଓ ତହିଁର କୋ-  
ଟମାନ ପାଇଁ ଦେବ । ଜାହାଜ ପାରିଦେଇ  
ଇରୁରୁ ଅଳ୍ପାବ୍ୟ ବୋଟ ଲୈବାମାନ ଥେ  
ସାହା ଅଗେ ପଢ଼ିଥିଥିବ ଓ ଥବ ଝେଷ୍ଠେ  
ଦେଇ ପାରିଦେବ । ଏହି ନିଯମ ପୂର୍ବରୁ କାବୀ-  
ଥିଲେ ଏହି ଶାରକାଳରେ ଲେବଜାଥୀଯୁବ-  
ନ୍ତିରେ ଯେଉଁ ଦୁର୍ବଳା ବୋଇଥିଲ ତାହା  
ଏହି ନ ଆଜ୍ଞା । ଚନ୍ଦ୍ର ଦୁର୍ବଳା ଏ କିମ୍ବା ପଳକ  
ମଳ ଥିଲା ।

ଦିଲାର ରେଜନ୍‌ସ୍ଟ୍ରୀ କରିବା ପିତା ମନ୍ଦିରରେ  
ବର୍ଣ୍ଣାୟ ଗର୍ଭମେଷଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଦୂରକ  
ବିଜ୍ଞାପନ ଦେଖିମାତ୍ର ତା ୧୯ ବର୍ଷର ଦିଲାରଙ୍କ  
ଗଛେଟରେ ବାହାର ଥିଲା । ବିଶ୍ୱରେ ଅମ୍ବୋ-  
ମାଳେ ଆହାର ସହିତ ଦେଖିଲୁ ଯେ ଅନ୍ତର୍ମାନ  
ଆମାଦର ଦିଲାର ପ୍ରତି ଟ୍ରେଡ ସ୍ଥାନର  
ହୋଇଅଛି । ପୁଣେ ଦବାକ ତମସକ ପରିବହ  
ଦିଲାର ମୂଳ୍ୟ ଏବଂକି କୁବାର ମର୍ଦ୍ଦିକ  
ଦେଲେ ତହୁଁ ନିରନ୍ତର ଟ୍ରେଡ ଶିଳ୍ପ ଆବଶ୍ୟକ  
ଥିଲା । ସମ୍ଭାବ ନିଯମ ହୋଇଅଛି ଯେଉଁ  
ବିହାର ପ୍ରକାଶର ମୂଳ୍ୟ ଟ୍ରେଡ କୁବାର ଉଚ୍ଚ  
କ ହେବ ରାହା ରେବିଜ୍‌ସ୍ଟ୍ରୀ କରୁଥିବାର ଶିଳ୍ପ  
ଟ୍ରେଡ ଦେବାକୁ ଦେବ ମୂଳ୍ୟ ଟ୍ରେଡ କୁବାର  
ଉଚ୍ଚିତ ହେଲେ ଏବଂକି କହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଟ୍ରେଡ  
ଶିଳ୍ପ ଲାଗିବ । ଏବଂକି କହାର ଉଚ୍ଚିତ ମୂଳ୍ୟ  
ର ବିବାକ ପ୍ରକାଶ ଏହି ଅନ୍ତର୍ମାନ ଦିଲାର  
ମନ୍ଦିରରେ ପୂଜେ ଯେଉଁ ଶିଳ୍ପ ଧାର୍ଯ୍ୟ  
ପରିବହ ବର୍ଣ୍ଣମାଳ ସବା ସେହି ଶିଳ୍ପ ଦେବାକୁ  
ଦେବ । ଦବାକ ତମସକ ପ୍ରକାଶ ଦିଲାର  
ମୂଳ୍ୟ ଟ୍ରେଡ କୁବାର ଅଧିକ କ ହେଲେ ଅନ୍ତର୍ମାନ  
ଅନ୍ତର୍ମାନେ ବୈତନ୍‌ସ୍ଟ୍ରୀ କରିବାକୁ ଦିଲାର  
ବାଧକ ଥିଲେହେଲେ ହାତର ଗପକୁ ଦେଖିଲେ  
କେହିଁ ଦର ତୋତିଏ କହାର ଦିଲାର ମନ୍ଦିର  
ବୈତନ୍‌ସ୍ଟ୍ରୀ କରିବାକୁ ଦିଲାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ  
ଗୋଟିଏ ଦର ଥିଲାହେ ଘରବିମାଳ-  
କାର କଣ୍ଠ ଦେଇଥିଲା । ଟ୍ରେଡ କୁବାର  
ଗୋଟିଏ ପରା ଦର ଧାର୍ଯ୍ୟ କହି ପରିବାର  
ଯକ୍ଷମାଳ କରିପାରିଲା ।

ଏହି ନଳମାର ଖେତ ସପ୍ରାଦରେ ଥାଇ

ଶ୍ରୀମତୀ ହୋପାଳ ହୋଇଥିଲ ବହଁରେ  
ଏକେ ଜଳ ଦୁଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲ ଯେ କେଣ୍ଟୁ-  
ମାରରେ ଆଉ କେବେ ଏଥି ଘଟିବାର ମୁଦ୍ରା  
କେତେ ନାହିଁ । କେତେ ସ୍ଥାନରେ କେବେ  
ଦୁଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲ ସରବାର କାଗଜରୁ ବହଁର  
ଗାଲିଚା ମିମେ ପ୍ରକାଶିତ ହେଲା, ସଥା ।

୩୧

ବିଷ୍ଣୁର ପଦମାଳ

	ଭାବ
ପୁରୀ	୧୮୦୨
କଟକ	୧୫୦୨
କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପରିଷଦ୍ୱାରା	୧୫୦୩
ନିର୍ମଳା	୧୪୦୯
ଶାକପୁରୀ	୧୨୦୮
ଚାଲେଖାନା	୧୨୦୭

ପେହିମାସ ତା ୨୨ ରାତି ଦୋଷବାର ସଞ୍ଜିନୀ-  
ତାର ତା ୨୩ ରାତି ଶୁଭ ଶୂନ୍ୟବାର ସକାର୍ଯ୍ୟଧନ  
ଅବହଳ ଲଗାଇ ଦୁଃ୍ଖ ହୋଇଥିଲେବେ  
ତା ୨୪ ରାତି ଶୁଭବାର ସଫାପେଣ୍ଠା ଅଧିକ  
ଜଳ ପାଇଥିଲା । ସେହି ଦିନ ଦେବ୍ରୂପାତ୍ରା ଓ  
ଆଜମୁରରେ ୧୯ ଘାରୁ ଅଧିକ ୫ ବେଳରେ  
୮ ରାତି ହୋଇଥିଲା । ଦେବ୍ରୂପାତ୍ରା ଓ ଆଜ-  
ମୁରରେ ସଫାପେଣ୍ଠା ଅଧିକ ଦୁଃ୍ଖ ଦେବାରୁ  
ଅଧିକ କଣ ହୋଇଥିଲା । ଅତିଶ୍ୟୁଦ୍‌ବାହିନୀରେ  
ସେମନ୍ତ ଜଳ ମୁକ୍ତିଅବେ ଦୁଃ୍ଖକଳ ସେହିପରି  
ସମସ୍ତମାତ୍ର ଦୂଢ଼ାର ଦେଇଥିଲା । ଏଥିରେ ବ  
ଦର ବା ଦୂଢ଼ାର ଅସ୍ତ୍ର ହୋଇ ପାଇଲା ? ବିଶେ-  
ଷଣେ ଦୂର୍ବଳିୟ ଦେବନ୍ତା ସଙ୍ଗତିମାନ ଅନେକ  
ଜଳକଳ ଦର ଅଛିଆ ଥିଲା । ଏ ଅଛନ୍ତି  
କେବିମାତ୍ରବ ଦୂର୍ବଳା କହିଲେ ସରବ ଜାହିଁ ।

କପରିହ ବିର୍ଧାଲାଭ ଦୟାଦର

କର୍ତ୍ତମାଙ୍କ ଦେଖିଲାକରେ ଘରପର୍ଶର  
ବେଳେ ପ୍ରଦେଶରେ କଥକ ହଞ୍ଚି ଦେବ ରଣ୍ଟିଥୁ-  
ଗର୍ବମେଷକ ତାପୁପଦାଶକ ଅସୁର ଲକ୍ଷ୍ମୀକ-  
ଷାନ୍ତକ ନର ଶାତ ଓ କଷତ୍ର ବନ୍ଦୁର ଅଦ୍ଵା-  
ଦେଖି ତଳଳଖିବ ତୁମେ ନଈୟ କଥ ଅଛନ୍ତି,  
ଯଥା—

୯—ବଜାରଖାଇତିର ଏଥର ମୌଷମ ଗ୍ରୟ  
କୁଳ ଲାଦରେ ପ୍ରକଟ ହେବା । ୧୦—ଏହି ମୌଷମି  
ବନ୍ଧୁର ଅଳମ ନେମାଟ ଧେଇସ୍ତାନରେ  
ହୋଇ ପଛି ଉତ୍ସବ ବନ୍ଧୁଙ୍କାଳ ହୁବଳ ହେବ  
ଏବଂ କୁଳ ମାତ୍ର ଯୁଧ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଧାନରେ  
ଲାପନିତ ବନ୍ଧୁଙ୍କାଳ ପ୍ରକଟ ହେବ । ୧୧—ବଜାର

ତ ଅସାନ୍ତୁଦେଶରେ ପକୁଳ ପରିମଳ ଏବଂ  
ବୃକ୍ଷଦେଶରେ କିଷ୍ଟମିଳ ଅଥବା ଚହିନ୍ତା ଗୋଟିଏ  
ଜଳା ଛଳ ବୃଦ୍ଧି କେବଳ । ୯— ଗଙ୍ଗାନାମ ଅ-  
କୁର୍ରତ ସମଭୂତ ପ୍ରଦେଶ ଏବଂ କେହାର ୧୦  
ଉତ୍ତରପଥର ପୁଣ୍ୟଶେଷରେ ପ୍ରାୟ ସାଧାରଣ  
ଏବଂ ଉତ୍ତରପଥର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଞ୍ଚମାନ୍ତର ଓ ପଞ୍ଚାତର  
କଣ୍ଠର ଧେରେ ଶତା ହଣା ଚାହିଁ ଦେଇ ।

— ପରିମୁଦ୍ରାରେ ଏହି ନିଧି ଲାଗିଥିବା ଅବସ୍ଥା  
ଅନ୍ତରୁକୁଳପ୍ରଦ ହେବାର ଆଜା କିମ୍ବା କାହିଁ ।  
ନିଧିପ୍ରଦେଶ ଏହି ଦାରଦର୍ଶକଙ୍କ ସହିତ ଦିଲାଖ-  
ପ୍ରଦେଶର ଉତ୍ତରଭାଗ ଅନ୍ତରେ ସାଧାରଣ ଦୃଷ୍ଟି  
କଳ ଲାଭ କରିବାର ଦରିଯା ହେଉଥିଲା ।  
— ଦିଲାଖରକରବର୍ଷର ଅବସ୍ଥା ନିର୍ଣ୍ଣୟ  
କରିବାର କେତେବେଳ ବାଧା ଥିଲେହେଁ ସୁଲକ୍ଷଣ  
ତଣ୍ଣା ଯାଇଥିଲୁ ଯେ ଗାନ୍ଧୀଜି କେବଳାନ ଏହି  
ନିଧିପ୍ରଦ ପ୍ରଦେଶମାନଙ୍କରେ ନିରାକୁରେ ନି-  
ମୂଳିତ ଦୃଷ୍ଟିପାଇ ହେବ ଏହି କାହାକୁଠା  
ଦିଲାଖରେ ନିଧି ଏହିପରିହାନିକାରିତା ।

ଏଥର ସୁଖର ଦସ୍ତ୍ୟ ସେ ଲକ୍ଷ୍ୟଟାହେ-  
ବବ ଶଶିଚାର ପ୍ରଥମ ଫଳଟି ପ୍ରତ୍ୟେଷ ହୋଇ-  
ଅଛି ଅର୍ଥାତ୍ ଗତ ମାସର ପ୍ରବଳଦୃଷ୍ଟି ଜାଗରୁ  
କି ୧୯୧୫ କ ଉତ୍ସାର ହୋଇଥିଲା । କହି  
ଦସ୍ତାର ଚନ୍ଦମାର ଗ୍ରୂ ସପ୍ରାଦର ମଧ୍ୟଭାଗ  
ଅର୍ଥାତ୍ ଗତ ତା ୧୯ ସଥରେ ପ୍ରଥମ ହିଁ  
ଅର୍ଦ୍ଦ ହୋଇ ପାଇଦନକାଳ ବର୍ତ୍ତନ ।

ଏଥିରୁ ଆଜା ଦେଖିଅଛି ସେ ଅଳ୍ପ ଗଣ-  
ନାମକ ସଂକଳନ ହେବ ତାହା ହେଲେ ଓ-  
ତାହା ବଜାରରେ ଏଥର କଳର ଅଭାବ ହେବ  
ନାହିଁ ସୁରକ୍ଷା ମରୁଭିତ୍ତି ଦୟା ନାହିଁ । ଉଚ୍ଚଲ  
ଧାରୀରେ ଦୃଷ୍ଟିର ସେଇ ପ୍ରମାଣ ଲୋକାଶ୍ରମ  
ଆହା ମଧ୍ୟ କଳୟାଟ ସାହେବଙ୍କ ଅଭ୍ୟାସର  
ଯୋଗବତା ହକ୍କୁଅଛି । ଉଚ୍ଚଲଧାରୀରେ  
ଆହା ଯାବଣୀ ଏବଂ ବାର୍ତ୍ତିବିମାନକାଳରେ  
ବହୁକଳ ଦୟା ଏକ ଜୀବନ ଓ ଅର୍ଥନାରେ  
ଏବଂ କଳ ଦୃଷ୍ଟି ହେବାର କେଉଁଥାହିଁ । ଅତି-  
ଏବଂ ଦୟା ମରୁଭିତ୍ତି ଏଥର ଅଭି ଦୃଷ୍ଟି ହେ-

ବାଇ ପ୍ରିଯ ହୋଇଥାଏହୁ । କେବଳ ଉତ୍ସୂର  
ବାରଣ ଏତିବ ମେ ଅଛି ମାମରେ ପ୍ରତିବ୍ରିଦ୍ଧିହେବ କି ତାହାରୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ସାହେବ ଏ-  
କଥା ସମେଖ କରି କହୁ କାହାକୁ ଏବଂ ପାଞ୍ଜିରେ  
ମେ ମାମରେ ଅନୁଭୂତି ହେବାର କଲେଆଶାହୁ ।  
ଯେବେ ସେହି ଗାଁ ସମୟରେ ହଳ ନିଅନ୍ତି  
ହୋଇ ଫଳକୁ କାଥିବ ତେବେ ଆଜି ହେ-

କେ ଅଧିକ ଜଳ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଛୁପନାର ଦେବ  
ନାହିଁ । ମଧ୍ୟମର ଅରମ୍ଭରେ ଏକ ଦୃଷ୍ଟି-  
ଦେଖୁ ଟଥିଲାର ପାଇ ବିଶେଷ ମାଇଅଛି ଗେଣ-  
ବି ସେଇର କି ହେଲେ ରାମା, କେ ହୁଲେ  
କେବଳ ଯୁଝର ବୀମା ରହିବ ତାହିଁ ।

କଣ୍ଠବିଦ୍ୟାଳୟର ନିୟମ ବଳୀ ।

ସର୍ବକାରୀ ଓ କେଷରବାସୀ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଓ କଣ୍ଠେ  
ଜ୍ଞାନକୁ ବନିବନ୍ତା ହିଂସନିଧାଳୁଙ୍କ ଅନ୍ତର୍ଭାବ  
କରିବା ସମ୍ଭବରେ କେତେକ ସଂଗୋଧର  
ନିୟମାବଳୀ ବନିବନ୍ତା ପେଚେଡ଼ରେ ପ୍ରଦାନିତ  
ଦୋଷଥାତ୍ର । ସେନ୍ଦ୍ରସା କରୁ ନିୟମମାଳ  
ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥାଏନ୍ତି ଏକ ନିଶ୍ଚିହ୍ନାବ୍ୟକ୍ତି ବବର୍ତ୍ତନ  
କରିଲେଇଲ ବାହାରୁ ଭାବା ଅନୁମୋଦନ  
କରିଥାଏନ୍ତି । ନିୟମମାଳ ଏଠାରେପ୍ରକାଶ କରି-  
ବାବ ପ୍ରସ୍ତୁତ କାହିଁ କିନ୍ତୁ ପେର୍ଚ ନିୟମ ସାଧା-  
ରଙ୍ଗ ଦିବେରେ ଭାବା ପାଠ୍ୟମାଳଙ୍କ କିଟକିଟି  
ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଆମମାନଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ  
ପିବେବନା କର ଏହିତାରେ ଉଚିତ ଭଲ ।

ବୌଧାର କଲେଜ ଅଥା ସୁଲକ୍ଷ୍ମ ବିଷୟବିଦ୍ୟା-  
କୟାରୀ ଅନୁରୂପ୍ତ କଷମଳେ ପ୍ରଥମରେ ପାଇବାର  
ନିମନ୍ତେ କହାଯିବ । ପାଇବାର୍ ଅନ୍ତର ଦେବାର  
କୁମାର ପୂର୍ବରେ ସୁଲକ୍ଷ୍ମାର କରଣାମ୍ଭ କରିବାକୁ  
ହେବ । ପେଇଁ ସମସ୍ତ ସୁଲ ଓ କଲେଜ  
ବର୍ଦ୍ଧମାନ ଉତ୍ସବାଳୟର ଅନୁରୂପ୍ତ ଅଛି ଏହାଙ୍କ  
ସୁଲ ଓ କଲେଜମାନଙ୍କରେ ମଧ୍ୟ ଉପରେଲୁ  
କିମ୍ବାନାକ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବ । ବୌଧାର ସୁଲରେ  
ଜଣେ ଶୈଶବନ୍ତ ଏତବାନୀଙ୍କ ୫୦ ଚାରି ଅଧିକ  
ଏତ ଏତାରବାକୁ ଦର୍ଶାଯିବ ନାହିଁ । ଉଥିମୋତ୍ତ  
ପ୍ରୟେ ପରିବେ ଅମ୍ବମାଙ୍ଗର ବଜାବ୍ୟ ଏହି  
ଯେ ସେଉଁ କଲେଜ ଓ ସୁଲ କହିବିବେରୁ  
କ୍ଷୟାତ ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଇ ଆସିଛି  
ସେମରି ସ୍ଥାପିତ ଅବିରୁ ପ୍ରତିବନ୍ଦ କରିବା କା-  
ଲେଜ୍ ପୁନଃ ମନ୍ତ୍ରଭାର ଓ ଅବଶ୍ୟକ ? ବିଦ୍ୟା  
କଲେଜ ବା ସୁଲ ବିଦ୍ୟାକ୍ୟାଲୟରୁ କିମ୍ବାନାକର  
ବିଦ୍ୟାରାଜିତ କିମ୍ବାନାକର ପ୍ରଦୟନେ ଏପରିବାର  
ପ୍ରୟେ କରିବାର ବୌଧାର ପ୍ରଯୋଜନ ଦେଆ  
ଯାଇଲାହାନ୍ତି । ଏଥିରୁ ଦେବାର ସେମାଜକୁ  
ବିବରରେ ଅବାସିତାନକରେ ଉପିବା କବିତା-  
ଓ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବଜା ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ କରା ପଡ଼ି ଲାଗୁ ।

୨୦ ତଣ ସ୍ଥିତ ଏକ ପେଣୀରେ ଥିଲେ  
ତାରେ ଧିକ୍ଷକହାର ଚନ୍ଦବ ବିଳୁ ପଦ୍ମପି ଏହା-  
ତଣ ଦେଖି ହୃଦ ଛେବେ ଅଳ୍ପ ଏହା ଶିଖିବାର

ଅବଶ୍ୟକ । ସୁତ୍ରମୁଖ ଜୀ ୧୦ ଶ ଶୁଦ୍ଧଦ୍ୱାର  
ପେରୁ ରେତ ପଡ଼ୁଥିଲ ଜୀ ୧୧ ଶ ଶୁଦ୍ଧଦ୍ୱାର  
ଦୁଇଶ କୁରଚ ପଡ଼ବ ଅଥବା ବେଳନ ଅମବାଳ  
ଜୀ ହୁବି ଦେବ । ଏହବାର ସୁଲବେ ତୌଣିର  
ଶ୍ରେଣୀରେ ମୁଣ୍ଡିଲେ ଥର ଛାନ୍ଦୁ  
ଦୂଲରେ ଦର୍ଶି ବସିଲବାକୁ ବାହାର ଅଗ୍ରା-  
ବକ ଅଣିଲେ ଦୁଇର ଦୂଲର କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱର କୁଠା  
କରିବାକୁ ଅସ୍ତ୍ରବାର କରିପାରେ । ଯଦ୍ୟତି ଅଛ୍ୟ  
ଦୂଲରେ ଏହିପର କବାଦ ମେଲେ କ୍ୟାମ ପିଲ-  
ଟିର ସୁଲବୀଳକାର୍ଯ୍ୟ ସେହିଠାରେ ସମାପ୍ତ  
ଦେଲେ । ଏପକାର ଅସ୍ତ୍ରବାରଦ୍ୱାର ସୁଲର  
ପରିଷତ୍ତି ଦ୍ୱାରା ହୋଇଗରେ । ଏହିପର ନିୟମ  
ଦେବୁ ଅଳ୍ୟ ଏକ ନିୟମର ପ୍ରସ୍ତୁତକ ଅର୍ଥାତ୍  
କେହି ତୌଣିର ସୁଲରେ ପରିବାକୁ ଦେଖା  
ପ୍ରକାଶ ଦିଲେ ବାହାର ତୌଣିର କୋଷ କ  
ଥିଲେ ସୁଲର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ କାହାକୁ ଗୁଡ଼ର ବର-  
ବାକୁ ବାଜ ଦେବେ । କିନ୍ତୁ ଏପକାର ନିୟମ-  
ଦ୍ୱାର ଗର୍ଭମେଧର ତୌଣିର ଅନ୍ତର୍ମୁଖ ହୋଇ  
ଛି ଆରେ କିନ୍ତୁ ଗରୁଚ ବେଷ୍ଟବକାଳୀ ସୁଲ  
ତଳାକରିବି । ଅମ୍ବାକେ ଏ ନିୟମର  
ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅନୁଷ୍ଠାନ ବର୍ତ୍ତମ୍ବନେ-  
ଏକୁ ବଳୁଅକୁ ଏବ ଅନ୍ତର୍ମୁଖ ଶାଶ୍ଵତ ଏହା  
ଫୁଲାଧଳ ଦେଖି ପରାରେ ବହୁତ ଜ୍ଞାନ  
ଅବଳମ୍ବିତ ଦେବ ।

ଡକ୍ଟରଙ୍କ ନିୟମାବଳୀ ବାପ୍ରଦରେ ଏହି  
ଅନୁଷ୍ଠାନର ହେଠାର କଲିକଟାର ଅଟେକ  
କଲେଜ ଓ ସ୍କୂଲର ଅଧିକାରୀମାନେ ଚକିତମାତ୍ର  
ଭାବରେ କେବଳ ବର୍ତ୍ତମାନ ଜୀବନକ ଗୃହରେ ଏକ  
ଯେତେ ଉତ୍ସମନେ । ଉଚ୍ଚରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଦେଇବ  
(୧) ବୋଣସି ପଲେଜ ବା ସ୍କୂଲର ଅଧିକ  
କୁଷାନ ଶୁଦ୍ଧିକାରେ ଦସ୍ତଖତ କରିବା କିମ୍ବା  
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା । (୨) ପ୍ରବେଶକ  
ଶେରୀର ଶକ୍ତିବସ୍ତ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧେ ସେଇଁ ବଠିକ  
ନିୟମ ଦେଇଅଛି କିମ୍ବା ସବ୍ୟାକାରୀତିରେ ଧ୍ୟାନ  
କରିବା ଏବଂ ବ୍ୟୁତ କୁଢ଼ି ଦେବ ଏବଂ (୩) ଯେ  
ଏହି କଲେଜ ଓ ସ୍କୂଲ ବିଷୟରେ କୌଣସିକ  
ତଥା ପରିଚୟ ସମ୍ବନ୍ଧେ ହୋଇଥାଏ ବେଳେ  
ପ୍ରତି ଆହୁତିରୀୟ ଦୟମ ଖଟାଇବା ଅନୁରୋଧ  
ଅଛି । (୪) କିମ୍ବା ଦେଇରେ ବୋଣସି  
ବଦଳାଯିବୁ କିମ୍ବା ବଦଳାଯିପୁ ପ୍ରକାଶ କରିବେ  
ଅତିରିକ୍ତ କରିବେ ବାହା ପ୍ରାକୁଳୁଟେ ନିୟମାବଳୀ  
ମଧ୍ୟରେ କୁହାଯାଇ ଲାଗୁ । ଅନୁରୋଧ ଏହି  
ନିୟମାବଳୀ ବିବୁଦ୍ଧରେ ଦେଇବାକାମ୍ରର ବିଶ୍ଵା

କେତେ ସତାହ ଏବଂ ଅବେଳାପତ୍ର ପଠାଇବାର  
ସେଇ ଦୋଷ ତଥି ନିମନ୍ତେ ଗୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟ-  
ନିବାଦବକମ୍ପିଟା ମନୋମାତ୍ର ହୋଇଅଛି ।  
ବୋଲିବା ବାହୁଦ୍ୟ କଷି ସତାହ ଆପଣି ମୁହଁକ  
କଥାୟୁବଜୀବ ଅଟ୍ଟିଲ ଏବଂ ଉଚ୍ଚବା ଦୁଃଖ ପ୍ରସା-  
ଦିତ ଘରେବକସପ ପଠା ଗଲେ ବିଶବ୍ଦିମା-  
ଲ୍ୟାର ଦର୍ଶମାଳେ ରହିର ଫୁଲଗୁଡ଼ ଦରିଦ୍ରେ ।  
ନିତ୍ୟା ବିଦ୍ୟାନୟମାନଙ୍କର ବିଶେଷ ସତ ଓ  
କଞ୍ଚି ହେବ ସନ୍ତୋଷ ଲାଇ ।

ବଙ୍ଗପ୍ରଦେଶର କେଳମାଳା  
ବିବରଣୀ ।

ବଜ୍ରପୁରେଷ ତେଜମାନବୀର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ-  
ଧାରା ବିବରଣ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମନ୍ୟକର ଶୈଖ-  
ଲାଟିବ ଚିର୍ଦ୍ଦିଗ ଏହମାତ୍ର ତେଜ ସଂଧା-  
ରଣକ ଜାଣିବାହୁମାନେ ତଳିଭାବରେଣେ  
ସମ୍ବନ୍ଧର ବୋଲିଅଛି । ତହୁଁରୁ କଣାବାଏ ଯେ  
କାନ୍ତର ନେଥିବିଜ ଶାବେକ ଯେ କି ବିତ୍ତ-  
ବାକରୁ କଞ୍ଚାପୁ ତେଜମହିତ କର୍ତ୍ତା ଥିଲେ  
ସେ ବଦାୟାଗୁଡ଼ର କରିବାରୁ କଣ୍ଠ ମାତ୍ର ବାଲ  
ମନ୍ୟକମାସରେ ସରଜନ ମେଜର ଉମ୍ମିଳୁ  
ସାହେବ କାନ୍ତ ପଚରେ ଅଛିଲୁ ହେଲେ ।  
ସମାଜେତିବ ବିବରଣ୍ଣଟି ତାହାର ପ୍ରଥମବର୍ଷର  
ବାର୍ଷିକ ଫଳ ଅଟଇ । ମାତ୍ର ଏ ବିବରଣ୍ଣରେ  
ସେ ସମସ୍ତ ନାମ ଲେଖିଅଛି ତାହାରକୁ ତାହା  
ଦ୍ୱାର ଅନ୍ତରୁକୁ ବୋଲିଯାଇ ଲାଗିଥାଏ । ଏଥି  
ପାଇଁ ଅମ୍ବେମାଜେ ତାହାକୁ ଦାୟୀ କରୁ ନାହିଁ ।  
କାନ୍ତରେ ତେଜମାନପାତ୍ରରେ କଷ୍ଟିତବନ୍ତକୁ  
ଗୋଟିଏ ଦୃଷ୍ଟିର ବୋଲିଯାଇ ଦେବ ।

ତଳାର କେଳିଥିଲୁବେ ସଙ୍ଗ ୧୦୫୯  
ସାଲରେ କ ୨୭୯୪୩ ଖରୁ ସଙ୍ଗ ୮୯୮୮ ମୁ  
ଲରେ କ ୧୦୫୫୨୩ ଏ ୮୮୯ ହୋଇଥିଲେ  
ଏବଂ କେବଳ ଉପଶ୍ରିତ ମର୍ମ ଏହି ପରିମାଣରେ  
ବର୍ଣ୍ଣିତାକୁ । ସଙ୍ଗ ୧୦୫୨ ସାଲର ଅନୁଭବ  
ବିଭିନ୍ନ ଜ୍ଞାନାବ୍ଦିକ ପ୍ରଧାନ ଭାବରେ ଦୋଷ  
ସାମା ଲେଖାଥିଲା ତାହା ସଥାର୍ଥ ଅଟେଇ  
ତହିଁର ଅକାଟ୍ୟ ପ୍ରମାଣବଳ କି ଯେବେଳୁ ତଥାମେ  
ଅନୁଭବ ଅଧିକ କହାଲାନ୍ତିର ସେହିପଦ୍ଧତି ପ୍ରାଚୀନ  
କ୍ଲାନ୍ଡାନାରେ ଅଧିକ ଦୃଢ଼ି ବୋଲି ଅଛି  
ଯେହିନ୍ତି ଅନେବ କଲାବ ଏକର୍ତ୍ତ ଦ୍ୱାରା  
ଦ୍ୱାରା ଘରୁଣ୍ଣି ତେମନ୍ତ ଅନେବ କଲାବ  
ଜଳବ ଧାର ଅଛିନ୍ତି ମର୍ମ ଅନୁଭବ ଅନୁପାନ  
ବାନ୍ଧିଲାମରେ ସମାଜ ନିର୍ମାଣ ଏହିବେଳର ମହି

ବର୍ଷାରେ କେନରେ କରି ସଂଖ୍ୟା  
୧୯୦୯ ମୁ ଏବଂ ୧୯୧୯ ହୋଇଥିଲା ।  
ଅଗ୍ରହ କଲାଦିବ ନାମରେ ପାପୁ କୁ ୧୯୦୦ ଏ  
ସଦାଚାର ହେଉ ମଧ୍ୟାବ କଟିଗିବା ନିୟମାନ୍ତ୍ର  
ସାରେ ଏବ ପାପୁ ଦେବପତିଶର ଜାତିବ-  
ସାବେକ ଘାଟିପେଇତ ଅନୁସାରେ ମନ୍ତ୍ର ପାଇ-  
ଥିଲେ । ଶୈଖରଙ୍ଗିତ ବନ୍ଦିକ ନାମକୁ ଉଠଂଘ-  
କର ଅବଶ୍ଵା ଏଥରଥିଲ ଯେ ମୁକ୍ତ ପାଇରେ  
ଆଗ୍ରହୀ ଦେବାର ସମ୍ବନ୍ଧ ଥିଲ ଏବ ଅବଶ୍ଵି  
ଲେବ କିନ୍ତୁ ନରବାର ଛଣାୟାଇଥିଲ ଦେ-  
ବଳ ଆପଣା । ଏବେ ନରବାର ଆନ୍ତିକାପା-  
ଇବା ଆଗରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଛାଡ଼ିଥିଲୁଗଲ ।

ବରତୀଙ୍କା କଲୁହଳମଧ୍ୟରେ ପଢ଼ିବା  
ପ୍ରାୟ ଜ ୨୦ ଟ ହଳୁ ଜ ୩୩ ଟ ମସିମାନ  
ଏବଂ ଜ ୨ ଏ ଖାଲୀଯାଳ ସ୍ଥଳେ । ଏଥିରୁ  
ପଦମା ଅଳମନ ତଥାତ୍ରଥରେ ତେ ବଜ୍ରଲାଭ  
ଅଛାଇୟ କାହିଁ ଅପେକ୍ଷା ହଳୁମାନଙ୍କମଧ୍ୟରେ  
ଅପ୍ରକୃତଶ୍ରୀ ଅଧିକ ଅଟ୍ଟଇ । ପ୍ରବୃତ୍ତରେ ତାହା  
ନୁହେ । କୁଣ୍ଡଳପାରେ କଣ୍ଠାଯାଇଅଛି କଞ୍ଚି  
ପ୍ରଦେଶକ ହଳୁମାନଶ୍ରୀ ମସିମାନରେ ହିମୁର  
ଏବଂ ଖାଲୀଯାଳକର ପ୍ରାୟ ପତକୁବ ଅଟ୍ଟଇ ।  
ଯେତେ ମୋଟ କଳୁହଳର ଭାଗରେ ହାତପାର  
ଦେବାର ଦେବାରା ତେଣେ ହିନ୍ଦୁର ହଳ୍ପା  
ଅକଷ୍ୟ ଉଣାଦେବାର ଦେଖାଯାଇ ।

ଦେବଜୀବୁଦ୍ଧମନ୍ତ୍ରର ଦେବଶାଖାର ଯେ  
କୁଣ୍ଡିର ମନ୍ତ୍ରର ପୂର୍ବାର୍ଥଠାରୁ ଉଚ୍ଚ ସତ ଅଛି ।  
ଏଥର ଜୀବାଯାତରାଙ୍ଗୁ ସେ ଅନୁରାଗି କ୍ଷେତ୍ର-  
ସାର୍ଥିର ଅପେକ୍ଷା କୁଣ୍ଡିର ଅନ୍ତରୀ ଦିଲ୍ଲି ଦିଲ୍ଲି  
ଅଛି । ସୁତ୍ରରୁ ଅନୁରାଗୀ ସେମାନଙ୍କୁ ତେତେ  
କି ବାହିକାରୁ ଅପସ୍ତର ପ୍ରତି ଜାଗା ହୋଇ  
ଅଛି । ତୁମ୍ଭରେ ହମାରଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତରର ଦୂର୍ଦ୍ଵେଶୁ  
ଲିଖିବେଳୁ ପ୍ରାୟ ସକଳରେଣ୍ଟାର ଲେଖନ ମନ୍ତ୍ର  
ଦୁଃଖର ଅବଶୀଳନ ଦେବାରୁ ଜୀବାଗାରୁ ଅଛି  
ସେ କୃତ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଓ ତେବେ କବି-  
ରେ ମଧ୍ୟ ଦୂର୍ଦ୍ଵେଶୁ ଗୋପବତୀ ଦିଲ୍ଲୀଅଛି । ଦୂର୍ଦ୍ଵେଶୁ  
ଦୁଃଖର ଅବଶୀଳନ ସେ ମୁଁ କଲିପରିବାରେ ମନ୍ତ୍ରରୁ  
୧୧ ସଲରେ କି ୧୨୮୩ ଶ ଥୁର୍ବାରୁଲେ  
ମନ୍ତ୍ର ୧୮୫୨ ରେ କି ୧୮୫୨ ଏ ହେବ ।  
ଏ ବିଦେଶ ଦୃଷ୍ଟି ଦେବାର କାହିଁର ବିଦେଶ କେବଳ  
ନାହିଁ । ଅମ୍ବାନାନକର ସନ୍ଦେହ ଦେଉଥିବା ସେ  
ଲେବେ ଅତୁରାଗୀୟ ଦେବାର ପରିଶୋଭ-  
ଶରେ ପରିବେ ଯେଉଁର ଜମ୍ବୁର କୁଳେ ଖାବିଥୁ  
ଦୂର୍ଦ୍ଵେଶୁ କରିଲୁ ଦେବ ଦର୍ଶନର ସେଥିର